

ΠΡΟΚΛΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ ΣΤΟΙΧΕΙΩΣΙΣ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ.

1 Πᾶν πλῆθος μετέχει πη τοῦ ἑνός. εἰ γὰρ μηδαμῆ μετέχοι, οὔτε τὸ ὅλον ἔν ἔσται οὔθ' ἕκαστον τῶν πολλῶν ἐξ ὧν τὸ πλῆθος, ἀλλ' ἔσται καὶ ἐκείνων ἕκαστον πλῆθος, καὶ τοῦτο εἰς ἄπειρον, καὶ τῶν ἀπείρων τούτων ἕκαστον ἔσται πάλιν πλῆθος ἄπειρον. μηδενὸς γὰρ ἑνός μηδαμῆ μετέχον μήτε καθ' ὅλον ἑαυτὸ μήτε καθ' ἕκαστον τῶν ἐν αὐτῷ, πάντη ἄπειρον ἔσται καὶ κατὰ πᾶν. τῶν γὰρ πολλῶν ἕκαστον, ὅπερ ἂν λάβῃς, ἦτοι ἔν ἔσται ἢ οὐχ ἔν· καὶ εἰ οὐχ ἔν, ἦτοι πολλὰ ἢ οὐδέν. ἀλλ' εἰ μὲν ἕκαστον οὐδέν, καὶ τὸ ἐκ τούτων οὐδέν· εἰ δὲ πολλὰ, ἐξ ἀπειράκις ἀπείρων ἕκαστον. ταῦτα δὲ ἀδύνατα. οὔτε γὰρ ἐξ ἀπειράκις ἀπείρων ἐστὶ τι τῶν ὄντων (τοῦ γὰρ ἀπείρου πλέον οὐκ ἔστι, τὸ δὲ ἐκ πάντων ἐκάστου πλέον) οὔτε ἐκ τοῦ μηδενὸς συντίθεσθαι τι δυνατόν. πᾶν ἄρα πλῆθος μετέχει πη τοῦ ἑνός. 2 Πᾶν τὸ μετέχον τοῦ ἑνός καὶ ἔν ἐστι καὶ οὐχ ἔν. εἰ γὰρ μὴ ἔστιν αὐτοῦ (μετέχει γὰρ τοῦ ἑνός ἄλλο τι ὄν παρὰ τὸ ἔν), πέπονθε τὸ ἔν κατὰ τὴν μέθεξιν καὶ ὑπέμεινεν ἔν γενέσθαι. εἰ μὲν οὖν μηδέν ἐστι παρὰ τὸ ἔν, μόνον ἐστὶν ἔν· καὶ οὐ μεθέξει τοῦ ἑνός, ἀλλ' αὐτοῦ ἔσται. εἰ δ' ἐστὶ τι παρ' ἐκεῖνο, ὃ μὴ ἔστιν ἔν, [τὸ μετέχον τοῦ ἑνός καὶ οὐχ ἔν ἐστι καὶ ἔν, οὐχ ὅπερ ἔν ἀλλ' ἔν ὄν, ὡς μετέχον τοῦ ἑνός] τούτῳ ἄρα οὐχ ἔν ἐστιν, οὐδ' ὅπερ ἔν· ἔν δὲ ὄν ἅμα καὶ μετέχον τοῦ ἑνός, καὶ διὰ τοῦτο οὐχ ἔν καθ' αὐτὸ ὑπάρχον, ἔν ἐστι καὶ οὐχ ἔν, παρὰ τὸ ἔν ἄλλο τι ὄν· ὧ μὲν ἐπλεόνασεν, οὐχ ἔν· ὧ δὲ πέπονθεν, ἔν. πᾶν ἄρα τὸ μετέχον τοῦ ἑνός καὶ ἔν ἐστι καὶ οὐχ ἔν. 3 Πᾶν τὸ γινόμενον ἔν μεθέξει τοῦ ἑνός γίνεται ἔν. αὐτὸ μὲν γὰρ οὐχ ἔν ἐστι, καθὼς δὲ πέπονθε τὴν μετοχὴν τοῦ ἑνός, ἔν ἐστιν. εἰ γὰρ γίνοιτο ἔν ἂ μὴ ἔστιν ἔν καθ' αὐτά, συν ἰόντα δήπου καὶ κοινοῦντα ἀλλήλοις γίνεται ἔν, καὶ ὑπομένει τὴν τοῦ ἑνός παρουσίαν οὐκ ὄντα ὅπερ ἔν. μετέχει ἄρα τοῦ ἑνός ταύτη, ἣ πάσχει τὸ ἔν γενέσθαι. εἰ μὲν γὰρ ἤδη ἐστὶν ἔν, οὐ γίνεται ἔν· τὸ γὰρ ὄν οὐ γίνεται ὃ ἤδη ἐστίν. εἰ δὲ γίνεται ἐκ τοῦ μὴ ἑνός πρότερον, ἔξει τὸ ἔν ἐγγενομένου τινός ἐν αὐτοῖς ἑνός. 4 Πᾶν τὸ ἠνωμένον ἕτερον ἐστὶ τοῦ αὐτοῦ ἑνός. εἰ γὰρ ἐστὶν ἠνωμένον, μετέχοι ἂν πη τοῦ ἑνός ταύτη, ἣ καὶ ἠνωμένον λέγεται· τὸ δὲ μετέχον τοῦ ἑνός καὶ ἔν ἐστι καὶ οὐχ ἔν. τὸ δ' αὐτοῦ οὐχὶ καὶ ἔν ἐστι καὶ οὐχ ἔν. εἰ γὰρ καὶ τοῦτο ἔν τε καὶ οὐχ ἔν, καὶ τὸ ἐν αὐτῷ πάλιν ἔν τὸ συναμφοτέρον ἔξει, καὶ τοῦτο εἰς ἄπειρον, μηδενὸς ὄντος αὐτοῦ ἑνός εἰς ὃ στήναι δυνατόν, ἀλλὰ παντός ἑνός καὶ οὐχ ἑνός ὄντος. ἔστιν ἄρα τι τὸ ἠνωμένον τοῦ ἑνός ἕτερον. ταῦτόν γὰρ ὄν τῷ ἠνωμένῳ, τὸ ἔν πλῆθος ἄπειρον ἔσται, καὶ ἕκαστον ὡσαύτως ἐκείνων ἐξ ὧν ἐστὶ τὸ ἠνωμένον. 5 Πᾶν πλῆθος δευτέρον ἐστὶ τοῦ ἑνός. εἰ γὰρ ἔστι πλῆθος πρὸ τοῦ ἑνός, τὸ μὲν ἔν μεθέξει τοῦ πλῆθους, τὸ δὲ πλῆθος τὸ πρὸ τοῦ ἑνός οὐ μεθέξει τοῦ ἑνός, εἴπερ, πρὶν γένηται ἔν, ἐστὶν ἐκεῖνο πλῆθος· τοῦ γὰρ μὴ ὄντος οὐ μετέχει· καὶ διότι τὸ μετέχον τοῦ ἑνός καὶ ἔν ἐστιν ἅμα καὶ οὐχ ἔν, οὕτω δ' ὑπέστη ἔν, τοῦ πρώτου πλῆθους ὄντος. ἀλλ' ἀδύνατον εἶναι τι πλῆθος μηδαμῆ ἑνός μετέχον. οὐκ ἄρα πρὸ τοῦ ἑνός τὸ πλῆθος. εἰ δὲ δὴ ἅμα τῷ ἐνί, καὶ σύστοιχα ἀλλήλοις τῇ φύσει (χρόνῳ γὰρ οὐδὲν κωλύει), οὔτε τὸ ἔν καθ' αὐτὸ πολλὰ ἐστὶν οὔτε τὸ πλῆθος ἔν, ὡς ἀντιδιηρημένα ἅμα ὄντα τῇ φύσει εἴπερ μηδέτερον θατέρου πρότερον ἢ ὕστερον. τὸ οὖν πλῆθος καθ' αὐτὸ οὐχ ἔν ἔσται, καὶ ἕκαστον τῶν ἐν αὐτῷ οὐχ ἔν, καὶ τοῦτο εἰς ἄπειρον· ὅπερ ἀδύνατον. μετέχει ἄρα τοῦ ἑνός κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν, καὶ οὐδὲν ἔσται αὐτοῦ λαβεῖν ὃ μὴ ἔστιν ἔν· μὴ ἔν γὰρ ὄν, ἐξ ἀπείρων ἄπειρον ἔσται, ὡς δέδεικται. πάντη ἄρα μετέχει τοῦ ἑνός. εἰ μὲν οὖν τὸ ἔν, τὸ καθ' αὐτὸ ἔν ὄν, μηδαμῆ μετέχει πλῆθους, ἔσται τὸ πλῆθος πάντη τοῦ ἑνός ὕστερον, μετέχον μὲν τοῦ ἑνός, οὐ μετεχόμενον δὲ ὑπὸ τοῦ ἑνός. εἰ δὲ καὶ τὸ ἔν μετέχει πλῆθους, κατὰ μὲν τὴν ὑπαρξιν

ὡς ἔν ὑφεστός, κατὰ δὲ τὴν μέθεξιν οὐχ ἔν, πεπληθυσμένον ἔσται τὸ ἔν, ὡσπερ τὸ πλῆθος ἠνωμένον διὰ τὸ ἔν. κεκοινωνήκεν ἄρα τὸ τε ἔν τῷ πλήθει καὶ τὸ πλῆθος τῷ ἐνί· τὰ δὲ συνιόντα καὶ κοινωνοῦντά πη ἀλλήλοις εἰ μὲν ὑπ' ἄλλου συνάγεται, ἐκεῖνο πρὸ αὐτῶν ἔστιν, εἰ δὲ αὐτὰ συνάγει ἑαυτά, οὐκ ἀντί κείται ἀλλήλοις· ἀντικείμενα γὰρ οὐ σπεύδει εἰς ἄλληλα. εἰ οὖν τὸ ἔν καὶ τὸ πλῆθος ἀντιδιήρηται, καὶ τὸ πλῆθος ἢ πλῆθος οὐχ ἔν, καὶ τὸ ἔν ἢ ἔν οὐ πλῆθος, οὐδέτερον ἔν θατέρω γενόμενον, ἔν ἅμα καὶ δύο ἔσται. ἀλλὰ μὴν εἰ ἔσται τι πρὸ αὐτῶν τὸ συν ἄγον, ἢ ἔν ἔστιν ἢ οὐχ ἔν. ἀλλ' εἰ οὐχ ἔν, ἢ πολλὰ ἢ οὐδέν. οὔτε δὲ πολλὰ, ἵνα μὴ πλῆθος ἢ πρὸ ἑνός· οὔτε οὐδέν· πῶς γὰρ συνάξει τὸ οὐδέν; ἔν ἄρα μόνον· οὐ γὰρ δὴ καὶ τοῦτο τὸ ἔν πολλὰ, ἵνα μὴ εἰς ἄπειρον. ἔστιν ἄρα τὸ αὐτοέν· καὶ πᾶν πλῆθος ἀπὸ τοῦ αὐτοενός. 6 Πᾶν πλῆθος ἢ ἐξ ἠνωμένων ἔστιν ἢ ἐξ ἐνάδων. ἕκαστον γὰρ τῶν πολλῶν ὅτι μὲν οὐκ ἔσται καὶ αὐτὸ πλῆθος μόνον καὶ τούτου πάλιν ἕκαστον πλῆθος, δηλον. εἰ δὲ μὴ ἔστι πλῆθος μόνον, ἦτοι ἠνωμένον ἔστιν ἢ ἑνάς. καὶ εἰ μὲν μετέχον τοῦ ἑνός, ἠνωμένον· εἰ δὲ ἐξ ὧν τὸ πρῶτως ἠνωμένον, ἑνάς. εἰ γὰρ ἔστι τὸ αὐτοέν, ἔστι τὸ πρῶτως αὐτοῦ μετέχον καὶ πρῶτως ἠνωμένον. τοῦτο δὲ ἐξ ἐνάδων· εἰ γὰρ ἐξ ἠνωμένων, πάλιν τὰ ἠνωμένα ἕκ τινων, καὶ εἰς ἄπειρον. δεῖ δὴ εἶναι τὸ πρῶτως ἠνωμένον ἐξ ἐνάδων· καὶ εὐρομεν τὸ ἐξ ἀρχῆς. 7 Πᾶν τὸ παρακτικὸν ἄλλου κρεῖττον ἔστι τῆς τοῦ παραγομένου φύσεως. ἦτοι γὰρ κρεῖττον ἔστιν ἢ χειρὸν ἢ ἴσον. ἔστω πρότερον ἴσον. τὸ τοίνυν ἀπὸ τούτου παραγόμενον ἢ δύναμιν ἔχει καὶ αὐτὸ παρακτικὴν ἄλλου τινός ἢ ἄγονον ὑπάρχει παντελῶς. ἀλλ' εἰ μὲν ἄγονον εἶη, κατ' αὐτὸ τοῦτο τοῦ παρ ἄγοντος ἠλάττωται, καὶ ἔστιν ἄνισον ἐκείνῳ, γονίμῳ ὄντι καὶ δύναμιν ἔχοντι τοῦ ποιεῖν, ἀδρανὲς ὄν. εἰ δὲ καὶ αὐτὸ παρακτικὸν ἔστιν ἄλλων, ἢ καὶ αὐτὸ ἴσον ἑαυτῷ παράγει, καὶ τοῦτο ὡσαύτως ἐπὶ πάντων, καὶ ἔσται τὰ ὄντα πάντα ἴσα ἀλλήλοις καὶ οὐδὲν ἄλλο ἄλλου κρεῖττον, ἀεὶ τοῦ παράγοντος ἴσον ἑαυτῷ τὸ ἐφεξῆς ὑφιστάντος· ἢ ἄνισον, καὶ οὐκέτ' ἂν ἴσον εἶη τῷ αὐτὸ παράγοντι· δυνάμεων γὰρ ἴσων ἔστι τὸ τὰ ἴσα ποιεῖν· τὰ δ' ἐκ τούτων ἄνισα ἀλλήλοις, εἴπερ τὸ μὲν παράγον τῷ πρὸ αὐτοῦ ἴσον, αὐτῷ δὲ τὸ μετ' αὐτὸ ἄνισον. οὐκ ἄρα ἴσον εἶναι δεῖ τῷ παράγοντι τὸ παραγόμενον. ἀλλὰ μὴν οὐδ' ἔλαττον ἔσται ποτὲ τὸ παράγον. εἰ γὰρ αὐτὸ τὴν οὐσίαν τῷ παραγομένῳ δίδωσιν, αὐτὸ καὶ τὴν δύναμιν αὐτῷ χορηγεῖ κατὰ τὴν οὐσίαν. εἰ δὲ αὐτὸ παρακτικὸν ἔστι τῆς δυνάμεως τῷ μετ' αὐτὸ πάσης, κἂν ἑαυτὸ δύναιτο ποιεῖν τοιοῦτον, οἷον ἐκεῖνο. εἰ δὲ τοῦτο, καὶ ποιήσειεν ἂν ἑαυτὸ δυνατώτερον. οὔτε γὰρ τὸ μὴ δύνασθαι κωλύει, παρουσίας τῆς ποιητικῆς δυνάμεως· οὔτε τὸ μὴ βούλεσθαι, πάντα γὰρ τοῦ ἀγαθοῦ ὀρέγεται κατὰ φύσιν· ὥστε εἰ ἄλλο δύναται τελειότερον ἀπεργάσασθαι, κἂν ἑαυτὸ πρὸ τοῦ μετ' αὐτὸ τελειώσειεν. οὔτε ἴσον ἄρα τῷ παράγοντι τὸ παραγόμενον ἔστιν οὔτε κρεῖττον. πάντη ἄρα τὸ παράγον κρεῖττον τῆς τοῦ παραγομένου φύσεως. 8 Πάντων τῶν ὁπωσοῦν τοῦ ἀγαθοῦ μετεχόντων ἠγεῖται τὸ πρῶτως ἀγαθὸν καὶ ὃ μηδὲν ἔστιν ἄλλο ἢ ἀγαθόν. εἰ γὰρ πάντα τὰ ὄντα τοῦ ἀγαθοῦ ἐφίεται, δηλον ὅτι τὸ πρῶτως ἀγαθὸν ἐπέκεινά ἐστι τῶν ὄντων. εἰ γὰρ ταύτῳ τινι τῶν ὄντων, ἢ ταύτῳ ἔστιν ὄν καὶ τὰγαθόν, καὶ τοῦτο τὸ ὄν οὐκέτι ἂν ἐφιέμενον εἶη τοῦ ἀγαθοῦ, αὐτὸ τὰγαθὸν ὑπάρχον· τὸ γὰρ ὀρεγόμενον του ἐνδεές ἔστιν οὗ ὀρέγεται, καὶ τοῦ ὀρεκτοῦ [ἔτερον καὶ] ἀπεξενωμένον· ἢ τὸ μὲν ἄλλο, τὸ δὲ ἄλλο· καὶ τὸ μὲν μεθέξει, τὸ ὄν, τὸ δὲ ἔσται μετεχόμενον ἐν τούτῳ, τὸ ἀγαθόν. τί ἄρα ἀγαθόν ἔστιν, ἐν τινὶ τῶν μετεχόντων ὄν, καὶ οὗ τὸ μετασχὸν ἐφίεται μόνον, ἀλλ' οὐ τὸ ἀπλῶς ἀγαθὸν καὶ οὐ πάντα τὰ ὄντα ἐφίεται. τοῦτο μὲν γὰρ κοινὸν πάντων ἔστι τῶν ὄντων ἐφετόν· τὸ δὲ ἐν τινὶ γενόμενον ἐκείνου μόνον ἔστι τοῦ μετασχόντος. τὸ ἄρα πρῶτως ἀγαθὸν οὐδὲν ἄλλο ἔστιν ἢ ἀγαθόν. ἂν γὰρ τι ἄλλο προσθῆς, ἠλάττωσας τῇ προσθέσει τὸ ἀγαθόν, τί ἀγαθὸν ποιήσας ἀντὶ τοῦ ἀγαθοῦ τοῦ ἀπλῶς· τὸ γὰρ προστεθέν, οὐκ ὄν τὸ ἀγαθὸν ἀλλ' ἔλαττον ἢ ἐκεῖνο, τῇ ἑαυτοῦ συνουσίᾳ τὸ ἀγαθὸν ἠλάττωσεν. 9 Πᾶν τὸ αὐταρκες ἢ κατ' οὐσίαν ἢ κατ'

ἐνέργειαν κρεῖττον ἔστι τοῦ μὴ αὐτάρκους ἀλλ' εἰς ἄλλην οὐσίαν ἀνηρημένου τὴν τῆς τελειότητος αἰτίαν. εἰ γὰρ ἅπαντα τὰ ὄντα τοῦ ἀγαθοῦ κατὰ φύσιν ὀρέγεται, καὶ τὸ μὲν ἑαυτῷ παρεκτικόν ἔστι τοῦ εὖ, τὸ δὲ ἐπιδεῖς ἄλλου, καὶ τὸ μὲν παρούσαν ἔχει τὴν τοῦ ἀγαθοῦ αἰτίαν, τὸ δὲ χωρὶς οὐσαν, ὅσω δὴ οὖν ἐγγυτέρω τοῦτο τῆς τὸ ὀρεκτὸν χορηγούσης, τοσοῦτω κρεῖττον ἂν εἴη τοῦ τῆς κεχωρισμένης αἰτίας ἐνδεοῦς ὄντος καὶ ἀλλαχόθεν ὑποδεχομένου τὴν τελειότητα τῆς ὑπάρξεως ἢ τῆς ἐνεργείας. ἐπεὶ οὖν [ὅτι καὶ ὁμοιον καὶ ἠλαττωμένον] καὶ ὁμοιότερόν ἔστιν αὐτῷ τῷ ἀγαθῷ τὸ αὐτάρκες καὶ ἠλαττωμένον τῷ μετέχειν τοῦ ἀγαθοῦ καὶ μὴ αὐτὸ εἶναι τὸ ἀγαθὸν πρῶτως, συγγενές πῶς ἔστιν ἐκείνῳ, καθόσον παρ' ἑαυτοῦ δύναται τὸ ἀγαθὸν ἔχειν· τὸ δὲ μετέχον καὶ δι' ἄλλου μετέχον μειζόνως ἀφέστηκε τοῦ πρῶτως ἀγαθοῦ καὶ ὁ μὴδὲν ἔστιν ἄλλο ἢ ἀγαθόν. 10 Πᾶν τὸ αὐτάρκες τοῦ ἀπλῶς ἀγαθοῦ καταδεέστερόν ἔστι. τί γὰρ ἔστιν ἄλλο τὸ αὐτάρκες ἢ τὸ παρ' ἑαυτοῦ καὶ ἐν ἑαυτῷ τὸ ἀγαθὸν κεκτημένον; τοῦτο δὲ ἤδη πλήρες ἔστι τοῦ ἀγαθοῦ καὶ μετέχον, ἀλλ' οὐχὶ αὐτὸ τὸ ἀπλῶς ἀγαθόν. ἐκεῖνο γὰρ καὶ τοῦ μετέχειν καὶ τοῦ πλήρες εἶναι κρεῖττον, ὡς δέδεικται. εἰ οὖν τὸ αὐτάρκες πεπλήρωκεν ἑαυτὸ τοῦ ἀγαθοῦ, τὸ ἀφ' οὗ πεπλήρωκεν ἑαυτὸ κρεῖττον ἂν εἴη τοῦ αὐτάρκους καὶ ὑπὲρ αὐτάρκειαν. καὶ οὔτε ἐνδεῖς τινος τὸ ἀπλῶς ἀγαθόν. οὐ γὰρ ἐφίεται ἄλλου (εἴη γὰρ ἂν ἐλλιπὲς ἀγαθὸν κατὰ τὴν ἔφεσιν)· οὔτε αὐτάρκες· εἴη γὰρ ἂν πλήρες ἀγαθοῦ, καὶ οὐ τὰγαθὸν πρῶτως. 11 Πάντα τὰ ὄντα πρόεισιν ἀπὸ μιᾶς αἰτίας, τῆς πρώτης. ἢ γὰρ οὐδενός ἔστιν αἰτία τῶν ὄντων, ἢ κύκλῳ τὰ αἴτια πεπερασμένων τῶν πάντων, ἢ ἐπ' ἄπειρον ἢ ἄνοδος καὶ ἄλλο ἄλλου αἴτιον καὶ οὐδαμοῦ στήσεται ἢ τῆς αἰτίας προϋπόστασις. ἀλλ' εἰ μὲν μηδενός εἴη τῶν ὄντων αἰτία, οὔτε τάξις ἔσται δευτέρων καὶ πρώτων, τελειούντων καὶ τελειουμένων, κοσμοῦν τῶν καὶ κοσμουμένων, γεννώντων καὶ γεννωμένων, ποιούντων καὶ πασχόντων· οὔτε ἐπιστήμη τῶν ὄντων οὐδενός. ἢ γὰρ τῶν αἰτίων γνῶσις ἐπιστήμη ἔστιν ἔργον, καὶ τότε λέγομεν ἐπίστα σθαι ὅταν τὰ αἴτια γνωρίσωμεν τῶν ὄντων. εἰ δὲ κύκλῳ περίεσι τὰ αἴτια, τὰ αὐτὰ πρότερα ἔσται καὶ ὕστερα, δυνατώτερα τε καὶ ἀσθενέστερα· πᾶν γὰρ τὸ παράγον κρεῖττον ἔστι τῆς τοῦ παραγομένου φύσεως. διαφέρει δὲ οὐδὲν τὸ διὰ πλειόνων ἢ δι' ἐλαττόνων μέσων συνάπτειν τῷ αἰτιατῷ τὸ αἴτιον καὶ ποιεῖν ἀπ' ἐκείνου· καὶ γὰρ τῶν μεταξὺ πάντων ἔσται κρεῖττον ὧν ἔστιν αἴτιον, καὶ ὅσω ἂν πλείω τὰ μέσα, τοσοῦτω μειζόνως αἴτιον. εἰ δ' ἐπ' ἄπειρον ἢ τῶν αἰτίων πρόσθεσις, καὶ ἄλλο πρὸ ἄλλου ἀεί, πάλιν οὐδενός ἐπιστήμη ἔσται. τῶν γὰρ ἀπείρων οὐδενός ἔστι γνῶσις· τῶν δὲ αἰτίων ἀγνοουμένων οὐδὲ τῶν ἐξῆς ἐπιστήμη ἔσται. εἰ οὖν καὶ αἰτίαν εἶναι δεῖ τῶν ὄντων, καὶ διώρισται τὰ αἴτια τῶν αἰτιατῶν, καὶ οὐκ εἰς ἄπειρον ἢ ἄνοδος, ἔστιν αἰτία πρώτη τῶν ὄντων ἀφ' ἧς οἷον ἐκ ρίζης πρόεισιν ἕκαστα, τὰ μὲν ἐγγὺς ὄντα ἐκείνης, τὰ δὲ πορρώτερον· ὅτι γὰρ μίαν εἶναι δεῖ τὴν ἀρχὴν, δέδεικται, διότι πᾶν πλῆθος δεύτερον ὑφέστηκε τοῦ ἑνός. 12 Πάντων τῶν ὄντων ἀρχὴ καὶ αἰτία πρωτίστη τὸ ἀγαθόν ἔστιν. εἰ γὰρ ἀπὸ μιᾶς αἰτίας πάντα πρόεισιν, ἐκείνην τὴν αἰτίαν ἢ τὰγαθὸν χρὴ λέγειν ἢ τὰγαθοῦ κρεῖττον. ἀλλ' εἰ μὲν κρεῖττων ἐκείνη τοῦ ἀγαθοῦ, πότερον ἦκει τι καὶ ἀπ' ἐκείνης εἰς τὰ ὄντα καὶ τὴν φύσιν τῶν ὄντων, ἢ οὐδέν; καὶ εἰ μὲν μὴδὲν, ἄτοπον· οὐ γὰρ ἂν ἔτι φυλάττοιμεν αὐτὴν ἐν αἰτίας τάξει, δέον πανταχοῦ παρεῖναι τι τοῖς αἰτιατοῖς ἐκ τῆς αἰτίας, καὶ διαφερόν τως ἐκ τῆς πρωτίστης, ἧς πάντα ἐξήρηται καὶ δι' ἣν ἔστιν ἕκαστα τῶν ὄντων. εἰ δὲ ἔστι μετουσία ἀκεῖνης τοῖς οὖσιν, ὡσπερ καὶ τὰγαθοῦ, ἔσται τι τῆς ἀγαθότητος κρεῖττον ἐν τοῖς οὖσιν, ἐφῆκον ἀπὸ τῆς πρωτίστης αἰτίας· οὐ γὰρ που, κρεῖττων οὖσα καὶ ὑπὲρ τὰγαθόν, καταδεέστερόν τι δίδωσι τοῖς δευτέροις ὧν τὸ μετ' αὐτὴν δίδωσι. καὶ τί ἂν γένοιτο τῆς ἀγαθότητος κρεῖττον; ἐπεὶ καὶ αὐτὸ τὸ κρεῖττον τὸ μειζόνως ἀγαθοῦ μετ' εὐληφὸς εἶναι λέγομεν. εἰ οὖν οὐδὲ κρεῖττον ἂν λέγοιτο τὸ μὴ ἀγαθόν, τοῦ ἀγαθοῦ πάντως δεύτερον. εἰ δὲ καὶ τὰ ὄντα πάντα τοῦ ἀγαθοῦ ἐφίεται, πῶς ἔτι πρὸ τῆς αἰτίας ταύτης εἶναι τι δυνατόν; εἴτε γὰρ

ἐφίεται κάκεινου, πῶς τοῦ ἀγαθοῦ μάλιστα; εἴτε μὴ ἐφίεται, πῶς τῆς πάντων αἰτίας οὐκ ἐφίεται, προελθόντα ἀπ' αὐτῆς; εἰ δὲ τάγαθόν ἐστιν ἀφ' οὗ πάντα ἐξήρτηται τὰ ὄντα, ἀρχὴ καὶ αἰτία πρωτίστη τῶν πάντων ἐστὶ τάγαθόν. 13 Πᾶν ἀγαθὸν ἐνωτικὸν ἐστὶ τῶν μετεχόντων αὐτοῦ, καὶ πᾶσα ἔνωσις ἀγαθόν, καὶ τάγαθόν τῷ ἐνὶ ταῦτόν. εἰ γὰρ τὸ ἀγαθόν ἐστὶ σωστικὸν τῶν ὄντων ἀπάντων (διὸ καὶ ἐφετὸν ὑπάρχει πᾶσι), τὸ δὲ σωστικὸν καὶ συνεκτικὸν τῆς ἐκάστων οὐσίας ἐστὶ τὸ ἐν (τῷ γὰρ ἐνὶ σώζεται πάντα, καὶ ὁ σκεδασμὸς ἕκαστον ἐξίστησι τῆς οὐσίας), τὸ ἀγαθόν, οἷς ἂν παρῆ, ταῦτα ἐν ἀπεργάζεται καὶ συνέχει κατὰ τὴν ἔνωσιν. καὶ εἰ τὸ ἐν συναγωγόν ἐστὶ καὶ συνεκτικὸν τῶν ὄντων, ἕκαστον τελειοῖ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ παρουσίαν. καὶ ἀγαθὸν ἄρα ταύτη ἐστὶ τὸ ἠνώσθαι πᾶσιν. εἰ δὲ καὶ ἡ ἔνωσις ἀγαθόν καθ' αὐτὸ καὶ τὸ ἀγαθὸν ἐνοποιόν, τὸ ἀπλῶς ἀγαθόν καὶ τὸ ἀπλῶς ἐν ταῦτόν, ἐνίζον τε ἅμα καὶ ἀγαθῦνον τὰ ὄντα. ὅθεν δὴ καὶ τὰ τοῦ ἀγαθοῦ τρόπον τινὰ ἀποπεσόντα καὶ τῆς τοῦ ἐνὸς ἅμα στέρεται μεθέξεως· καὶ τὰ τοῦ ἐνὸς ἅμοιρα γενόμενα, διαστάσεως ἀναπιμπλάμενα, καὶ τοῦ ἀγαθοῦ στέρεται κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. ἔστιν ἄρα καὶ ἡ ἀγαθότης ἔνωσις, καὶ ἡ ἔνωσις ἀγαθότης, καὶ τὸ ἀγαθόν ἐν, καὶ τὸ ἐν πρώτως ἀγαθόν. 14 Πᾶν τὸ ὄν ἢ ἀκίνητόν ἐστιν ἢ κινούμενον· καὶ εἰ κινού 14 μενον, ἢ ὑφ' ἑαυτοῦ ἢ ὑπ' ἄλλου· καὶ εἰ μὲν ὑφ' ἑαυτοῦ, αὐτὸ κίνητόν ἐστιν· εἰ δὲ ὑπ' ἄλλου, ἑτεροκίνητον. πᾶν ἄρα ἢ ἀκίνητόν ἐστιν ἢ αὐτοκίνητον ἢ ἑτεροκίνητον. ἀνάγκη γὰρ τῶν ἑτεροκινήτων ὄντων εἶναι καὶ τὸ ἀκίνητον, καὶ μεταξὺ τούτων τὸ αὐτοκίνητον. εἰ γὰρ πᾶν τὸ ἑτεροκίνητον ὑπ' ἄλλου κινουμένου κινεῖται, ἢ κύκλω αἰ κινήσεις ἢ ἐπ' ἄπειρον· ἀλλ' οὔτε κύκλω οὔτε ἐπ' ἄπειρον, εἴπερ ὠρίσται τῇ ἀρχῇ τὰ ὄντα πάντα καὶ τὸ κινουῖν τοῦ κινουμένου κρεῖττον. ἔσται τι ἄρα ἀκίνητον πρῶτον κινουῖν. ἀλλ' εἰ ταῦτα, ἀνάγκη καὶ τὸ αὐτοκίνητον εἶναι. εἰ γὰρ σταίη τὰ πάντα, τί ποτε ἔσται τὸ πρώτως κινούμενον; οὔτε γὰρ τὸ ἀκίνητον (οὐ γὰρ πέφυκεν) οὔτε τὸ ἑτεροκίνητον (ὑπ' ἄλλου γὰρ κινεῖται)· λείπεται ἄρα τὸ αὐτοκίνητον εἶναι τὸ πρώτως κινούμενον· ἐπεὶ καὶ τοῦτο ἐστὶ τὸ τῷ ἀκινήτῳ τὰ ἕτερο κίνητα συνάπτον, μέσον πως ὄν, κινουῖν τε ἅμα καὶ κινούμενον· ἐκείνων γὰρ τὸ μὲν κινεῖ μόνον, τὸ δὲ κινεῖται μόνον. πᾶν ἄρα τὸ ὄν ἢ ἀκίνητόν ἐστιν ἢ αὐτοκίνητον ἢ ἑτεροκίνητον. ἐκ δὴ τούτων κάκεινο φανερόν, ὅτι τῶν μὲν κινουμένων τὸ αὐτοκίνητον πρῶτον, τῶν δὲ κινούντων τὸ ἀκίνητον. 15 Πᾶν τὸ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικὸν ἀσώματόν ἐστιν. οὐδὲν γὰρ τῶν σωματίων πρὸς ἑαυτὸ πέφυκεν ἐπιστρέφειν. εἰ γὰρ τὸ ἐπιστρέφον πρὸς τι συνάπτεται ἐκείνῳ πρὸς ὃ ἐπι στρέφει, δῆλον δὴ ὅτι καὶ τὰ μέρη τοῦ σώματος πάντα πρὸς πάντα συνάψει τοῦ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστραφέντος· τοῦτο γὰρ ἦν τὸ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέψαι, ὅταν ἐν γένηται ἄμφω, τό τε ἐπιστραφέν καὶ πρὸς ὃ ἐπεστράφη. ἀδύνατον δὲ ἐπὶ σώματος τοῦτο, καὶ ὅλως τῶν μεριστῶν πάντων· οὐ γὰρ ὅλον ὅλω συνάπτεται ἑαυτῷ τὸ μεριστὸν διὰ τὸν τῶν μερῶν χωρισμόν, ἄλλων ἀλλαχοῦ κειμένων. οὐδὲν ἄρα σῶμα πρὸς ἑαυτὸ πέφυκεν ἐπιστρέφειν, ὡς ὅλον ἐπεστράφθαι πρὸς ὅλον. εἰ τι ἄρα πρὸς ἑαυτὸ ἐπι στρεπτικὸν ἐστὶν, ἀσώματόν ἐστι καὶ ἀμερές. 16 Πᾶν τὸ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικὸν χωριστὴν οὐσίαν ἔχει παντὸς σώματος. εἰ γὰρ ἀχώριστον εἶη σῶματος οὐτινοσοῦν, οὐχ ἔξει τινὰ ἐνέργειαν σώματος χωριστὴν. ἀδύνατον γὰρ, ἀχώριστου τῆς οὐσίας σωματίων οὔσης, τὴν ἀπὸ τῆς οὐσίας ἐνέργειαν εἶναι χωριστὴν· ἔσται γὰρ οὕτως ἡ ἐνέργεια τῆς οὐσίας κρεῖττων, εἴπερ ἡ μὲν ἐπιδηῆς ἐστὶ σωματίων, ἡ δὲ αὐτάρκης, ἑαυτῆς οὔσα καὶ οὐ σωματίων. εἰ οὖν τι κατ' οὐσίαν ἐστὶν ἀχώριστον, καὶ κατ' ἐνέργειαν ὁμοίως ἢ καὶ ἔτι μᾶλλον ἀχώριστον. εἰ δὲ τοῦτο, οὐκ ἐπιστρέφει πρὸς ἑαυτό. τὸ γὰρ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφον, ἄλλο ὄν σώματος, ἐνέργειαν ἔχει χωριζομένην σώματος καὶ οὐ διὰ σώματος οὐδὲ μετὰ σώματος, εἴπερ ἡ τε ἐνέργεια καὶ τὸ πρὸς ὃ ἡ ἐνέργεια οὐδὲν δεῖται τοῦ σώματος. χωριστὸν ἄρα πάντη σωματίων ἐστὶ τὸ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφον. 17 Πᾶν τὸ ἑαυτὸ κινουῖν πρώτως πρὸς ἑαυτὸ ἐστὶν ἐπιστρεπτικόν. εἰ γὰρ κινεῖ ἑαυτό, καὶ ἡ κινητικὴ ἐνέργεια αὐτοῦ πρὸς

ἑαυτὸ ἐστὶ, καὶ ἔν ἅμα τὸ κινουῦν καὶ τὸ κινούμενον. ἢ γὰρ μέρος μὲν κινεῖ, μέρος δὲ κινεῖται, ἢ ὅλον κινεῖ καὶ κινεῖται, ἢ ὅλον μὲν κινεῖ, μέρος δὲ κινεῖται, ἢ ἔμπαλιν. ἄλλ' εἰ μέρος μὲν ἄλλο ἐστὶ τὸ κινουῦν, μέρος δὲ ἄλλο τὸ κινούμενον, οὐκ ἔσται καθ' ἑαυτὸ αὐτοκίνητον, ἐκ μὴ αὐτοκινήτων ὑφειστός, ἀλλὰ δοκοῦν μὲν αὐτοκίνητον, οὐκ ὄν δὲ καθ' οὐσίαν τοιοῦτον. εἰ δὲ ὅλον κινεῖ, μέρος δὲ κινεῖται, ἢ ἔμπαλιν, ἔσται τι μέρος ἐν ἀμφοτέροις καθ' ἑν ἅμα κινουῦν καὶ κινούμενον, καὶ τοῦτό ἐστὶ τὸ πρῶτως αὐτοκίνητον. εἰ δὲ ἐν καὶ ταῦτόν κινεῖ καὶ κινεῖται, τὴν τοῦ κινεῖν ἐνέργειαν πρὸς ἑαυτὸ ἔξει, κινητικὸν ἑαυτοῦ ὄν. πρὸς ὃ δὲ ἐνεργεῖ, πρὸς τοῦτο ἐπέστραπται. πᾶν ἄρα τὸ ἑαυτὸ κινουῦν πρῶτως πρὸς ἑαυτὸ ἐστὶν ἐπιστρεπτικόν. 18 Πᾶν τὸ τῷ εἶναι χορηγοῦν ἄλλοις αὐτὸ πρῶτως ἐστὶ τοῦτο, οὗ μεταδίδωσι τοῖς χορηγουμένοις. εἰ γὰρ αὐτῷ τῷ εἶναι δίδωσι καὶ ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ οὐσίας ποιεῖται τὴν μετάδοσιν, ὃ μὲν δίδωσιν ὑφειμένον ἐστὶ τῆς ἑαυτοῦ οὐσίας, ὃ δὲ ἐστὶ, μειζόνως ἐστὶ καὶ τελειότερον, εἴπερ πᾶν τὸ ὑποστατικόν τινος κρεῖττόν ἐστὶ τῆς τοῦ ὑφισταμένου φύσεως. τοῦ δοθέντος ἄρα τὸ ἐν αὐτῷ τῷ δεδωκότι προῦπαρξον κρεῖττόνως ἔστι· καὶ ὅπερ ἐκεῖνο μὲν ἐστὶν, ἀλλ' οὐ ταῦτόν ἐκείνω· πρῶτως γὰρ ἔστι, τὸ δὲ δευτέρως. ἀνάγκη γὰρ ἢ τὸ αὐτὸ εἶναι ἐκάτερον καὶ ἕνα λόγον ἀμφοτέρων, ἢ μηδὲν εἶναι κοινὸν μηδὲ ταῦτόν ἐν ἀμφοῖν, ἢ τὸ μὲν πρῶτως εἶναι, τὸ δὲ δευτέρως. ἀλλ' εἰ μὲν ὁ αὐτὸς λόγος, οὐκ ἂν ἔτι τὸ μὲν αἴτιον εἴη, τὸ δὲ ἀποτέλεσμα· οὐδ' ἂν τὸ μὲν καθ' αὐτό, τὸ δ' ἐν τῷ μετασχόντι· οὐδὲ τὸ μὲν ποιοῦν, τὸ δὲ γινόμενον. εἰ δὲ μηδὲν ἔχοι ταῦτόν, οὐκ ἂν τῷ εἶναι θάτερον ὑφίστατο τὸ λοιπόν, μηδὲν πρὸς τὸ εἶναι τὸ ἐκείνου κοινωνοῦν. λείπεται ἄρα τὸ μὲν εἶναι πρῶτως ὃ δίδωσι, τὸ δὲ δευτέρως ὃ τὸ διδόν ἐστὶν, ἐν οἷς αὐτῷ τῷ εἶναι θάτερον ἐκ θατέρου χορηγεῖται. 19 Πᾶν τὸ πρῶτως ἐνυπάρχον τινὶ φύσει τῶν ὄντων πᾶσι πάρεστι τοῖς καθ' ἐκείνην τὴν φύσιν τεταγμένοις καθ' ἕνα λόγον καὶ ὡσαύτως. εἰ γὰρ μὴ πᾶσιν ὡσαύτως, ἀλλὰ τοῖς μὲν, τοῖς δ' οὐ, δῆλον ὡς οὐκ ἦν ἐν ἐκείνῃ τῇ φύσει πρῶτως, ἀλλ' ἐν ἄλλοις μὲν πρῶτως, ἐν ἄλλοις δὲ δευτέρως, τοῖς ποτε μετέχουσι. τὸ γὰρ ποτε μὲν ὑπάρχον, ποτε δὲ μὴ, οὐ πρῶτως οὐδὲ καθ' αὐτὸ ὑπάρχει, ἀλλ' ἐπεισοδιῶδες ἐστὶ καὶ ἀλλαχόθεν ἐφῆκον, οἷς ἂν οὕτως ὑπάρχη. 20 Πάντων σωμάτων ἐπέκεινά ἐστὶν ἡ ψυχῆς οὐσία, καὶ πασῶν ψυχῶν ἐπέκεινα ἡ νοερά φύσις, καὶ πασῶν τῶν νοερῶν ὑποστάσεων ἐπέκεινα τὸ ἐν. πᾶν γὰρ σῶμα κινητόν ἐστὶν ὑφ' ἑτέρου, κινεῖν δὲ ἑαυτὸ οὐ πέφυκεν, ἀλλὰ ψυχῆς μετουσίᾳ κινεῖται ἐξ ἑαυτοῦ, καὶ ζῆ διὰ ψυχὴν· καὶ παρουσίας μὲν ψυχῆς αὐτοκίνητον πῶς ἐστὶν, ἀπούσης δὲ ἑτεροκίνητον, ὡς ταύτην ἔχον καθ' αὐτὸ τὴν φύσιν, καὶ ὡς ψυχῆς τὴν αὐτοκίνητον οὐσίαν λαχούσης. ὧ γὰρ ἂν παραγένηται, τούτῳ μεταδίδωσιν αὐτοκινήσιας· οὗ δὲ μετα δίδωσιν αὐτῷ τῷ εἶναι, τοῦτο πολλῶ πρότερον αὐτῇ ἐστὶν. ἐπ' ἐκεῖνα ἄρα σωμάτων ἐστίν, ὡς αὐτοκίνητος καθ' οὐσίαν, τῶν κατὰ μέθεξιν αὐτοκινήτων γινομένων. πάλιν δὲ ἡ ψυχὴ κινουμένη ὑφ' ἑαυτῆς δευτέραν ἔχει τάξιν τῆς ἀκινήτου φύσεως καὶ καθ' ἐνέργειαν ἀκινήτου ὑφειστώσης· διότι πάντων μὲν τῶν κινουμένων ἡγεῖται τὸ αὐτοκίνητον, πᾶν τῶν δὲ τῶν κινούντων τὸ ἀκίνητον. εἰ οὖν ἡ ψυχὴ κινουμένη ὑφ' ἑαυτῆς τὰ ἄλλα κινεῖ, δεῖ πρὸ αὐτῆς εἶναι τὸ ἀκινήτως κινουῦν. νοῦς δὲ κινεῖ ἀκίνητος ὢν καὶ ἀεὶ κατὰ τὰ αὐτὰ ἐνεργῶν. καὶ γὰρ ἡ ψυχὴ διὰ νοῦν μετέχει τοῦ ἀεὶ νοεῖν, ὡς περ σῶμα διὰ ψυχὴν τοῦ ἑαυτὸ κινεῖν. εἰ γὰρ ἦν ἐν ψυχῇ τὸ ἀεὶ νοεῖν πρῶτως, πάσαις ἂν ὑπῆρχε ψυχαῖς, ὡς περ καὶ τὸ ἑαυτὴν κινεῖν. οὐκ ἄρα ψυχῇ τοῦτο ὑπάρχει πρῶτως· δεῖ ἄρα πρὸ αὐτῆς εἶναι τὸ πρῶτως νοητικόν· πρὸ τῶν ψυχῶν ἄρα ὁ νοῦς. ἀλλὰ μὴν καὶ πρὸ τοῦ νοῦ τὸ ἐν. νοῦς γὰρ εἰ καὶ ἀκίνητος, ἀλλ' οὐχ ἔν· νοεῖ γὰρ ἑαυτὸν καὶ ἐνεργεῖ περὶ ἑαυτόν. καὶ τοῦ μὲν ἐνὸς πάντα μετέχει τὰ ὅπως οὖν ὄντα, νοῦ δὲ οὐ πάντα· οἷς γὰρ ἂν παρῆ νοῦ μετουσία, ταῦτα γνώσεως ἀνάγκη μετέχειν, διότι ἡ νοερά γνώσις ἐστὶν ἀρχὴ καὶ αἰτία πρώτη τοῦ γινώσκειν. ἐπέκεινα ἄρα τὸ ἐν τοῦ νοῦ. καὶ οὐκέτι τοῦ ἐνὸς ἄλλο ἐπέκεινα. ταῦτόν γὰρ ἐν καὶ τάγαθόν· ἀρχὴ ἄρα πάντων, ὡς δέδεικται. 21 Πᾶσα τάξις

ἀπὸ μονάδος ἀρχομένη πρόεισιν εἰς πλῆθος τῇ μονάδι σύστοιχον, καὶ πάσης τάξεως τὸ πλῆθος εἰς μίαν ἀνάγεται μονάδα. ἡ μὲν γὰρ μονάς, ἀρχῆς ἔχουσα λόγον, ἀπογεννᾷ τὸ οἰκείον ἑαυτῇ πλῆθος· διὸ καὶ μία σειρὰ καὶ μία τάξις, ἢ ὅλη παρὰ τῆς μονάδος ἔχει τὴν εἰς τὸ πλῆθος ὑπόβασιν· οὐ γὰρ ἔτι τάξις οὐδὲ σειρά, τῆς μονάδος ἀγόνου μενούσης καθ' αὐτήν. τὸ δὲ πλῆθος ἀνάγεται πάλιν εἰς μίαν τὴν κοινὴν τῶν ὁμοταγῶν πάντων αἰτίαν. τὸ γὰρ ἐν παντὶ τῷ πλήθει ταύτων οὐκ ἂφ' ἐνὸς τῶν ἐν τῷ πλήθει τὴν πρόοδον ἔσχε· τὸ γὰρ ἂφ' ἐνὸς μόνου τῶν πολλῶν οὐ κοινὸν πάντων, ἀλλὰ τῆς ἐκείνου μόνης ιδιότητος ἐξείρετον. ἐπεὶ οὖν καθ' ἐκάστην τάξιν ἐστὶ τις καὶ κοινωνία καὶ συνέχεια καὶ ταυτότης, δι' ἣν καὶ τάδε μὲν ὁμοταγῇ λέγεται, τάδε δὲ ἕτεροταγῇ, δηλον ὡς ἀπὸ μιᾶς ἀρχῆς ἦκει πάση τῇ τάξει τὸ ταυτόν. ἔστιν ἄρα μονάς μία πρὸ τοῦ πλήθους καθ' ἐκάστην τάξιν καὶ εἰρμόν τὸν ἕνα λόγον τοῖς ἐν αὐτῇ τεταγμένοις παρεχομένη πρὸς τε ἄλληλα καὶ πρὸς τὸ ὅλον. ἄλλο μὲν γὰρ ἄλλου αἴτιον ἔστω τῶν ὑπὸ τὴν αὐτὴν σειράν· τὸ δὲ ὡς μιᾶς τῆς σειράς αἴτιον ἀνάγκη πρὸ τῶν πάντων εἶναι, καὶ ἂπ' αὐτοῦ πάντα ὡς ὁμοταγῇ γεννᾶσθαι, μὴ ὡς τότε τι ἕκαστον ἄλλ' ὡς τῆσδε τῆς τάξεως ὑπάρχον. ἐκ δὲ τούτων φανερόν ὅτι καὶ τῇ φύσει τοῦ σώματος ὑπάρχει τό τε ἐν καὶ τὸ πλῆθος, καὶ ἢ τε μία φύσις τὰς πολλὰς ἔχει συνηρημένας καὶ αἰ πολλὰι φύσεις ἐκ μιᾶς εἰσι τῆς τοῦ ὅλου φύσεως, καὶ τῇ τάξει τῶν ψυχῶν πάρεστιν ἐκ μιᾶς τε ἄρχεσθαι ψυχῆς τῆς πρώτης καὶ εἰς πλῆθος ψυχῶν ὑποβαίνειν καὶ τὸ πλῆθος εἰς τὴν μίαν ἀνάγειν, καὶ τῇ νοερᾷ οὐσίᾳ μονάδα τε εἶναι νοερὰν καὶ νόων πλῆθος ἐξ ἐνὸς νοῦ προελθὼν καὶ εἰς ἐκείνην ἐπιστρέφον, καὶ τῷ ἐνὶ τῷ πρὸ τῶν πάντων τὸ πλῆθος τῶν ἐνάδων καὶ ταῖς ἐνάσι τὴν εἰς τὸ ἐν ἀνάτασιν. μετὰ τὸ ἐν ἄρα τὸ πρῶτον ἐνάδες, καὶ μετὰ νοῦν τὸν πρῶτον νόες, καὶ μετὰ τὴν ψυχὴν τὴν πρώτην ψυχαί; καὶ μετὰ τὴν ὅλην φύσιν αἰ πολλὰι φύσεις. 22 Πᾶν τὸ πρῶτως καὶ ἀρχικῶς ὄν καθ' ἐκάστην τάξιν ἐν ἐστὶ, καὶ οὔτε δύο οὔτε πλείω δυεῖν, ἀλλὰ μονογενὲς πᾶν. ἔστω γάρ, εἰ δυνατόν, δύο· τὸ γὰρ αὐτὸ ἀδύνατον καὶ πλείω νῶν ὄντων. ἢ οὖν ἐκάτερον τούτων ἐστὶν ὃ λέγεται πρῶτως ἢ τὸ ἐξ ἄμφοιν. ἀλλ' εἰ μὲν τὸ ἐξ ἄμφοιν, ἐν ἂν εἴη πάλιν καὶ οὐ δύο τὰ πρῶτα. εἰ δὲ ἐκάτερον, ἢ ἐκ θατέρου θάτερον, καὶ οὐ πρῶτον ἐκάτερον· ἢ ἐπίσης ἄμφω. ἀλλ' εἰ ἐπίσης, οὐδέτερον ἔτι ἔσται πρῶτως. εἰ γὰρ τὸ ἕτερον πρῶτως, τοῦτο δὲ οὐ ταύτων τῷ ἑτέρῳ, τί ἔσται τῆς τάξεως ἐκείνης; ὃ γὰρ μηδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ ὃ λέγεται, τοῦτο ἔσται πρῶτως· τούτων δὲ ἐκάτερον ἕτερον ὄν ἐστὶ τε ἅμα καὶ οὐκ ἔστιν ὃ λέγεται. εἰ οὖν ταῦτα διαφέρει μὲν ἀλλήλων, οὐ καθόσον δὲ ἐστὶν ὃ λέγεται πρῶτως διαφέρει (τοῦτο γὰρ πρῶτως ταύτων πέπονθεν), οὐκ ἄμφω ἔσται πρῶτως, ἀλλ' ἐκεῖνο, οὗ ἄμφω μετασχόντα πρῶτως εἶναι λέγεται. ἐκ δὲ τούτων φανερόν ὅτι καὶ τὸ πρῶτως ὄν ἐν ἐστὶ μόνον, ἀλλ' οὐ δύο τὰ πρῶτως ὄντα ἢ πλείω· καὶ ὁ πρῶτιστος νοῦς εἷς μόνος, ἀλλ' οὐ δύο οἱ πρῶτοι νόες· καὶ ἢ πρωτίστη ψυχὴ μία· καὶ ἔφ' ἐκάστου τῶν εἰδῶν, οἷον τὸ πρῶτως καλόν, τὸ πρῶτως ἴσον, καὶ ἐπὶ πάντων ὁμοίως· οὕτω δὲ καὶ τὸ τοῦ ζώου εἶδος ἐν τὸ πρῶτον, καὶ τὸ τοῦ ἀνθρώπου· ἢ γὰρ αὐτὴ ἀπόδειξις. 23 Πᾶν τὸ ἀμέθεκτον ὑφίστησιν ἂφ' ἑαυτοῦ τὰ μετεχόμενα, καὶ πᾶσαι αἰ μετεχόμεναι ὑποστάσεις εἰς ἀμεθέκτους ὑπάρξεις ἀνατείνονται. τὸ μὲν γὰρ ἀμέθεκτον, μονάδος ἔχον λόγον ὡς ἑαυτοῦ ὄν καὶ οὐκ ἄλλου καὶ ὡς ἐξηρημένον τῶν μετεχόντων, ἀπογεννᾷ τὰ μετέχεσθαι δυνάμενα. ἢ γὰρ ἄγονον ἐστήξεται καθ' αὐτό, καὶ οὐδὲν ἂν ἔχοι τίμιον· ἢ δώσει τι ἂφ' ἑαυτοῦ, καὶ τὸ μὲν λαβὼν μετέσχε, τὸ δὲ δοθὲν ὑπέστη μετεχομένως. τὸ δὲ μετεχόμενον πᾶν, τινὸς γενόμενον ὑφ' οὗ μετέχεται, δεύτερόν ἐστὶ τοῦ πᾶσιν ὁμοίως παρόντος καὶ πάντα ἂφ' ἑαυτοῦ πληρώσαντος. τὸ μὲν γὰρ ἐν ἐνὶ ὄν ἐν τοῖς ἄλλοις οὐκ ἔστιν· τὸ δὲ πᾶσιν ὡσαύτως παρόν, ἵνα πᾶσιν ἐλλάμπη, οὐκ ἐν ἐνὶ ἐστὶν, ἀλλὰ πρὸ τῶν πάντων. ἢ γὰρ ἐν πᾶσιν ἐστὶν ἢ ἐν ἐνὶ τῶν πάντων ἢ πρὸ τῶν πάντων. ἀλλὰ τὸ μὲν ἐν πᾶσιν ὄν, μερισθὲν εἰς πάντα, πάλιν ἄλλου ἂν δέοιτο τοῦ τὸ μερισθὲν ἐνίζοντος· καὶ οὐκέτ' ἂν τοῦ αὐτοῦ μετέχοι πάντα, ἀλλὰ τὸ μὲν ἄλλου, τὸ δὲ ἄλλου,

τοῦ ἐνὸς μερισθέντος. εἰ δὲ ἐν ἐνὶ τῶν πάντων, οὐκέτι τῶν πάντων ἔσται, ἀλλ' ἐνός. εἰ οὖν καὶ κοινὸν τῶν μετέχειν δυναμένων καὶ τὸ αὐτὸ πάντων, πρὸ τῶν πάντων ἔσται· τοῦτο δὲ ἀμέθεκτον. 24 Πᾶν τὸ μετέχον τοῦ μετεχομένου καταδεέστερον, καὶ τὸ μετεχόμενον τοῦ ἀμεθέκτου. τὸ μὲν γὰρ μετέχον, πρὸ τῆς μεθέξεως ἀτελὲς ὄν, τέλειον δὲ τῇ μεθέξει γινόμενον, δευτέρον ἐστὶ πάντως τοῦ μετεχομένου, καθὸ τέλειον ἐστὶ μετασχόν. ἢ γὰρ ἀτελὲς ἦν, ταύτη τοῦ μετασχεθέντος, ὃ ποιεῖ τέλειον αὐτό, καταδεέστερον. τὸ δὲ μετεχόμενον, τινὸς ὄν καὶ οὐ πάντων, τοῦ πάντων ὄντος καὶ οὐ τινὸς πάλιν ὑφειμένην ἔλαχεν ὑπαρξίν· τὸ μὲν γὰρ τῶ πάντων αἰτίῳ συγγενέστερον, τὸ δὲ ἦττον συγγενές. ἠγεῖται ἄρα τὸ μὲν ἀμέθεκτον τῶν μετεχομένων, ταῦτα δὲ τῶν μετεχόντων. ὡς γὰρ συνελόντι φάναι, τὸ μὲν ἐστὶν ἐν πρὸ τῶν πολλῶν· τὸ δὲ μετεχόμενον ἐν τοῖς πολλοῖς, ἐν ἅμα καὶ οὐχ ἕν· τὸ δὲ μετέχον πᾶν οὐχ ἕν ἅμα καὶ ἕν. 25 Πᾶν τὸ τέλειον εἰς ἀπογεννήσεις πρόεισιν ὧν δύναται παράγειν, αὐτὸ μιμούμενον τὴν μίαν τῶν ὄλων ἀρχήν. ὡς γὰρ ἐκείνη διὰ τὴν ἀγαθότητα τὴν ἑαυτῆς πάντων ἐστὶν ἐνιαίως ὑποστατικὴ τῶν ὄντων (ταῦτόν γὰρ τὰγαθὸν καὶ τὸ ἕν, ὥστε καὶ τὸ ἀγαθοειδῶς τῶ ἐνιαίως ταυτόν), οὕτω καὶ τὰ μετ' ἐκείνην διὰ τὴν τελειότητα τὴν ἑαυτῶν ἄλλα γεννᾶν ἐπιέγεται καταδεέστερα τῆς ἑαυτῶν οὐσίας. ἢ τε γὰρ τελειότης τὰγαθοῦ μοῖρά τις ἐστὶ καὶ τὸ τέλειον, ἢ τέλειον, μιμεῖται τὰγαθόν. ἐκεῖνο δὲ πάντων ἦν ὑποστατικόν· ὥστε καὶ τὸ τέλειον ὧν δύναται παρακτικόν ἐστὶ κατὰ φύσιν. καὶ τὸ μὲν τελειότερον, ὅσω περ ἂν ἦ τελειότερον, τοσοῦτω πλειόνων αἰτίον. τὸ γὰρ τελειότερον μᾶλλον τὰγαθοῦ μετέχει· τοῦτο δέ, ἐγγυτέρω τὰγαθοῦ· τοῦτο δέ, συγγενέστερον τῶ πάντων αἰτίῳ· τοῦτο δέ, πλειόνων αἰτίον. τὸ δὲ ἀτελέστερον, ὅσω περ ἂν ἀτελέστερον ἦ, τοσῶδε μᾶλλον ἐλαττόνων αἰτίον. πορρώτερον γὰρ ὄν τοῦ πάντα παράγοντος, ἐλαττόνων ἐστὶν ὑποστατικόν. τῶ γὰρ πάντα ὑφιστάνειν ἢ κοσμεῖν ἢ τελειοῦν ἢ συνέχειν ἢ ζωοποιεῖν ἢ δημιουργεῖν τὸ μὲν ἐπὶ πλειόνων ἕκαστα τούτων δρᾶν συγγενές, τὸ δὲ ἐπὶ ἐλαττόνων ἀλλοτριώτερον. ἐκ δὲ τούτων φανερόν ὅτι τὸ πορρώτατον τῆς ἀρχῆς τῶν πάντων ἄγονόν ἐστὶ καὶ οὐδενὸς αἰτίον· εἰ γὰρ τι γεννᾶ καὶ ἔχει τι μετ' ἑαυτό, δῆλον ὡς οὐκέτ' ἂν εἴη πορρώτατον, ἀλλ' ὃ παρ ἡγάγε πορρωτέρω ἐκείνης, αὐτὸ δὲ ἐγγύτερον τῶ παράγειν καὶ ὅτι ἄλλο, μιμούμενον τὴν πάντων παρακτικὴν τῶν ὄντων αἰτίαν. 26 Πᾶν τὸ παρακτικόν αἰτίον ἄλλων μένον αὐτὸ ἐφ' ἑαυτοῦ παράγει τὰ μετ' αὐτὸ καὶ τὰ ἐφεξῆς. εἰ γὰρ μιμεῖται τὸ ἕν, ἐκεῖνο δὲ ἀκινήτως ὑφίστησι τὰ μετ' αὐτό, καὶ πᾶν τὸ παράγον ὡσαύτως ἔχει τὴν τοῦ παράγειν αἰτίαν. ἀλλὰ μὴν καὶ τὸ ἐν ἀκινήτως ὑφίστησιν. εἰ γὰρ διὰ κινήσεως, ἢ ἐν αὐτῶ ἢ κίνησις, καὶ κινούμενον οὐδὲ ἐν ἔτι ἔσται, μεταβάλλον ἐκ τοῦ ἕν· ἢ εἰ μετ' αὐτὸ ἢ κίνησις, καὶ αὐτὴ ἐκ τοῦ ἐνός ἔσται, καὶ ἢ ἐπ' ἄπειρον, ἢ ἀκινήτως παράξει τὸ ἕν. καὶ πᾶν τὸ παράγον μιμῆσεται τὸ ἕν καὶ τὴν παρακτικὴν τῶν ὄλων αἰτίαν. ἐκ γὰρ τοῦ πρώτως πανταχοῦ τὸ μὴ πρώτως· ὥστε καὶ ἐκ τοῦ πάντων παρακτικοῦ τὸ τινῶν παρακτικόν. καὶ ἅπαν ἄρα τὸ παράγον μένον ἐφ' ἑαυτοῦ παράγει τὰ ἐφεξῆς. ἀνελαττώτων ἄρα τῶν παραγόντων μενόντων, τὰ δευτέρα παράγεται ὑπ' αὐτῶν· τὸ γὰρ ὀπωσοῦν ἐλαττούμενον μένει ἀδύνατον οἷόν ἐστιν. 27 Πᾶν τὸ παράγον διὰ τελειότητα καὶ δυνάμεως περιουσίαν παρακτικόν ἐστὶ τῶν δευτέρων. εἰ γὰρ μὴ διὰ τὸ τέλειον, ἀλλ' ἐλλείπον κατὰ τὴν δύναμιν παρήγαγεν, οὐδ' ἂν τὴν ἑαυτοῦ τάξιν ἀκίνητον ἠδύνατο φυλάττειν. τὸ γὰρ δι' ἔλλειψιν καὶ ἀσθένειαν ἄλλω τὸ εἶναι παρεχόμενον τῇ ἑαυτοῦ τροπῇ καὶ ἀλλοιώσει τὴν ὑπόστασιν ἐκείνῳ παρέχεται. μένει δὲ οἷόν ἐστὶ πᾶν τὸ παράγον· καὶ μένοντος, τὸ μετ' αὐτὸ πρόεισι. πληρὲς ἄρα καὶ τέλειον ὑπάρχον, τὰ δευτέρα ὑφίστησιν ἀκινήτως καὶ ἀνελαττώτως, αὐτὸ ὄν ὅπερ ἐστὶ καὶ οὔτε μεταβάλλον εἰς ἐκεῖνα οὔτε ἐλαττούμενον. οὐ γὰρ ἀπομερισμός ἐστὶ τοῦ παράγοντος τὸ παραγόμενον· οὐδὲ γὰρ γενέσει τοῦτο προσήκεν, οὐδὲ τοῖς γεννητικοῖς αἰτίοις. οὐδὲ μετάβασις· οὐ γὰρ ὕλη γίνεται τοῦ προϊόντος· μένει γὰρ οἷόν ἐστι, καὶ τὸ

παραγόμενον ἄλλο παρ' αὐτό ἐστιν. ἀναλ λοίωτον ἄρα τὸ γεννῶν ἴδρυται καὶ ἀνελάττωτον, διὰ γόνιμον δύναμιν ἑαυτὸ πολλαπλασιάζον καὶ ἀφ' ἑαυτοῦ δευτέρας ὑποστάσεις παρεχόμενον. 28 Πᾶν τὸ παράγον τὰ ὅμοια πρὸς ἑαυτὸ πρὸ τῶν ἀνομοίων ὑφίστησιν. ἐπεὶ γὰρ κρεῖττον ἐξ ἀνάγκης ἐστὶ τοῦ παραγομένου τὸ παράγον, τὰ αὐτὰ μὲν ἀπλῶς καὶ ἴσα κατὰ δύναμιν οὐκ ἂν ποτε εἴη ἀλλήλοις. εἰ δὲ μὴ ἔστι ταῦτα καὶ ἴσα, ἀλλ' ἕτερα τε καὶ ἄνισα, ἢ πάντη διακέκριται ἀλλήλων ἢ καὶ ἤνωται καὶ διακέκριται. ἀλλ' εἰ μὲν πάντη διακέκριται, ἀσύμβατα ἔσται, καὶ οὐδαμῆ τῷ αἰτίῳ τὸ ἀπ' αὐτοῦ συμπαθές. οὐδὲ μεθέξει τοίνυν θατέρου θάτερον, πάντη ἕτερα ὄντα· τὸ γὰρ μετεχόμενον κοινωνίαν δίδωσι τῷ μετασχόντι πρὸς τὸ οὐ μετέσχευ. ἀλλὰ μὴν ἀνάγκη τὸ αἰτιατὸν τοῦ αἰτίου μετέχειν, ὡς ἐκεῖθεν ἔχον τὴν οὐσίαν. εἰ δὲ πῆ μὲν διακέκριται, πῆ δὲ ἤνωται τῷ παράγοντι τὸ παραγόμενον, εἰ μὲν ἐπίσης ἐκάτερον πέπονθεν, ἐπίσης ἂν αὐτοῦ μετέχοι τε καὶ οὐ μετέχοι· ὥστε καὶ ἔχοι ἂν τὴν οὐσίαν παρ' αὐτοῦ καὶ οὐκ ἔχοι τὸν αὐτὸν τρόπον. εἰ δὲ μᾶλλον εἴη διακεκριμένον, ἀλλότριον ἂν εἴη τοῦ γεννήσαντος μᾶλλον ἢ οἰκεῖον τὸ γεννηθέν, καὶ ἀνάρμοστον πρὸς αὐτὸ μᾶλλον ἢ περ ἡρμοσμένον, καὶ ἀσυμπαθές μᾶλλον ἢ συμπαθές. εἰ οὖν καὶ συγγενῆ τοῖς αἰτίοις κατ' αὐτὸ τὸ εἶναι καὶ συμπαθῆ τὰ ἀπ' αὐτῶν, καὶ ἐξήρηται αὐτῶν κατὰ φύσιν, καὶ ὀρέγεται τῆς πρὸς αὐτὰ συναφῆς, ὀρεγόμενα τοῦ ἀγαθοῦ καὶ τυγχάνοντα διὰ τῆς αἰτίας τοῦ ὀρεκτοῦ, δῆλον δὲ ὅτι μᾶλλον ἤνωται τοῖς παράγουσι τὰ παραγόμενα ἢ διακέκριται ἀπ' αὐτῶν. τὰ δὲ μᾶλλον ἠνωμένα ὁμοία ἐστὶ μᾶλλον ἢ ἀνόμοια τούτοις οἷς μάλιστα ἤνωται. τὰ ὅμοια ἄρα πρὸ τῶν ἀνομοίων ὑφίστησιν πᾶν τὸ παρακτικὸν αἴτιον. 29 Πᾶσα πρόοδος δι' ὁμοιότητος ἀποτελεῖται τῶν δευτέρων πρὸς τὰ πρῶτα. εἰ γὰρ τὸ παράγον τὰ ὅμοια πρὸ τῶν ἀνομοίων ὑφίστησιν, ἢ ὁμοιότης ἀπὸ τῶν παραγόντων ὑφίστησιν τὰ παραγόμενα· τὰ γὰρ ὅμοια δι' ὁμοιότητος ὅμοια ἀποτελεῖται, ἀλλ' οὐ δι' ἀνομοιότητος. εἰ οὖν ἢ πρόοδος ἐν τῇ ὑφέσει σώζει τὸ ταῦτὸν τοῦ γεννηθέντος πρὸς τὸ γεννησαν, καὶ οἷον ἐκεῖνο πρῶτως, τοιοῦτον ἐκφαίνει τὸ μετ' αὐτὸ δευτέρως, δι' ὁμοιότητος ἔχει τὴν ὑπόστασιν. 30 Πᾶν τὸ ἀπὸ τινος παραγόμενον ἀμέσως μένει τε ἐν τῷ παράγοντι καὶ πρόεισιν ἀπ' αὐτοῦ. εἰ γὰρ πᾶσα πρόοδος μενόντων τε γίνεται τῶν πρῶτων καὶ δι' ὁμοιότητος ἀποτελεῖται, τῶν ὁμοίων πρὸ τῶν ἀνομοίων ὑφισταμένων, μένει πῆ καὶ τὸ παραγόμενον ἐν τῷ παράγοντι. τὸ γὰρ πάντη προῖον οὐδὲν ἂν ἔχοι ταῦτὸν πρὸς τὸ μένον, ἀλλ' ἔστι πάντη διακεκριμένον· εἰ δὲ ἔξει τι κοινὸν καὶ ἠνωμένον πρὸς αὐτό, μένοι ἂν καὶ αὐτὸ ἐν ἐκείνῳ, ὥσπερ κάκεῖνο ἐφ' ἑαυτοῦ μένον ἦν. εἰ δὲ μένοι μόνον μὴ προῖον, οὐδὲν διοίσει τῆς αἰτίας οὐδὲ ἔσται μενούσης ἐκείνης ἄλλο γεγονός· εἰ γὰρ ἄλλο, διακέκριται καὶ ἔστι χωρὶς· εἰ δὲ χωρὶς, μένει δὲ ἐκείνη, προήλθε τοῦτο ἀπ' αὐτῆς ἵνα διακριθῆ μενούσης. ἢ μὲν ἄρα ταῦτόν τι πρὸς τὸ παράγον ἔχει, τὸ παραγόμενον μένει ἐν αὐτῷ· ἢ δὲ ἕτερον, πρόεισιν ἀπ' αὐτοῦ. ὅμοιον δὲ ὄν, ταῦτόν πῆ ἅμα καὶ ἕτερόν ἐστι· μένει ἄρα καὶ πρόεισιν ἅμα, καὶ οὐδέτερον θατέρου χωρὶς. 31 Πᾶν τὸ προῖον ἀπὸ τινος κατ' οὐσίαν ἐπιστρέφεται πρὸς ἐκεῖνο ἀφ' οὗ πρόεισιν. εἰ γὰρ προέρχοιτο μὲν, μὴ ἐπιστρέφοι δὲ πρὸς τὸ αἴτιον τῆς προόδου ταύτης, οὐκ ἂν ὀρέγοιτο τῆς αἰτίας· πᾶν γὰρ τὸ ὀρεγόμενον ἐπέστραπται πρὸς τὸ ὀρεκτόν. ἀλλὰ μὴν πᾶν τοῦ ἀγαθοῦ ἐφίεται, καὶ ἢ ἐκείνου τευξίς διὰ τῆς προσεχοῦς αἰτίας ἐκάστοις· ὀρέγεται ἄρα καὶ τῆς ἑαυτῶν αἰτίας ἕκαστα. δι' οὗ γὰρ τὸ εἶναι ἐκάστῳ, διὰ τούτου καὶ τὸ εὔ· δι' οὗ δὲ τὸ εὔ, πρὸς τοῦτο ἢ ὄρεξις πρῶτον· πρὸς ὃ δὲ πρῶτον ἢ ὄρεξις, πρὸς τοῦτο ἢ ἐπιστροφή. 32 Πᾶσα ἐπιστροφή δι' ὁμοιότητος ἀποτελεῖται τῶν ἐπι στρεφομένων πρὸς ὃ ἐπιστρέφεται. τὸ γὰρ ἐπιστρεφόμενον πᾶν πρὸς πᾶν συνάπτεσθαι σπεύδει καὶ ὀρέγεται τῆς πρὸς αὐτὸ κοινωνίας καὶ συνδέσεως. συνδεῖ δὲ πάντα ἢ ὁμοιότης, ὥσπερ διακρίνει ἢ ἀνομοιότης καὶ δίιστησιν. εἰ οὖν ἢ ἐπιστροφή κοινωνία τίς ἐστὶ καὶ συναφή, πᾶσα δὲ κοινωνία καὶ συναφή πᾶσα δι' ὁμοιότητος, πᾶσα ἄρα ἐπιστροφή δι' ὁμοιότητος ἀποτελοῖτο ἂν. 33 Πᾶν τὸ προῖον

ἀπό τινος καὶ ἐπιστρέφον κυκλικὴν ἔχει τὴν ἐνέργειαν. εἰ γάρ, ἀφ' οὗ πρόεισιν, εἰς τοῦτο ἐπιστρέφει, συνάπτει τῇ ἀρχῇ τὸ τέλος, καὶ ἔστι μία καὶ συνεχὴς ἡ κίνησις, τῆς μὲν ἀπὸ τοῦ μένοντος, τῆς δὲ πρὸς τὸ μείναν γινομένης· ὅθεν δὴ πάντα κύκλω πρόεισιν ἀπὸ τῶν αἰτίων ἐπὶ τὰ αἴτια. μείζους δὲ κύκλοι καὶ ἐλάττους, τῶν μὲν ἐπιστροφῶν πρὸς τὰ ὑπερκείμενα προσεχῶς γινομένων, τῶν δὲ πρὸς τὰ ἀνωτέρω καὶ μέχρι τῆς πάντων ἀρχῆς· ἀπὸ γὰρ ἐκείνης πάντα καὶ πρὸς ἐκείνην. 34 Πᾶν τὸ κατὰ φύσιν ἐπιστρεφόμενον πρὸς ἐκεῖνο ποιεῖται τὴν ἐπιστροφήν, ἀφ' οὗ καὶ τὴν πρόοδον ἔσχε τῆς οἰκείας ὑποστάσεως. εἰ γὰρ κατὰ φύσιν ἐπιστρέφεται, τὴν κατ' οὐσίαν ὄρεξιν πρὸς ἐκεῖνο κέκτηται, πρὸς ὃ ἐπιστρέφεται. εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τὸ εἶναι αὐτοῦ πᾶν εἰς ἐκεῖνο ἀνήρηται, πρὸς ὃ τὴν οὐσιώδη ποιεῖται ἐπιστροφήν, καὶ ὁμοίον ἔστιν ἐκείνῳ κατ' οὐσίαν· διὸ καὶ συμπαθὲς ἐκείνῳ κατὰ φύσιν, ὡς τῇ οὐσίᾳ συγγενές. εἰ δὲ τοῦτο, ἢ ταῦτόν ἐστι τὸ εἶναι ἀμφοτέρων ἢ ἐκ θατέρου θάτερον ἢ ἄμφω ἐξ ἑνὸς ἄλλου τὸ ὅμοιον ἔλαχεν. ἀλλ' εἰ μὲν ταῦτόν τὸ εἶναι ἀμφοτέρων, πῶς κατὰ φύσιν θάτερον πρὸς θάτερον ἐπέστραπται; εἰ δὲ ἐξ ἑνὸς ἄμφω, πρὸς ἐκεῖνο ἂν εἴη τὸ κατὰ φύσιν ἐπιστρέφειν ἀμφοτέροις. λείπεται ἄρα ἐκ θατέρου θάτερον τὸ εἶναι ἔχειν. εἰ δὲ τοῦτο, καὶ ἡ πρόοδος ἀπ' ἐκείνου, πρὸς ὃ ἡ κατὰ φύσιν ἐπιστροφή. ἐκ δὴ τούτων φανερόν ὅτι καὶ ὄρεκτόν πᾶσι νοῦς, καὶ πρόεισι πάντα ἀπὸ νοῦ, καὶ πᾶς ὁ κόσμος ἀπὸ νοῦ τὴν οὐσίαν ἔχει, κἂν αἰδῖος ἦ. καὶ οὐ διὰ τοῦτο οὐχὶ πρόεισιν ἀπὸ νοῦ, διότι αἰδῖος· οὐδὲ γὰρ διὰ τοῦτο οὐκ ἐπέστραπται, διότι αἰεὶ τέτακται· ἀλλὰ καὶ πρόεισιν αἰεὶ καὶ αἰδῖος κατ' οὐσίαν, καὶ ἐπέστραπται αἰεὶ καὶ ἄλυτος κατὰ τὴν τάξιν. 35 Πᾶν τὸ αἰτιατόν καὶ μένει ἐν τῇ αὐτοῦ αἰτίᾳ καὶ πρόεισιν ἀπ' αὐτῆς καὶ ἐπιστρέφει πρὸς αὐτήν. εἰ γὰρ μένοι μόνον, οὐδὲν διοίσει τῆς αἰτίας, ἀδιάκριτον ὄν· ἅμα γὰρ διακρίσει πρόοδος. εἰ δὲ προῖοι μόνον, ἀσύναπτον ἔσται πρὸς αὐτήν καὶ ἀσυμπαθές, μηδαμῇ τῇ αἰτίᾳ κοινωνοῦν. εἰ δὲ ἐπιστρέφοιτο μόνον, πῶς τὸ μὴ τὴν οὐσίαν ἀπ' αὐτῆς ἔχον κατ' οὐσίαν ποιεῖται τὴν πρὸς τὸ ἀλλότριον ἐπιστροφήν; εἰ δὲ μένοι μὲν καὶ προῖοι, μὴ ἐπιστρέφοιτο δέ, πῶς ἢ κατὰ φύσιν ὄρεξις ἐκάστῳ πρὸς τὸ εἶναι καὶ τὸ ἀγαθὸν καὶ ἢ ἐπὶ τὸ γεννησαν ἀνάτασις; εἰ δὲ προῖοι μὲν καὶ ἐπιστρέφοιτο, μὴ μένοι δέ, πῶς ἀποστὰν μὲν τῆς αἰτίας συνάπτεσθαι σπεύδει πρὸς αὐτήν, ἀσύναπτον δὲ ἦν πρὸ τῆς ἀποστάσεως; εἰ γὰρ συνῆπτο, κατ' ἐκεῖνο πάντως ἔμενεν. εἰ δὲ μένοι καὶ ἐπιστρέφοιτο, μὴ προέρχοιτο δέ, πῶς τὸ μὴ διακριθὲν ἐπιστρέφειν δυνατόν; τὸ γὰρ ἐπιστρέφον πᾶν ἀναλύοντι ἔοικεν εἰς ἐκεῖνο, ἀφ' οὗ διήρηται κατ' οὐσίαν. ἀνάγκη δὲ ἢ μένειν μόνον ἢ ἐπιστρέφειν μόνον ἢ προϊέναι μόνον ἢ συνδεῖν τὰ ἄκρα μετ' ἀλλήλων ἢ τὸ μεταξὺ μεθ' ἑκατέρου τῶν ἄκρων ἢ τὰ σύμπαντα. λείπεται ἄρα καὶ μένειν πᾶν ἐν τῷ αἰτίῳ καὶ προϊέναι ἀπ' αὐτοῦ καὶ ἐπιστρέφειν πρὸς αὐτό. 36 Πάντων τῶν κατὰ πρόοδον πληθυνομένων τὰ πρῶτα τελειότερα τῶν δευτέρων ἐστί, καὶ τὰ δεύτερα τῶν μετ' αὐτά, καὶ ἐφεξῆς ὡσαύτως. εἰ γὰρ αἱ πρόοδοι διακρίνουσιν ἀπὸ τῶν αἰτίων τὰ παρ' ἀγόμενα, καὶ ὑφέσεις εἰσὶ πρὸς τὰ πρῶτα τῶν δευτέρων, τὰ μὲν πρῶτα προελθόντα συνῆπται μᾶλλον τοῖς αἰτίοις, ἀπ' αὐτῶν ἐκείνων ἐκβλαστάνοντα, τὰ δὲ δεύτερα πορρωτέρω τῶν αἰτίων ἐστί, καὶ ἐξῆς ὁμοίως. τὰ δὲ ἐγγυτέρω καὶ τὰ συγγενέστερα τοῖς αἰτίοις τελειότερα (καὶ γὰρ τὰ αἴτια τῶν αἰτιατῶν)· τὰ δὲ πορρωτέρω ἀτελέστερα, ἀνομοιούμενα τοῖς αἰτίοις. 37 Πάντων τῶν κατ' ἐπιστροφήν ὑφισταμένων τὰ πρῶτα ἀτελέστερα τῶν δευτέρων, καὶ τὰ δεύτερα τῶν ἐξῆς· τὰ δὲ ἔσχατα τελεώτατα. εἰ γὰρ αἱ ἐπιστροφῆς γίνονται κατὰ κύκλον, καὶ ἀφ' οὗ ἢ ἡ πρόοδος, εἰς τοῦτο ἢ ἐπιστροφή, ἀπὸ δὲ τοῦ τελειοτάτου ἢ πρόοδος, ἢ ἐπιστροφή ἄρα εἰς τὸ τελειότατον. καὶ εἰ, ἐφ' ὃ ἢ ἡ πρόοδος ἔσχατον, ἀπὸ τούτου πρώτου ἢ ἐπιστροφή, ἢ δὲ πρόοδος εἰς ἔσχατον τὸ ἀτελέστατον, καὶ ἢ ἐπιστροφή ἀπὸ τοῦ ἀτελεστάτου. πρῶτα μὲν ἄρα ἐν τοῖς κατ' ἐπιστροφήν τὰ ἀτελέστατα, ἔσχατα δὲ τὰ τελεώτατα. 38 Πᾶν τὸ προϊὸν ἀπὸ τινων πλειόνων αἰτίων, δι' ὧν πρόεισι, διὰ τοσοῦτων καὶ ἐπιστρέφεται· καὶ πᾶσα ἐπιστροφή διὰ τῶν αὐτῶν, δι' ὧν καὶ ἡ

πρόοδος. ἐπεὶ γὰρ δι' ὁμοιότητος ἑκατέρα γίνεται, τὸ μὲν ἀμέσως ἀπὸ τινος προελθὸν καὶ ἐπέστραπται ἀμέσως πρὸς αὐτό (ἢ γὰρ ὁμοιότης ἄμεσος ἦν)· τὸ δὲ μεσότητος ἐν τῷ προϊέναι δεόμενον μεσότητος δεῖται καὶ κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν (δεῖ γὰρ πρὸς τὸ αὐτὸ ἑκατέραν γίνεσθαι), ὥστε πρὸς τὸ μέσον ἐπιστραφήσεται πρῶτον, ἔπειτα πρὸς τὸ τοῦ μέσου κρεῖττον. δι' ὅσων ἄρα τὸ εἶναι, διὰ τοσοῦτων καὶ τὸ εἶναι εἶναι ἐκάστοις· καὶ ἔμπαλιν. 39 Πᾶν τὸ ὄν ἢ οὐσιωδῶς ἐπιστρέφει μόνον, ἢ ζωτικῶς, ἢ καὶ γνωστικῶς. ἢ γὰρ τὸ εἶναι μόνον ἀπὸ τῆς αἰτίας κέκτηται, ἢ τὸ ζῆν μετὰ τοῦ εἶναι, ἢ καὶ γνωστικὴν ἐκεῖθεν ὑπεδέξατο δύναμιν. ἢ μὲν οὖν ἔστι μόνον, οὐσιώδη ποιεῖται τὴν ἐπιστροφὴν· ἢ δὲ καὶ ζῆν, καὶ ζωτικὴν· ἢ δὲ καὶ γινώσκει, καὶ γνωστικὴν. ὡς γὰρ προῆλθεν, οὕτως ἐπέστραπται, καὶ τὰ μέτρα τῆς ἐπιστροφῆς ὠρίσται τοῖς κατὰ τὴν πρόοδον μέτροις. καὶ ἡ ὄρεξις οὖν τοῖς μὲν ἐστὶ κατ' αὐτὸ τὸ εἶναι μόνον, ἐπιτηδειότης οὕσα πρὸς τὴν μέθεξιν τῶν αἰτίων· τοῖς δὲ κατὰ τὴν ζωὴν, κίνησις οὕσα πρὸς τὰ κρεῖττονα· τοῖς δὲ κατὰ τὴν γνῶσιν, συναίσθησις οὕσα τῆς τῶν αἰτίων ἀγαθότητος. 40 Πάντων τῶν ἀφ' ἐτέρας αἰτίας προϊόντων ἡγεῖται τὰ παρ' ἑαυτῶν ὑφιστάμενα καὶ τὴν οὐσίαν ἀθυπόστατον κεκτημένα. εἰ γὰρ πᾶν τὸ αὐτάρκες ἢ κατ' οὐσίαν ἢ κατ' ἐνέργειαν κρεῖττον τοῦ εἰς ἄλλην αἰτίαν ἀνηρημένου· τὸ δὲ ἑαυτὸ παράγον, ἑαυτῷ τοῦ εἶναι παρεκτικὸν ὑπάρχον, αὐτάρκες πρὸς οὐσίαν, τὸ δὲ ἀπ' ἄλλου μόνον παραγόμενον οὐκ αὐτάρκες· τῷ δὲ ἀγαθῷ συγγενέστερον τὸ αὐτάρκες· τὰ δὲ συγγενέστερα καὶ ὁμοιότερα ταῖς αἰτίαις πρὸ τῶν ἀνομοίων ὑφέστηκεν ἐκ τῆς αἰτίας· τὰ ἄρα παρ' ἑαυτῶν παραγόμενα καὶ ἀθυπόστατα πρεσβύτερά ἐστι τῶν ἀφ' ἐτέρου μόνον εἰς τὸ εἶναι προελθόντων. ἢ γὰρ οὐδὲν ἔσται ἀθυπόστατον, ἢ τὸ ἀγαθὸν τοιοῦτον, ἢ τὰ πρῶτα ἐκ τὰγαθοῦ ὑποστάντα. ἀλλ' εἰ μὲν μηδὲν ἀθυπόστατον, ἐν οὐδενὶ τὸ αὐτάρκες ἔσται κατ' ἀλήθειαν. οὔτε γὰρ ἐν τὰγαθῷ (κρεῖττον γὰρ αὐτάρκειας ἐν ὄν ἐκεῖνο καὶ αὐτὸ ἀγαθόν, ἀλλ' οὐχὶ ἔχον τὰγαθόν)· οὔτε ἐν τοῖς μετὰ τὰγαθόν (πᾶν γὰρ ἐνδεὲς ἄλλου ἔσται, τοῦ πρὸ αὐτοῦ μόνον <ὄν>). εἰ δὲ τὰγαθὸν ἀθυπόστατον, αὐτὸ ἑαυτὸ παράγον οὐχ ἐν ἔσται· τὸ γὰρ ἀπὸ τοῦ ἐνὸς προϊόν οὐχ ἔν. ἀφ' ἑαυτοῦ γὰρ πρόεισιν, εἴπερ ἀθυπόστατον· ὥστε ἐν ἅμα καὶ οὐχ ἐν τὸ ἐν. ἀνάγκη ἄρα τὸ ἀθυπόστατον εἶναι μετὰ τὸ πρῶτον· καὶ δῆλον ὡς πρὸ τῶν ἀφ' ἐτέρας αἰτίας μόνον προελθόντων· κυριώτερον γὰρ ἐκείνων καὶ τὰγαθῷ συγγενέστερον, ὡς δέδεικται. 41 Πᾶν μὲν τὸ ἐν ἄλλῳ ὄν ἀπ' ἄλλου μόνον παράγεται· πᾶν δὲ τὸ ἐν ἑαυτῷ ὄν ἀθυπόστατόν ἐστι. τὸ μὲν γὰρ ἐν ἄλλῳ ὄν καὶ ὑποκειμένου δεόμενον ἑαυτοῦ γεννητικὸν οὐκ ἂν ποτε εἴη· τὸ γὰρ γεννᾶν ἑαυτὸ πεφυκὸς ἔδρας ἄλλης οὐ δεῖται, συνεχόμενον ὑφ' ἑαυτοῦ καὶ σωζόμενον ἐν ἑαυτῷ τοῦ ὑποκειμένου χωρὶς. τὸ δὲ ἐν ἑαυτῷ μένειν καὶ ἰδρῦσθαι δυνάμενον ἑαυτοῦ παρακτικὸν ἐστίν, αὐτὸ εἰς ἑαυτὸ προϊόν, καὶ ἑαυτοῦ συνεκτικὸν ὑπάρχον, καὶ οὕτως ἐν ἑαυτῷ ὄν, ὡς ἐν αἰτίῳ τὸ αἰτιατόν. οὐ γὰρ ὡς ἐν τόπῳ, οὐδὲ ὡς ἐν ὑποκειμένῳ· καὶ γὰρ ὁ τόπος τοῦ ἐν τόπῳ ἕτερος, καὶ τοῦ ὑποκειμένου τὸ ἐν ὑποκειμένῳ ὄν· τοῦτο δὲ ἑαυτῷ ταυτόν. ἀθυποστάτως ἄρα καὶ ὡς ἐν αἰτίᾳ τὸ ἀπ' αἰτίας, οὕτως ἐν ἑαυτῷ ἐστίν. 42 Πᾶν τὸ ἀθυπόστατον πρὸς ἑαυτὸ ἐστὶν ἐπιστρεπτικόν. εἰ γὰρ ἀφ' ἑαυτοῦ πρόεισι, καὶ τὴν ἐπιστροφὴν ποιήσεται πρὸς ἑαυτό· ἀφ' οὗ γὰρ ἢ πρόοδος ἐκάστοις, εἰς τοῦτο καὶ ἢ τῇ προόδῳ σύστοιχος ἐπιστροφή. εἰ γὰρ πρόεισιν ἀφ' ἑαυτοῦ μόνον, μὴ ἐπιστρέφοιτο δὲ προϊόν εἰς ἑαυτό, οὐκ ἂν ποτε τοῦ οἰκείου ἀγαθοῦ ὀρέγοιτο καὶ ὁ δύναται ἑαυτῷ παρέχειν. δύναται δὲ πᾶν τὸ αἴτιον τῷ ἀπ' αὐτοῦ διδόναι μετὰ τῆς οὐσίας, ἢς δίδωσι, καὶ τὸ εἶ τῆς οὐσίας, ἢς δίδωσι, συζυγές· ὥστε καὶ αὐτὸ ἑαυτῷ. τοῦτο ἄρα τὸ οἰκεῖον τῷ ἀθυποστάτῳ ἀγαθόν. τούτου δὲ οὐκ ὀρέζεται τὸ ἀνεπίστροφον πρὸς ἑαυτό· μὴ ὀρεγόμενον δέ, οὐδ' ἂν τύχοι, καὶ μὴ τυγχάνον, ἀτελές ἂν εἴη καὶ οὐκ αὐτάρκες. ἀλλ' εἴπερ τῷ ἄλλῳ, προσήκει καὶ τῷ ἀθυποστάτῳ αὐτάρκει καὶ τελείῳ εἶναι. καὶ τεύξεται ἄρα τοῦ οἰκείου καὶ ὀρέζεται καὶ πρὸς ἑαυτὸ στραφήσεται. 43 Πᾶν τὸ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικὸν ἀθυπόστατόν ἐστιν. εἰ γὰρ

ἐπέστραπται πρὸς ἑαυτὸ κατὰ φύσιν καὶ ἔστι τέλειον ἐν τῇ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστροφῇ, καὶ τὴν οὐσίαν ἂν παρ' ἑαυτοῦ ἔχοι· πρὸς δὲ γὰρ ἢ κατὰ φύσιν ἐπιστροφή, ἀπὸ τούτου καὶ ἢ πρόοδος ἢ κατ' οὐσίαν ἐκάστοις. εἰ οὖν ἑαυτῷ τὸ εὖ εἶναι παρέχει, καὶ τὸ εἶναι δήπου ἑαυτῷ παρέξει, καὶ ἔσται τῆς ἑαυτοῦ κύριον ὑποστάσεως. αὐθυπόστατον ἄρα ἔστι τὸ πρὸς ἑαυτὸ δυνάμενον ἐπιστρέφειν. 44 Πᾶν τὸ κατ' ἐνέργειαν πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικὸν καὶ κατ' οὐσίαν ἐπέστραπται πρὸς ἑαυτό. εἰ γὰρ τῇ μὲν ἐνεργείᾳ δύναται ἐπιστρέφεσθαι πρὸς ἑαυτό, τῇ δὲ οὐσίᾳ ἀνεπίστροφον ὑπάρχει, κρεῖττον ἂν εἴη κατὰ τὴν ἐνέργειαν μᾶλλον ἢ κατὰ τὴν οὐσίαν, τῆς μὲν ἐπιστρεπτικῆς οὐσης, τῆς δὲ ἀνεπιστρόφου· τὸ γὰρ ἑαυτοῦ ὄν κρεῖττον ἢ τὸ ἄλλου μόνον, καὶ τὸ ἑαυτοῦ σωστικὸν τελειότερον ἢ τὸ ὑπ' ἄλλου μόνον σωζόμενον. εἰ ἄρα τι κατ' ἐνέργειαν ἔστι τὴν ἀπὸ τῆς οὐσίας πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικόν, καὶ τὴν οὐσίαν ἐπιστρεπτικὴν ἔλαχεν, ὡς μὴ ἐνεργεῖν πρὸς ἑαυτὸ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἑαυτοῦ εἶναι καὶ ὑφ' ἑαυτοῦ συνεχέσθαι καὶ τελειοῦσθαι. 45 Πᾶν τὸ αὐθυπόστατον ἀγένητόν ἐστιν. εἰ γὰρ γενητόν, διότι μὲν γενητόν, ἀτελὲς ἔσται καθ' ἑαυτὸ καὶ τῆς ἀπ' ἄλλου τελειώσεως ἐνδεές· διότι δὲ αὐτὸ ἑαυτὸ παράγει, τέλειον καὶ αὐτάρκες. πᾶν γὰρ γενητόν ὑπ' ἄλλου τελειοῦται τοῦ παρέχοντος αὐτῷ γένεσιν οὐκ ὄντι· καὶ γὰρ ἢ γένεσις ὁδός ἐστιν ἐκ τοῦ ἀτελοῦς εἰς τὸ ἐναντίον τέλειον. εἰ δ' ἑαυτὸ τι παράγει, τέλειον αἰεὶ ἔστιν, αἰεὶ τῇ ἑαυτοῦ αἰτίᾳ συνόν, μᾶλλον δὲ ἐνυπάρχον, πρὸς τὸ τῆς οὐσίας τελειωτικόν. 46 Πᾶν τὸ αὐθυπόστατον ἀφθαρτόν ἐστιν. εἰ γὰρ φθαρήσεται, ἀπολείψει ἑαυτὸ καὶ ἔσται ἑαυτοῦ χωρὶς. ἀλλὰ τοῦτο ἀδύνατον. ἐν γὰρ ὄν, ἅμα καὶ αἰτίον ἔστι καὶ αἰτιατόν. πᾶν δὲ τὸ φθειρόμενον ἀποστὰν τῆς ἑαυτοῦ αἰτίας φθίρεται· ἐν ὅσῳ γὰρ ἂν ἐξέχεται τοῦ συνεχόντος αὐτὸ καὶ σώζοντος, ἕκαστον συνεχεται καὶ σώζεται. οὐδέποτε δὲ ἀπολείπει τὴν αἰτίαν τὸ αὐθυπόστατον, ἅτε ἑαυτὸ οὐκ ἀπολείπον· αἰτίον γὰρ αὐτὸ ἑαυτῷ ἔστιν. ἀφθαρτόν ἄρα ἔστι τὸ αὐθυπόστατον πᾶν. 47 Πᾶν τὸ αὐθυπόστατον ἀμερές ἐστι καὶ ἀπλοῦν. εἰ γὰρ μεριστόν, αὐθυπόστατον ὄν, ὑποστήσει μεριστὸν ἑαυτό, καὶ ὅλον αὐτὸ στραφήσεται πρὸς ἑαυτό καὶ πᾶν ἐν παντὶ ἑαυτῷ ἔσται. τοῦτο δὲ ἀδύνατον. ἀμερές ἄρα τὸ αὐθυπόστατον. ἀλλὰ μὴν καὶ ἀπλοῦν. εἰ γὰρ σύνθετον, τὸ μὲν χεῖρον ἔσται ἐν αὐτῷ, τὸ δὲ βέλτιον, καὶ τὸ τε βέλτιον ἐκ τοῦ χείρονος ἔσται καὶ τὸ χεῖρον ἐκ τοῦ βελτίονος, εἴπερ ὅλον ἀπ' ὅλου ἑαυτοῦ πρόεισιν· ἔτι δὲ οὐκ αὐτάρκες, προσδεές ὄν τῶν ἑαυτοῦ στοιχείων, ἐξ ὧν ὑφέστηκεν. ἀπλοῦν ἄρα ἔστι πᾶν ὅπερ ἂν αὐθυπόστατον ἦ. 48 Πᾶν τὸ μὴ αἰδίον ἢ σύνθετόν ἐστιν, ἢ ἐν ἄλλῳ ὑφέστηκεν. ἢ γὰρ διαλυτόν ἐστιν εἰς ταῦτα ἐξ ὧν ἔστι, καὶ πάντως σύγκειται ἐξ ἐκείνων εἰς ἃ διαλύεται· ἢ ὑποκειμένου δεόμενον, καὶ ἀπολείπον τὸ ὑποκείμενον οἴχεται εἰς τὸ μὴ ὄν. εἰ δὲ ἀπλοῦν εἴη καὶ ἐν ἑαυτῷ, ἀδιάλυτον ἔσται καὶ ἀσκέδατον. 49 Πᾶν τὸ αὐθυπόστατον αἰδίον ἐστι. δύο γὰρ εἰσι τρόποι, καθ' οὓς ἀνάγκη τι μὴ αἰδίον εἶναι, ὅτε ἀπὸ τῆς συνθέσεως καὶ ὁ ἀπὸ τῶν ἐν ἄλλῳ ὄντων. τὸ δὲ αὐθυπόστατον οὔτε σύνθετόν ἐστιν, ἀλλ' ἀπλοῦν· οὔτε ἐν ἄλλῳ, ἀλλ' ἐν ἑαυτῷ. αἰδίον ἄρα ἔστιν. 50 Πᾶν τὸ χρόνῳ μετρούμενον ἢ κατὰ τὴν οὐσίαν ἢ κατὰ τὴν ἐνέργειαν γένεσις ἐστὶ ταύτη, ἢ μετρεῖται κατὰ χρόνον. εἰ γὰρ ὑπὸ χρόνου μετρεῖται, προσήκοι ἂν αὐτῷ τὸ κατὰ χρόνον εἶναι ἢ ἐνεργεῖν, καὶ τὸ ἦν καὶ τὸ ἔσται διαφέροντα ἀλλήλων· εἰ γὰρ ταῦτον κατὰ ἀριθμὸν τὸ ἦν καὶ τὸ ἔσται, οὐδὲν ὑπὸ χρόνου πέπονθε πορευομένου καὶ αἰεὶ ἄλλο τὸ πρότερον ἔχοντος καὶ τὸ ὕστερον. εἰ οὖν ἄλλο τὸ ἦν καὶ ἄλλο τὸ ἔσται, γινόμενον ἄρα ἔστι καὶ οὐδέποτε ὄν, ἀλλὰ τῷ χρόνῳ συμπορεύεται, ὑφ' οὗ μετρεῖται, ἐν τῷ γίνεσθαι ὄν καὶ οὐχ ἰστάμενον ἐν τῷ αὐτῷ εἶναι, ἀλλ' αἰεὶ δεχόμενον τὸ εἶναι ἄλλο καὶ ἄλλο, ὡς τὸ νῦν κατὰ τὸν χρόνον ἄλλο αἰεὶ καὶ ἄλλο διὰ τὴν τοῦ χρόνου πορείαν. οὐχ ἅμα ἄρα ὅλον ἐστίν, ἐν τῷ σκιδναμένῳ τῆς χρονικῆς παρατάσεως ὄν, καὶ συνεκτεινόμενον· τοῦτο δὲ ἔστιν ἐν τῷ μὴ εἶναι τὸ εἶναι ἔχειν· τὸ γὰρ γινόμενον ὁ γίνεται οὐκ ἔστι. γένεσις ἄρα ἔστι τὸ οὕτως ὄν. 51 Πᾶν τὸ

αὐθυπόστατον ἐξήρηται τῶν ὑπὸ χρόνου μετροῦ μένων κατὰ τὴν οὐσίαν. εἰ γὰρ ἀγέννητόν ἐστι τὸ αὐθυπόστατον, οὐκ ἂν ὑπὸ χρόνου κατὰ τὸ εἶναι μετροῖτο· γένεσις γὰρ περὶ τὴν ὑπὸ χρόνου μετρομένην φύσιν ἐστίν. οὐδὲν ἄρα τῶν αὐθυποστάτων ἐν χρόνῳ ὑφέστηκεν. 52 Πᾶν τὸ αἰώνιον ὅλον ἅμα ἐστίν· εἴτε τὴν οὐσίαν ἔχει μόνον αἰώνιον, ὅλην ἅμα παροῦσαν αὐτὴν ἔχον, καὶ οὐ τὸ μὲν αὐτῆς ὑποστάν ἤδη, τὸ δὲ εἰσαυθις ὑποστησόμενον, ὃ μήπω ἔστιν, ἀλλ' ὅποσον εἶναι δύναται, τοσοῦτον ὅλον ἤδη κεκτημένον ἀνελαττώτως καὶ ἀνεπιτάτως· εἴτε τὴν ἐνέργειαν πρὸς τῇ οὐσίᾳ, καὶ ταύτην ἀθρόαν ἔχον καὶ ἐν τῷ αὐτῷ μέτρῳ τῆς τελειότητος ἐστηκυῖαν καὶ οἶον παγεῖσαν καθ' ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν ὄρον ἀκινήτως καὶ ἀμεταβάτως. εἰ γὰρ αἰώνιον ἐστίν (ὡς καὶ τοῦνομα ἐμφαίνει) τὸ ἀεὶ ὄν, τὸ δὲ ποτὲ εἶναι καὶ τὸ γίνεσθαι ἕτερον τοῦ ἀεὶ ὄντος, οὐ δεῖ τὸ μὲν πρότερον εἶναι, τὸ δὲ ὕστερον· γένεσις γὰρ ἔσται, καὶ οὐκ ὄν. ὅπου δὲ μήτε τὸ πρότερον καὶ ὕστερον μήτε τὸ ἦν καὶ τὸ ἔσται, ἀλλὰ τὸ εἶναι μόνον ὃ ἐστίν, ὅλον ἅμα ἐστίν ἕκαστον ὃ ἐστι. τὸ δὲ αὐτὸ καὶ ἐπὶ τοῦ ἐνεργεῖν. ἐκ δὲ τούτου φανερόν ὅτι τοῦ ὅλοις εἶναι ὁ αἰὼν αἴτιος, εἴπερ πᾶν τὸ αἰώνιον ἢ κατ' οὐσίαν ἢ κατ' ἐνέργειαν ὅλην ἅμα τὴν οὐσίαν ἢ τὴν ἐνέργειαν ἔχει παροῦσαν αὐτῷ. 53 Πάντων τῶν αἰωνίων προϋπάρχει ὁ αἰὼν, καὶ πάντων τῶν κατὰ χρόνον ὁ χρόνος προϋφέστηκεν. εἰ γὰρ πανταχοῦ πρὸ τῶν μετεχόντων ἔστι τὰ μετεχόμενα καὶ πρὸ τῶν μετεχομένων τὰ ἀμέθεκτα, δηλὸν ὅτι ἄλλο μὲν τὸ αἰώνιον, ἄλλο δὲ ὁ ἐν τῷ αἰωνίῳ αἰὼν, ἄλλο δὲ ὁ καθ' αὐτὸν αἰὼν, τὸ μὲν ὡς μετέχον, τὸ δὲ ὡς μετεχόμενον, ὁ δὲ ὡς ἀμέθ εκτος· καὶ τὸ ἔγχρονον ἄλλο (μετέχον γάρ), καὶ ὁ ἐν τούτῳ χρόνος ἄλλος (μετεχόμενος γάρ), καὶ ὁ πρὸ τούτου χρόνος, ἀμέθεκτος ὢν. καὶ τούτων μὲν ἑκάτερος τῶν ἀμεθέκτων πανταχοῦ καὶ ἐν πᾶσιν ὁ αὐτός· ὁ δὲ μετεχόμενος ἐν ἐκείνοις μόνον, ὑφ' ὧν μετέχεται. πολλὰ γὰρ καὶ τὰ αἰώνια καὶ τὰ ἔγχρονα, ἐν οἷς πᾶσιν αἰὼν ἐστὶ κατὰ μέθεξιν καὶ χρόνος διηρημένος· ὁ δὲ ἀδιαίρετος αἰὼν καὶ ὁ εἷς χρόνος πρὸ τούτων, καὶ ὁ μὲν αἰὼν αἰώνων, ὁ δὲ χρόνων χρόνος, τῶν μετεχομένων ὄντες ὑποστάται. 54 Πᾶς αἰὼν μέτρον ἐστὶ τῶν αἰωνίων, καὶ πᾶς χρόνος τῶν ἐν χρόνῳ· καὶ δύο ταῦτα μέτρα μόνον ἐστὶν ἐν τοῖς οὐσι τῆς ζωῆς καὶ τῆς κινήσεως. πᾶν γὰρ τὸ μετροῦν ἢ κατὰ μέρος μετρεῖ ἢ ὅλον ἅμα ἐφαρμοσθὲν τῷ μετρομένῳ. τὸ μὲν οὖν καθ' ὅλον μετροῦν αἰὼν ἐστὶ, τὸ δὲ κατὰ μέρη χρόνος· δύο ἄρα μόνον τὰ μέτρα, τὸ μὲν τῶν αἰωνίων, τὸ δὲ τῶν ἐν χρόνῳ ὄντων. 55 Πᾶν τὸ κατὰ χρόνον ὑφεστός ἢ τὸν ἀεὶ χρόνον ἔστιν ἢ ποτὲ ἐν μέρει χρόνου τὴν ὑπόστασιν κεκτημένον. εἰ γὰρ αἱ πρόοδοι πᾶσαι δι' ὁμοιότητός εἰσι, καὶ πρὸ τῶν πάντη ἀνομοίων συνεχῆ τοῖς πρώτοις ὑφίσταται τὰ ὅμοια πρὸς αὐτὰ μᾶλλον ὄντα ἢ ἀνόμοια, τοῖς δὲ αἰωνίοις συνάπτειν τὰ ἐν μέρει χρόνου γινόμενα ἀδύνατον (καὶ γὰρ ὡς γινόμενα ἐκείνων ὄντων καὶ ὡς ποτὲ τῶν ἀεὶ ὑφεστηκότων διέστηκε), μέσα δὲ τούτων τε καὶ ἐκείνων ἐστὶ τὰ πῆ μὲν ὅμοια ἐκείνοις, πῆ δὲ ἀνόμοια, οὐκοῦν τῶν ποτὲ γινομένων καὶ τῶν ἀεὶ ὄντων μέσον ἢ τὸ ἀεὶ γινόμενον ἢ τὸ ποτὲ ὄν-τοῦτο δὲ ἐστὶν ἢ τὸ ποτὲ οὐκ ὄντως ὄν ἢ τὸ ποτὲ ὄντως ὄν. ἀλλὰ τὸ ποτὲ ὄντως ὄν ἀδύνατον εἶναι, τὸ δὲ ποτὲ οὐκ ὄντως ὄν τῷ γινομένῳ ταυτόν· οὐκ ἄρα μέσον τὸ ποτὲ ὄν. λείπεται ἄρα τὸ ἀεὶ γινόμενον εἶναι τὸ μέσον ἀμφοῖν, τῷ μὲν γίνεσθαι συνάπτον τοῖς χείροσι, τῷ δὲ ἀεὶ μιμούμενον τὴν αἰώνιον φύσιν. ἐκ δὲ τούτων φανερόν ὅτι διττὴ ἦν ἡ αἰδιότης, αἰώνιος μὲν ἄλλη, κατὰ χρόνον δὲ ἄλλη· ἡ μὲν ἐστῶσα αἰδιότης, ἡ δὲ γινομένη· καὶ ἡ μὲν ἠθροισμένον ἔχουσα τὸ εἶναι καὶ ὁμοῦ πᾶν, ἡ δὲ ἐκχυθεῖσα καὶ ἐξαπλωθεῖσα κατὰ τὴν χρονικὴν παράτασιν· καὶ ἡ μὲν ὅλη καθ' αὐτήν, ἡ δὲ ἐκ μερῶν, ὧν ἕκαστον χωρὶς ἐστὶ κατὰ τὸ πρότερον καὶ ὕστερον. 56 Πᾶν τὸ ὑπὸ τῶν δευτέρων παραγόμενον καὶ ἀπὸ τῶν προτέρων καὶ αἰτιωτέρων παράγεται μειζόνως, ἀφ' ὧν καὶ τὰ δεύτερα παρήγετο. εἰ γὰρ τὸ δεύτερον ὅλην ἔχει τὴν οὐσίαν ἀπὸ τοῦ πρὸ αὐτοῦ, καὶ ἡ δύναμις αὐτῷ τοῦ παράγειν ἐκεῖθεν· καὶ γὰρ αἱ δυνάμεις αἱ παρακτικαὶ κατ' οὐσίαν εἰσὶν ἐν τοῖς παράγουσι, καὶ συμπληροῦσιν αὐτῶν τὴν οὐσίαν. εἰ δὲ τὴν

τοῦ παράγειν δύναμιν ἀπὸ τῆς ὑπερκειμένης αἰτίας ἔλαχε, παρ' ἐκείνης ἔχει τὸ εἶναι αἴτιον ὧν ἐστὶν αἴτιον, μετρηθὲν ἐκεῖθεν κατὰ τὴν ὑποστατικὴν δύναμιν. εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τὰ ἀπ' αὐτοῦ προϊόντα αἰτιατά ἐστι διὰ τὸ πρὸ αὐτοῦ· τὸ γὰρ θάτερον ἀποτελέσαν αἴτιον καὶ θάτερον αἰτιατὸν ἀποτελεῖ. εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τὸ αἰτιατὸν ἐκεῖθεν ἀποτελεῖται τοιοῦτον. ἀλλὰ μὴν ὅτι καὶ μειζόνως ἐκεῖθεν, δῆλον. εἰ γὰρ τὴν αἰτίαν τῷ δευτέρῳ τοῦ παράγειν αὐτὸ δέδωκεν, εἶχεν ἄρα πρώτως ταύτην τὴν αἰτίαν, καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὸ δεύτερον γεννᾷ, τὴν τοῦ δευτέρως γεννᾶν δύναμιν ἐκεῖθεν λαβόν. εἰ δὲ τὸ μὲν κατὰ μέθεξιν ἐγένετο παρακτικόν, τὸ δὲ κατὰ μετάδοσιν καὶ πρώτως, μειζόνως αἴτιον ἐκεῖνο τὸ καὶ ἄλλω τῆς γεννητικῆς τῶν ἐφεξῆς δυνάμεως μεταδεδωκός. 57 Πᾶν αἴτιον καὶ πρὸ τοῦ αἰτιατοῦ ἐνεργεῖ καὶ μετ' αὐτὸ πλειόνων ἐστὶν ὑποστατικόν. εἰ γὰρ ἐστὶν αἴτιον, τελειότερόν ἐστι καὶ δυνατώτερον τοῦ μετ' αὐτό. καὶ εἰ τοῦτο, πλειόνων αἴτιον· δυνάμεως γὰρ μείζονος τὸ πλείω παράγειν, ἴσης δὲ τὰ ἴσα, καὶ τῆς ἐλάττονος ἐλάττω· καὶ ἡ μὲν τὰ μείζονα ἐν τοῖς ὁμοίοις δυναμένη δύναμις καὶ τὰ ἐλάττονα δύναται, ἡ δὲ τὰ ἐλάττονα δυναμένη οὐκ ἐξ ἀνάγκης τὰ μείζω δυνήσεται. εἰ οὖν δυνατώτερον τὸ αἴτιον, πλειόνων ἐστὶ παρακτικόν. ἀλλὰ μὴν καὶ ὅσα δύναται τὸ αἰτιατόν, μειζόνως ἐκεῖνο δύναται. πᾶν γὰρ τὸ ὑπὸ τῶν δευτέρων παραγόμενον ὑπὸ τῶν προτέρων καὶ αἰτιωτέρων παράγεται μειζόνως. συνυφίστησιν ἄρα αὐτῷ πάντα ὅσα πέφυκε παράγειν. εἰ δὲ καὶ αὐτὸ πρότερον παράγει, δῆλον δήπουθεν ὅτι πρὸ αὐτοῦ ἐνεργεῖ κατὰ τὴν παρακτικὴν αὐτοῦ ἐνέργειαν. ἅπαν ἄρα αἴτιον καὶ πρὸ τοῦ αἰτιατοῦ ἐνεργεῖ καὶ σὺν αὐτῷ καὶ μετ' αὐτὸ ἄλλα ὑφίστησιν. ἐκ δὲ τούτων φανερόν ὅτι ὅσων μὲν αἰτία ψυχὴ, καὶ νοῦς αἴτιος, οὐχ ὅσων δὲ νοῦς, καὶ ψυχὴ αἰτία· ἀλλὰ καὶ πρὸ ψυχῆς ἐνεργεῖ, καὶ ἃ δίδωσι ψυχῇ τοῖς δευτέροις, δίδωσι καὶ νοῦς μειζόνως, καὶ μηκέτι ψυχῆς ἐνεργοῦσης νοῦς ἐλλάμπει τὰς ἑαυτοῦ δόσεις, οἷς μὴ δέδωκε ψυχῇ ἑαυτήν· καὶ γὰρ τὸ ἄψυχον, καθόσον εἶδους μετέσχε, νοῦ μετέχει καὶ τῆς τοῦ νοῦ ποιήσεως. καὶ δὴ καὶ ὅσων νοῦς αἴτιος, καὶ τὸ ἀγαθὸν αἴτιον· οὐκ ἔμπαλιν δέ. καὶ γὰρ αἰ στερήσεις τῶν εἰδῶν ἐκεῖθεν (πάντα γὰρ ἐκεῖθεν)· νοῦς δὲ στερήσεως ὑποστάτης οὐκ ἔστιν, εἶδος ὧν. 58 Πᾶν τὸ ὑπὸ πλειόνων αἰτίων παραγόμενον συνθετώτερον ἐστὶ τοῦ ὑπὸ ἐλαττόνων παραγομένου. εἰ γὰρ πᾶν αἴτιον δίδωσιν τι τῷ ἀπ' αὐτοῦ προϊόντι, τὰ μὲν πλείονα αἴτια πλείονας ποιήσεται τὰς δόσεις, τὰ δὲ ἐλάττονα ἐλάττους. ὥστε καὶ τῶν μετασχόντων τὰ μὲν ἐκ πλειόνων ἔσται, τὰ δὲ ἐξ ἐλαττόνων, ὧν ἑκάτερα μετέσχε, τὰ μὲν διὰ τὴν ἐκ πλειόνων αἰτίων πρόοδον, τὰ δὲ διὰ τὴν ἐκ τῶν ἐλαττόνων. τὰ δὲ ἐκ πλειόνων συνθετώτερα, τὰ δὲ ἐξ ἐλαττόνων τῶν αὐτῶν ἀπλούστερα. πᾶν ἄρα τὸ ὑπὸ πλειόνων αἰτίων παραγόμενον συνθετώτερον, τὸ δὲ ὑπὸ ἐλαττόνων ἀπλούστερον· ὧν γὰρ θάτερον μετέχει, καὶ θάτερον· ἀλλ' οὐκ ἔμπαλιν. 59 Πᾶν τὸ ἀπλοῦν κατ' οὐσίαν ἢ κρεῖττόν ἐστὶ τῶν συνθέτων ἢ χειρόν. εἰ γὰρ τὰ ἄκρα τῶν ὄντων ὑπὸ ἐλαττόνων καὶ ἀπλουστέρων παράγεται, τὰ δὲ μέσα ὑπὸ πλειόνων, ταῦτα μὲν ἔσται σύνθετα, τὰ δὲ ἄκρα τὰ μὲν κατὰ τὸ κρεῖττον ἀπλούστερα, τὰ δὲ κατὰ τὸ χειρόν. ἀλλὰ μὴν ὅτι τὰ ἄκρα ὑπὸ ἐλαττόνων παράγεται, δῆλον· διότι τὰ ἀνωτέρω καὶ ἄρχεται πρὸ τῶν καταδεεστέρων καὶ ὑπερεκτείνεται αὐτῶν ἐφ' ἃ μὴ πρόεισιν ἐκεῖνα δι' ὕφους δυνάμεως. διὰ γὰρ τοῦτο καὶ τὸ ἔσχατον τῶν ὄντων ἀπλούστατον, ὥσπερ τὸ πρῶτον, ὅτι ἀπὸ μόνου πρόεισι τοῦ πρώτου· ἀλλ' ἢ ἀπλότης ἢ μὲν κατὰ τὸ κρεῖττόν ἐστὶ πάσης συνθέσεως, ἢ δὲ κατὰ τὸ χειρόν. καὶ ἐπὶ πάντων ὁ αὐτός ἐστὶ λόγος. 60 Πᾶν τὸ πλειόνων αἴτιον κρεῖττόν ἐστὶ τοῦ πρὸς ἐλάττονα τὴν δύναμιν λαχόντος καὶ μέρη παράγοντος ὧν θάτερον ὄλων ὑποστατικόν ἐστὶν. εἰ γὰρ τὸ μὲν ἐλαττόνων, τὸ δὲ πλειόνων αἴτιον, μέρη δὲ τὰ ἕτερα τῶν ἐτέρων, ἃ μὲν ποιεῖ θάτερον, καὶ τὸ λοιπὸν ποιήσει, τὸ τῶν πλειόνων ὑποστατικόν· ἃ δὲ τοῦτο παράγει, τούτων οὐ πάντων ἐστὶν ἐκεῖνο παρακτικόν. δυνατώτερον ἄρα καὶ περιληπτικώτερον· ὡς γὰρ τὸ προελθὸν πρὸς τὸ προελθόν,

οὕτω τὸ παραγαγὸν πρὸς τὸ παραγαγόν, κατ' ἄλληλα ληφθέντα, τὸ δὲ πλείω δυνάμενον μείζονα δύναμιν ἔχει καὶ ὀλιγωτέραν· τοῦτο δέ, ἐγγυτέρω τῆς πάντων αἰτίας· τὸ δὲ ἐγγυτέρω ταύτης μειζόνως ἐστὶν ἀγαθόν, εἴπερ αὕτη τὸ ἀγαθόν. τὸ ἄρα πλειόνων αἴτιον κατ' οὐσίαν κρείττον ὑπάρχει τοῦ ἐλάττονα παράγοντος. 61 Πᾶσα δύναμις ἀμεριστος μὲν οὖσα μείζων ἐστί, μερίζο μὲνη δὲ ἐλάττων. εἰ γὰρ μερίζεται, πρόεισιν εἰς πλῆθος· εἰ δὲ τοῦτο, πορρωτέρω γίνεται τοῦ ἐνός· εἰ δὲ τοῦτο, ἐλάττω δυνήσεται, τοῦ ἐνός καὶ τοῦ συνέχοντος αὐτὴν ἀφισταμένη· καὶ ἀτελής, εἴπερ τὸ ἐκάστου ἀγαθόν ὑπάρχει κατὰ τὴν ἔνωσιν. 62 Πᾶν πλῆθος ἐγγυτέρω τοῦ ἐνός ὄν ποσῶ μὲν ἐστὶ τῶν πορρωτέρω ἔλαττον, τῆ δυνάμει δὲ μείζων. ὅμοιον γὰρ τῶ ἐνὶ μᾶλλον τὸ ἐγγύτερον· τὸ δὲ ἐν πάντων ἦν ὑποστατικὸν ἀπληθύντως. τὸ ἄρα ὁμοιότερον αὐτῶ, πλειόνων αἴτιον ὑπάρχον, εἴπερ ἐκεῖνο πάντων, ἐνοσιδέστερον ἔσται καὶ ἀμεριστότερον, εἴπερ ἐκεῖνο ἔν. ὡς μὲν οὖν ἐνὶ τὸ ἦττον πεπληθυσμένον μᾶλλον συγγενές, ὡς δὲ πάντων αἰτίῳ τὸ πλειόνων παρακτικόν-τοῦτο δέ, δυνατώτερον. ἐκ δὲ τούτων φανερόν ὅτι πλείους μὲν αἰ σωματικαὶ φύσεις τῶν ψυχῶν, πλείους δὲ αὐταὶ τῶν νόων, οἱ δὲ νόες πλείους τῶν θείων ἐνάδων· καὶ ἐπὶ πάντων ὁ αὐτὸς λόγος. 63 Πᾶν τὸ ἀμέθεκτον διττὰς ὑφίστησι τῶν μετεχομένων τὰς τάξεις, τὴν μὲν ἐν τοῖς ποτέ μετέχουσι, τὴν δὲ ἐν τοῖς ἀεὶ καὶ συμφυῶς μετέχουσι. τῶ γὰρ ἀμεθέκτῳ τὸ ἀεὶ μετεχόμενον ὁμοιότερον ἢ τὸ ποτέ. πρὶν ἄρα ὑποστῆ τὸ ποτέ μεθεκτόν, τὸ ἀεὶ μεθεκτόν ὑποστῆσεται, τῶ μὲν μετέχεσθαι τοῦ μετ' αὐτὸ μὴ διενεγκόν, τῶ δὲ ἀεὶ συγγενέστερον ὄν τῶ ἀμεθέκτῳ καὶ ὁμοιότερον. καὶ οὔτε μόνον ἔσται τὰ ποτέ μετεχόμενα (πρὸ γὰρ τούτων τὰ ἀεὶ μετεχόμενα, δι' ὧν καὶ ταῦτα συνδεῖται κατὰ τινὰ πρόοδον εὐτακτον τοῖς ἀμεθέκτοις)· οὔτε μόνον τὰ ἀεὶ μετεχόμενα (καὶ γὰρ ταῦτα, δύναμιν ἔχοντα ἄβυστον, εἴπερ ἀεὶ ἔστιν, ἄλλων ἐστὶν οἰστικὰ τῶν ποτέ μετεχομένων· καὶ μέχρι τούτων ἢ ὕφεις). ἐκ δὲ τούτων φανερόν ὅτι καὶ αἰ ἀπὸ τοῦ ἐνός ἐνώσεις ἐλλάμπόμεναι τοῖς οὖσιν αἰ μὲν ἀεὶ μετέχονται, αἰ δὲ ποτέ, καὶ αἰ νοεραὶ μεθέξεις διτταὶ ὡσαύτως, καὶ αἰ τῶν ψυχῶν ψυχώσεις, καὶ αἰ τῶν ἄλλων εἰδῶν ὁμοίως· καὶ γὰρ τὸ κάλλος καὶ ἡ ὁμοιότης καὶ ἡ στάσις καὶ ἡ ταυτότης, ἀμέθεκτα ὄντα, ὑπὸ τε τῶν ἀεὶ μετ' εχόντων μετέχεται καὶ ὑπὸ τῶν ποτέ δευτέρως κατὰ τὴν αὐτὴν τάξιν. 64 Πᾶσα ἀρχικὴ μονὰς διττὸν ὑφίστησιν ἀριθμόν, τὸν μὲν αὐτοτελῶν ὑποστάσεων, τὸν δὲ ἐλλάμψεων ἐν ἑτέροις τὴν ὑπόστασιν κεκτημένων. εἰ γὰρ καθ' ὕφεισιν ἢ πρόοδος διὰ τῶν οἰκείων τοῖς ὑποστατικαῖς αἰτίαις, καὶ ἀπὸ τῶν παντελείων τὰ τέλεια καὶ διὰ τούτων μέσων τὰ ἀτελεῖ πρόεισιν εὐτάκτως· ὥστε αἰ μὲν ἔσονται αὐτοτελεῖς ὑποστάσεις, αἰ δὲ ἀτελεῖς. καὶ αὐταὶ μὲν γίνονται ἤδη τῶν μετεχόντων (ἀτελεῖς γὰρ οὖσαι δέονται τῶν ὑποκειμένων εἰς τὴν ἑαυτῶν ὑπαρξιν)· αἰ δὲ ἑαυτῶν ποιούσιν τὰ μετέχοντα (τέλεια γὰρ οὖσαι πληροῦσιν μὲν ἑαυτῶν ἐκεῖνα καὶ ἐδράζουσιν ἐν ἑαυταῖς, δέονται δὲ οὐδὲν τῶν καταδεεστέρων εἰς τὴν ὑπόστασιν τὴν ἑαυτῶν). αἰ μὲν οὖν αὐτοτελεῖς ὑποστάσεις, διὰ τὴν εἰς πλῆθος διάκρισιν ἠλαττωμέναι τῆς ἀρχικῆς αὐτῶν μονάδος, διὰ τὴν αὐτοτελεῖ ὑπαρξιν ὁμοιοῦνται πρὸς ἐκείνην· αἰ δὲ ἀτελεῖς καὶ τῶ ἐν ἄλλοις εἶναι τῆς καθ' αὐτὴν ὑφεστῶσης καὶ τῶ ἀτελεῖ τῆς πάντα τελειούσης ἀφεστήκασιν. αἰ δὲ πρόοδοι διὰ τῶν ὁμοίων ἄχρι τῶν πάντη ἀνομοίων. διττὸν ἄρα ὑφίστησιν ἀριθμόν ἐκάστη τῶν ἀρχικῶν μονάδων. ἐκ δὲ τούτων φανερόν ὅτι καὶ ἐνάδες αἰ μὲν αὐτοτελεῖς ἀπὸ τοῦ ἐνός προῆλθον, αἰ δὲ ἐλλάμψεις ἐνώσεων· καὶ νόες οἱ μὲν οὐσίαι αὐτοτελεῖς, οἱ δὲ νοεραὶ τινες τελειότητες· καὶ ψυχαὶ αἰ μὲν ἑαυτῶν οὖσαι, αἰ δὲ τῶν ψυχουμένων, ὡς ἰνδάλαμα μόνον οὖσαι ψυχῶν. καὶ οὕτως οὔτε πᾶσα ἔνωσις θεός, ἀλλ' ἢ αὐτοτελεῖς ἐνάδες, οὔτε πᾶσα νοερά ἰδιότης νοῦς, ἀλλ' ἢ οὐσιώδης μόνον, οὔτε πᾶσα ψυχῆς ἑλλάμψις ψυχῆ, ἀλλ' ἔστι καὶ τὰ εἰδῶλα τῶν ψυχῶν. 65 Πᾶν τὸ ὀπωσοῦν ὑφεστός ἢ κατ' αἰτίαν ἔστιν ἀρχοειδῶς ἢ καθ' ὑπαρξιν ἢ κατὰ μέθεξιν εἰκονικῶς. ἢ γὰρ ἐν τῶ παράγοντι τὸ παραγόμενον ὁρᾶται, ὡς ἐν αἰτίᾳ προῦπάρχον, διότι πᾶν τὸ

αἴτιον ἐν ἑαυτῷ τὸ αἰτιατὸν προ εἴληφε, πρῶτως ὃν ὅπερ ἐκεῖνο δευτέρως· ἢ ἐν τῷ παραγομένῳ τὸ παράγον (καὶ γὰρ τοῦτο, μετέχον τοῦ παράγοντος, ἐν ἑαυτῷ δείκνυσι δευτέρως ὃ τὸ παράγον ὑπάρχει πρῶτως)· ἢ κατὰ τὴν ἑαυτοῦ τάξιν ἕκαστον θεωρεῖται, καὶ οὔτε ἐν τῷ αἰτίῳ οὔτε ἐν τῷ ἀποτελέσματι· τὸ μὲν γὰρ ἔστι κρειττόνως ἢ ἔστι, τὸ δὲ χειρόνως ἢ ἔστι, δεῖ δὲ που εἶναι καὶ ὃ ἔστιν· ἔστι δὲ καθ' ὑπαρξιν ἐν τῇ ἑαυτοῦ τάξει ἕκαστον. 66 Πάντα τὰ ὄντα πρὸς ἄλληλα ἢ ὅλα ἐστὶν ἢ μέρη ἢ ταῦτά ἢ ἕτερα. ἢ γὰρ περιέχει θάτερα, περιέχεται δὲ τὰ λοιπά· ἢ οὔτε περιέχει οὔτε περιέχεται, καὶ ἢ ταυτόν τι πέπονθεν, ὡς ἐνὸς μετέχοντα, ἢ διακέκριται ἀλλήλων. ἀλλ' εἰ μὲν περιέχει, ὅλα ἂν εἴη· εἰ δὲ περιέχοιτο, μέρη· εἰ δ' ἐνὸς τὰ πολλὰ μετέχοι, ταῦτά ἐστι κατὰ τὸ ἔν· εἰ δὲ πλείω μόνον εἴη, ἕτερα ἀλλήλων ταύτη, καθὸ πολλά ἐστὶν. 67 Πᾶσα ὁλότης ἢ πρὸ τῶν μερῶν ἐστὶν ἢ ἐκ τῶν μερῶν ἢ ἐν τῷ μέρει. ἢ γὰρ ἐν τῇ αἰτία τὸ ἕκαστου θεωροῦμεν εἶδος, καὶ ὅλον ἐκεῖνο πρὸ τῶν μερῶν λέγομεν τὸ ἐν τῷ αἰτίῳ προὑποστάν· ἢ ἐν τοῖς μετέχουσιν αὐτῆς μέρεσι. καὶ τοῦτο διχῶς· ἢ γὰρ ἐν ἅπασιν ὁμοῦ τοῖς μέρεσι, καὶ ἔστι τοῦτο ἐκ τῶν μερῶν ὅλον, οὗ καὶ ὀτιοῦν μέρος ἀπὸν ἐλαττοῖ τὸ ὅλον· ἢ ἐν ἐκάστῳ τῶν μερῶν, ὡς καὶ τοῦ μέρους κατὰ μέθεξιν τοῦ ὅλου <ὅλου> γεγονότος, ὃ καὶ ποιεῖ τὸ μέρος εἶναι ὅλον μερικῶς. καθ' ὑπαρξιν μὲν οὖν ὅλον τὸ ἐκ τῶν μερῶν· κατ' αἰτίαν δὲ τὸ πρὸ τῶν μερῶν· κατὰ μέθεξιν δὲ τὸ ἐν τῷ μέρει. καὶ γὰρ τοῦτο κατ' ἐσχάτην ὕφεισιν ὅλον, ἢ μιμεῖται τὸ ἐκ τῶν μερῶν ὅλον, ὅταν μὴ τὸ τυχὸν ἢ μέρος, ἀλλὰ τῷ ὅλῳ δυνάμενον ἀφομοιοῦσθαι οὗ καὶ τὰ μέρη ὅλα ἐστὶν. 68 Πᾶν τὸ ἐν τῷ μέρει ὅλον μέρος ἐστὶ τοῦ ἐκ τῶν μερῶν ὅλου. εἰ γὰρ μέρος ἐστίν, ὅλου τινός ἐστι μέρος· καὶ ἦτοι τοῦ ἐν αὐτῷ ὅλου, καθ' ὃ λέγεται ἐν τῷ μέρει ὅλον (ἀλλ' οὕτως αὐτὸ ἑαυτοῦ μέρος, καὶ ἴσον τῷ ὅλῳ τὸ μέρος ἔσται, καὶ ταυτόν ἐκά τερον)· ἢ ἄλλου τινός ὅλου. καὶ εἰ ἄλλου, ἢ μόνον ἐστὶν ἐκείνου μέρος, καὶ οὕτως οὐδὲν ἂν πάλιν τοῦ ὅλου διαφέρει, ἐνὸς ὄντος ἐν ὃν μέρος· ἢ μεθ' ἐτέρου (παντὸς γὰρ ὅλου τὰ μέρη πλείω ἐνός), κάκεινο ἔσται, ἐκ πλειόνων ὃν, ὅλον ἐκ τῶν μερῶν ἐξ ὧν ἐστὶ· καὶ οὕτω τὸ ἐν τῷ μέρει ὅλον τοῦ ἐκ τῶν μερῶν ἐστὶ μέρος. 69 Πᾶν τὸ ἐκ τῶν μερῶν ὅλον μετέχει τῆς πρὸ τῶν μερῶν ὁλότητος. εἰ γὰρ ἐκ μερῶν ἐστὶ, πεπονθός ἐστὶ τὸ ὅλον (τὰ γὰρ μέρη ἐν γενόμενα τὸ ὅλον διὰ τὴν ἐνωσιν πέπονθε), καὶ ἔστιν ὅλον ἐν μὴ ὅλοις τοῖς μέρεσι. παντὸς δὲ τοῦ μετεχομένου προὑφέστηκε τὸ ἀμέθεκτον. ἢ ἄρα ἀμέθεκτος ὁλότης προὑπάρχει τῆς μετ εχομένης. ἔστιν ἄρα τι εἶδος ὁλότητος πρὸ τοῦ ἐκ τῶν μερῶν ὅλου, ὃ οὐ πεπονθός ἐστὶ τὸ ὅλον, ἀλλ' αὐτοῦ ὁλότης, ἀφ' ἧς ἢ ἐκ τῶν μερῶν ὁλότης. ἐπεὶ καὶ τὸ μὲν ἐκ τῶν μερῶν ὅλον πολλαχού καὶ ἐν πολλοῖς ἐστὶν, ἐν ἄλλοις καὶ ἐν ἄλλοις ἐκ μερῶν οὔσι, τοῖς μὲν ἄλλων, τοῖς δὲ ἄλλων· δεῖ δὲ εἶναι τὴν μονάδα πασῶν τῶν ὁλοτήτων καθ' αὐτήν. οὔτε γὰρ εἰλικρινές ἕκαστον τῶν ὄλων τούτων, ἐπιδεῖς ὃν τῶν μερῶν ἐξ ὧν ἐστὶν οὐχ ὄλων ὄντων· οὔτε ἐν τινὶ γεγονὸς τοῖς ἄλλοις ἅπασιν αἴτιον εἶναι δύναται τοῦ εἶναι ὄλοις. τὸ ἄρα τοῦ ὄλοις εἶναι τοῖς ὄλοις ἅπασιν αἴτιον πρὸ τῶν μερῶν ἐστὶν. εἰ γὰρ καὶ τοῦτο ἐκ τῶν μερῶν, τὸ ὅλον ἔσται καὶ οὐχ ἀπλῶς ὅλον, καὶ πάλιν τοῦτο ἐξ ἄλλου, καὶ ἢ εἰς ἄπειρον ἢ ἔσται τὸ πρῶτως ὅλον, οὐκ ἐκ μερῶν ὅλον, ἀλλ' ὃ ἐστὶν ὁλότης ὄν. 70 Πᾶν τὸ ὀλικώτερον ἐν τοῖς ἀρχηγικοῖς καὶ πρὸ τῶν μερικῶν εἰς τὰ μετέχοντα ἐλλάμπει καὶ δεύτερον ἐκείνων ἀπολείπει τὸ μετασχόν. καὶ γὰρ ἄρχεται πρὸ τοῦ μετ' αὐτὸ τῆς ἐνεργείας τῆς εἰς τὰ δεύτερα, καὶ σὺν τῇ ἐκείνου παρουσίᾳ πάρεστι, καὶ ἐκείνου μηκέτι ἐνεργοῦντος ἔτι πάρεστι καὶ ἐνεργεῖ τὸ αἰτιώτερον· καὶ οὐκ ἐν διαφοροῖς μόνον ὑποκειμένοις, ἀλλὰ καὶ ἐν ἐκάστῳ τῶν ποτὲ μετεχόντων. δεῖ γὰρ (εἰ τύχοι) γενέσθαι πρῶτον ὄν, εἶτα ζῶον, εἶτα ἄνθρωπον. καὶ ἄνθρωπος οὐκέτι ἔστιν ἀπολιπούσης τῆς λογικῆς δυνάμεως, ζῶον δὲ ἔστιν ἐμπνέον καὶ αἰσθανόμενον· καὶ τοῦ ζῆν πάλιν ἀπολιπόντος μένει τὸ ὄν (καὶ γὰρ ὅταν μὴ ζῆ τὸ εἶναι πάρεστι). καὶ ἐπὶ πάντων ὡσαύτως. αἴτιον δέ, ὅτι δραστικώτερον ὑπάρχον τὸ αἰτιώτερον πρότερον εἰς τὸ μετέχον ἐνεργεῖ (τὸ γὰρ αὐτὸ ὑπὸ τοῦ δυνατωτέρου

πάσχει προτέρου)· καὶ τοῦ δευτέρου πάλιν ἐνεργοῦντος κάκεῖνο συνεργεῖ, διότι πᾶν, ὅπερ ἂν ποιῆ τὸ δεύτερον, συναπογεννᾷ τούτῳ καὶ τὸ αἰτιώτερον· καὶ ἀπολιπόντος ἐκείνου τοῦτο ἔτι πάρεστιν (ἢ γὰρ τοῦ δυνατωτέρου μετάδοσις, δρῶσα μειζόνως, ὑστέρᾳ τὸ μετα σχὸν ἀπολείπει· καὶ γὰρ διὰ τῆς τοῦ δευτέρου μεταδόσεως τὴν ἑαυτῆς ἑλλάμψιν ἐδυναμωσεν). 71 Πάντα τὰ ἐν τοῖς ἀρχηγικοῖς αἰτίοις ὀλικωτέραν καὶ ὑπερτέραν τάξιν ἔχοντα ἐν τοῖς ἀποτελέσμασι κατὰ τὰς ἀπ' αὐτῶν ἐλλάμψεις ὑποκείμενά πως γίνεται ταῖς τῶν μερικωτέρων μεταδόσεσι· καὶ αἱ μὲν ἀπὸ τῶν ἀνωτέρων ἐλλάμψεις ὑπο δέχονται τὰς ἐκ τῶν δευτέρων προόδους, ἐκεῖναι δὲ ἐπὶ τούτων ἐδράζονται· καὶ οὕτω προηγοῦνται μεθέξεις ἄλλαι ἄλλων, καὶ ἐμφάσεις ἄλλαι ἐπ' ἄλλαις ἄνωθεν εἰς τὸ αὐτὸ φοιτῶσιν ὑπο κείμενον, τῶν ὀλικωτέρων προενεργούντων, τῶν δὲ μερικωτέρων ἐπὶ ταῖς ἐκείνων ἐνεργείαις τὰς ἑαυτῶν μεταδόσεις χορηγούντων τοῖς μετέχουσιν. εἰ γὰρ τὰ αἰτιώτερα πρὸ τῶν δευτέρων ἐνεργεῖ, διὰ περιουσίαν δυνάμεως καὶ τοῖς ἀτελεστέραν ἔχουσι τὴν ἐπιτηδειότητα παρόντα καὶ ἐλλάμποντα κάκεῖνοις, τὰ δὲ ὑφειμένα κατὰ τὴν τάξιν δεύτερα χορηγεῖ τὰ ἀπ' αὐτῶν, δῆλον ὡς αἱ τῶν ὑπερτέρων ἐλλάμψεις, προκαταλαμβάνουσαι τὸ μετέχον ἀμφοτέρων, ἐπερείδουσι τὰς τῶν ὑφειμένων μεταδόσεις· αἱ δὲ ταῖς ἀπ' ἐκείνων ἐμφάσεις ὑποβάθραις χρῶνται, καὶ δρῶσιν εἰς τὸ μετέχον, προειργασμένον ὑπ' ἐκείνων. 72 Πάντα τὰ ἐν τοῖς μετέχουσιν ὑποκειμένων ἔχοντα λόγον ἐκ τελειωτέρων πρόεισι καὶ ὀλικωτέρων αἰτίων. τὰ γὰρ πλειόνων αἴτια δυνατωτέρα ἐστὶ καὶ ὀλικώτερα καὶ ἐγγυτέρω τοῦ ἐνὸς ἢ τὰ τῶν ἐλαττόνων. τὰ δὲ τῶν προὔπο κειμένων ἄλλοις ὑποστατικὰ πλειόνων αἴτια ἐστὶν, ὑφιστάντα καὶ τὰς ἐπιτηδειότητας πρὸς τῆς τῶν εἰδῶν παρουσίας. ὀλικώτερα ἄρα ταῦτα καὶ τελειωτέρα ἐστὶν ἐν τοῖς αἰτίοις. ἐκ δὲ τούτων φανερόν διότι ἢ μὲν ὕλη, ἐκ τοῦ ἐνὸς ὑποστάσα, καθ' αὐτὴν εἶδος ἐστὶν ἄμοιρος· τὸ δὲ σῶμα καθ' αὐτό, εἰ καὶ τοῦ ὄντος μετέσχε, ψυχῆς ἀμέτοχόν ἐστὶν. ἢ μὲν γὰρ ὕλη, ὑποκείμενον οὔσα πάντων, ἐκ τοῦ πάντων αἰτίου προῆλθε· τὸ δὲ σῶμα, ὑποκείμενον ὄν τῆς ψυχώσεως, ἐκ τοῦ ὀλικωτέρου τῆς ψυχῆς ὑφέστηκε, τοῦ ὄντος ὁπωσοῦν μετασχόν. 73 Πᾶν μὲν ὅλον ἅμα ὄν τί ἐστὶ, καὶ μετέχει τοῦ ὄντος· οὐ πᾶν δὲ ὄν ὅλον τυγχάνει ὄν. ἢ γὰρ ταυτόν ἐστὶν ὄν καὶ ὅλον, ἢ τὸ μὲν πρότερον, τὸ δὲ ὕστερον. ἀλλ' εἰ καὶ τὸ μέρος, ἢ μέρος, ὄν μὲν ἐστὶν (ἐκ γὰρ μερῶν ὄντων ἐστὶ τὸ ὅλον), οὐ μέντοι καὶ ὅλον καθ' αὐτό, οὐκ ἄρα ταυτόν ἐστὶν ὄν καὶ ὅλον. εἴη γὰρ ἂν τὸ μέρος οὐκ ὄν· εἰ δὲ τὸ μέρος οὐκ ὄν, οὐδὲ τὸ ὅλον ἔστι. πᾶν γὰρ ὅλον μερῶν ἐστὶν ὅλον, ἢ ὡς πρὸ αὐτῶν ὄν ἢ ὡς ἐν αὐτοῖς· μὴ ὄντος οὖν τοῦ μέρους, οὐδὲ τὸ ὅλον εἶναι δυνατόν. εἰ δὲ τὸ ὅλον πρὸ τοῦ ὄντος, ἔσται πᾶν ὄν ὅλον εὐθύς· οὐκ ἄρα ἔσται πάλιν τὸ μέρος μέρος. ἀλλὰ ἀδύνατον· εἰ γὰρ τὸ ὅλον ἐστὶν ὅλον, μέρος ὄν ὅλον, καὶ τὸ μέρος ἔσται μέρος, ὅλου μέρος ὄν. λείπεται ἄρα πᾶν μὲν εἶναι τὸ ὅλον ὄν, οὐ πᾶν δὲ τὸ ὄν ὅλον. ἐκ δὲ τούτων φανερόν ὅτι τὸ πρῶτως ὄν ἐπέκεινα τῆς ὀλοότητος ἐστὶν, εἴπερ τὸ μὲν πλείοσι πάρεστι, τὸ ὄν (καὶ γὰρ τοῖς μέρεσιν, ἢ μέρη, τὸ εἶναι ὑπάρχει), τὸ δὲ ἐλάττωσι. τὸ γὰρ πλειόνων αἴτιον κρεῖττον, τὸ δὲ ἐλαττόνων καταδεέστερον, ὡς δέδεικται. 74 Πᾶν μὲν εἶδος ὅλον τί ἐστὶν (ἐκ γὰρ πλειόνων ὑφέστηκεν, ὧν ἕκαστον συμπληροῖ τὸ εἶδος)· οὐ πᾶν δὲ ὅλον εἶδος. καὶ γὰρ τὸ τί καὶ ἄτομον ὅλον μὲν ἐστὶν, ἢ ἄτομον, εἶδος δὲ οὐκ ἔστι. πᾶν γὰρ ὅλον ἐστὶ τὸ ἐκ μερῶν ὑφεστός, εἶδος δὲ τὸ εἰς πλείω τὰ καθέκαστα ἤδη τεμνόμενον. ἄλλο ἄρα τὸ ὅλον καὶ ἄλλο τὸ εἶδος· καὶ τὸ μὲν ὑπάρχει πλείοσι, τὸ δὲ ἐλάττωσιν. ὑπερ τὰ εἶδη ἄρα τῶν ὄντων ἐστὶ τὸ ὅλον. ἐκ δὲ τούτων φανερόν ὅτι τὸ ὅλον μέσην ἔχει τάξιν τοῦ τε ὄντος καὶ τῶν εἰδῶν. ὧ ἔπεται τὸ καὶ πρὸ τῶν εἰδῶν ὑφεστάναι τὸ ὄν, καὶ τὰ εἶδη ὄντα εἶναι, μὴ μέντοι πᾶν ὄν εἶδος. ὅθεν καὶ ἐν τοῖς ἀποτελέσμασι αἱ στερήσεις ὄντα μὲν πῶς εἰσιν, εἶδη δὲ οὐκ εἰσιν, διὰ τὴν ἐνιαίαν τοῦ ὄντος δύναμιν καὶ αὐταὶ τοῦ εἶναι καταδεξάμενά τινα ἀμυδρὰν ἔμφασιν. 75 Πᾶν τὸ κυρίως αἴτιον λεγόμενον ἐξήρηται τοῦ ἀποτελέσματος. ἐν αὐτῷ γὰρ ὄν, ἢ συμπληρωτικὸν αὐτοῦ

υπάρχον ἢ δεόμενόν πως αὐτοῦ πρὸς τὸ εἶναι, ἀτελέστερον ἂν εἶη ταύτη τοῦ αἰτιατοῦ. τὸ δὲ ἐν τῷ ἀποτελέσματι ὄν συναϊτίον ἐστὶ μᾶλλον ἢ αἴτιον, ἢ μέρος ὄν τοῦ γινομένου ἢ ὄργανον τοῦ ποιούντος· τό τε γὰρ μέρος ἐν τῷ γινομένῳ ἐστίν, ἀτελέστερον ὑπάρχον τοῦ ὅλου, καὶ τὸ ὄργανον τῷ ποιούντι πρὸς τὴν γένεσιν δουλεύει, τὰ μέτρα τῆς ποιήσεως ἀφορίζειν ἑαυτῷ μὴ δυνάμενον. ἅπαν ἄρα τὸ κυρίως αἴτιον, εἴ γε καὶ τελειότερόν ἐστι τοῦ ἀπ' αὐτοῦ καὶ τὸ μέτρον αὐτὸ τῆ γενέσει παρέχεται, καὶ τῶν ὀργάνων ἐξήρηται καὶ τῶν στοιχείων καὶ πάντων ἀπλῶς τῶν καλουμένων συναϊτίων. 76 Πᾶν μὲν τὸ ἀπὸ ἀκινήτου γινόμενον αἰτίας ἀμετάβλητον ἔχει τὴν ὑπαρξιν· πᾶν δὲ τὸ ἀπὸ κινουμένης, μεταβλητὴν. εἰ γὰρ ἀκινήτον ἐστὶ πάντη τὸ ποιῶν, οὐ διὰ κινήσεως, ἀλλ' αὐτῷ τῷ εἶναι παράγει τὸ δεύτερον ἀφ' ἑαυτοῦ· εἰ δὲ τοῦτο, σύνδρομον ἔχει τῷ ἑαυτοῦ εἶναι τὸ ἀπ' αὐτοῦ· εἰ δὲ τοῦτο, ἕως ἂν ᾗ, παράγει. ἀεὶ δὲ ἔστιν· ἀεὶ ἄρα ὑφίστησι τὸ μετ' αὐτό· ὥστε καὶ τοῦτο ἀεὶ γίνεται ἐκείθεν καὶ ἀεὶ ἔστι, τῷ ἐκείνου ἀεὶ κατὰ τὴν ἐνέργειαν συνάψαν τὸ ἑαυτοῦ κατὰ τὴν πρόοδον ἀεὶ. εἰ δὲ δὴ κινεῖται τὸ αἴτιον, καὶ τὸ ἀπ' αὐτοῦ γινόμενον ἔσται μεταβλητὸν κατ' οὐσίαν· ὧ γὰρ τὸ εἶναι διὰ κινήσεως, τοῦτο τοῦ κινουμένου μεταβάλλοντος μεταβάλλει τὸ εἶναι. εἰ γὰρ ἐκ κινήσεως παραγόμενον ἀμετάβλητον αὐτὸ μένει, κρεῖττον ἔσται τῆς ὑποστησάσης αἰτίας. ἀλλ' ἀδύνατον. οὐκ ἄρα ἀμετάβλητον ἔσται. μεταβαλεῖ ἄρα καὶ κινήσεται κατ' οὐσίαν, τὴν ὑποστήσασαν αὐτὸ κίνησιν μιμούμενον. 77 Πᾶν τὸ δυνάμει ὄν ἐκ τοῦ κατ' ἐνέργειαν ὄντος ὃ τοῦτο δυνάμει ἐστὶν εἰς τὸ ἐνεργεῖα πρόεισι· τὸ μὲν πῆ δυνάμει ἐκ τοῦ πῆ κατ' ἐνέργειαν, ἢ αὐτὸ δυνάμει· τὸ δὲ πάντη δυνάμει ὄν ἐκ τοῦ πάντη κατ' ἐνέργειαν ὄντος. αὐτὸ μὲν γὰρ ἑαυτὸ τὸ δυνάμει προάγειν εἰς ἐνέργειαν οὐ πέφυκεν, ἀτελὲς ὄν· εἰ γὰρ ἀτελὲς ὄν αἴτιον ἑαυτῷ γίνοιτο τοῦ τελείου καὶ κατ' ἐνέργειαν, τὸ αἴτιον ἔσται τοῦ ἀπ' αὐτοῦ γεγονότος ἀτελέστερον. οὐκ ἄρα τὸ δυνάμει, ἢ δυνάμει, ἑαυτῷ τοῦ κατ' ἐνέργειαν αἴτιον· ἔσται γὰρ, ἢ ἀτελὲς, τοῦ τελείου αἴτιον, εἴπερ τὸ δυνάμει πᾶν, ἢ δυνάμει, ἀτελὲς, τὸ δ' ἐνεργεῖα πᾶν, ἢ ἐνεργεῖα, τέλειον. εἰ ἄρα ἔσται τὸ δυνάμει κατ' ἐνέργειαν, ἀπ' ἄλλου τινὸς ἔξει τὸ τέλειον· καὶ ἦτοι καὶ αὐτὸ δυνάμει (ἀλλ' ἔσται οὕτω πάλιν τὸ ἀτελὲς τοῦ τελείου γεννητικόν) ἢ ἐνεργεῖα, καὶ ἦτοι ἄλλο τι ἢ τοῦτο ὃ δυνάμει τὸ κατ' ἐνέργειαν γινόμενον ἦν. ἀλλ' εἰ μὲν ἄλλο τι ἐνεργεῖα ὄν ποιεῖ, κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ιδιότητα ποιῶν οὐ τὸ δυνάμει τὸ ἐν θατέρῳ ποιήσει ἐνεργεῖα· οὐδὲ τοῦτο τοίνυν ἔσται κατ' ἐνέργειαν, εἴπερ μὴ, ἢ δυνάμει ἔστι, ταύτη γίνοιτο. λείπεται ἄρα ἐκ τοῦ κατ' ἐνέργειαν ὄντος ὃ δυνάμει τί ἐστὶν εἰς τὸ ἐνεργεῖα μεταβάλλειν. 78 Πᾶσα δύναμις ἢ τελεία ἐστὶν ἢ ἀτελής. ἢ μὲν γὰρ τῆς ἐνεργείας οἰστική τελεία δύναμις· καὶ γὰρ ἄλλα ποιεῖ τέλεια διὰ τῶν ἑαυτῆς ἐνεργειῶν, τὸ δὲ τελειωτικὸν ἄλλων μειζόνως αὐτὸ τελειότερον. ἢ δὲ ἄλλου του δεομένη τοῦ κατ' ἐνέργειαν προϋπάρχοντος, καθ' ἣν δυνάμει τι ἔστιν, ἀτελής· δεῖται γὰρ τοῦ τελείου ἐν ἄλλῳ ὄντος, ἵνα μετασχοῦσα ἐκείνου τελεία γένηται· καθ' αὐτὴν ἄρα ἀτελής ἐστὶν ἢ τοιαύτη δύναμις. ὥστε τελεία μὲν ἢ τοῦ κατ' ἐνέργειαν δύναμις, ἐνεργείας οὐσα γόνιμος· ἀτελής δὲ ἢ τοῦ δυνάμει, παρ' ἐκείνου κτωμένη τὸ τέλειον. 79 Πᾶν τὸ γινόμενον ἐκ τῆς διττῆς γίνεται δυνάμεως. καὶ γὰρ αὐτὸ δεῖ ἐπιτηδεῖον εἶναι καὶ δύνάμιν ἀτελῆ ἔχειν, καὶ τὸ ποιῶν, κατ' ἐνέργειαν ὃ τοῦτο δυνάμει ἐστὶν ὑπάρχον, δύνάμιν προειληφέναι τελείαν. πᾶσα γὰρ ἐνέργεια ἐκ δυνάμεως τῆς ἐνούσης πρόεισιν· εἴτε γὰρ τὸ ποιῶν μὴ ἔχοι δύνάμιν, πῶς ἐνεργήσει καὶ ποιήσει εἰς ἄλλο; εἴτε τὸ γινόμενον μὴ ἔχοι τὴν κατ' ἐπιτηδεῖότητα δύνάμιν, πῶς ἂν γένοιτο; τὸ γὰρ ποιῶν εἰς τὸ παθεῖν δυνάμενον ποιεῖ πᾶν, ἀλλ' οὐκ εἰς τὸ τυχόν καὶ ὃ μὴ πέφυκεν ὑπ' αὐτοῦ πάσχειν. 80 Πᾶν σῶμα πάσχειν καθ' αὐτὸ πέφυκε, πᾶν δὲ ἀσώματον ποιεῖν, τὸ μὲν ἀδρανὲς ὄν καθ' αὐτό, τὸ δὲ ἀπαθές· πάσχει δὲ καὶ τὸ ἀσώματον διὰ τὴν πρὸς τὸ σῶμα κοινωνίαν, ὡς δύναται ποιεῖν καὶ τὰ σώματα διὰ τὴν τῶν ἀσωμάτων μετουσίαν. τὸ μὲν γὰρ σῶμα, ἢ σῶμα, διαιρετόν ἐστὶ μόνον, καὶ ταύτη

παθητόν, πάντη ὄν μεριστόν, καὶ πάντη εἰς ἄπειρον. τὸ δὲ ἀσώματον, ἀπλοῦν ὄν, ἀπαθές ἐστιν· οὔτε γὰρ διαιρεῖσθαι δύναται τὸ ἀμερές οὔτε ἀλλοιοῦσθαι τὸ μὴ σύνθετον. ἢ οὖν οὐδὲν ἔσται ποιητικὸν ἢ τὸ ἀσώματον, εἴπερ τὸ σῶμα, καθὸ σῶμα, οὐ ποιεῖ, πρὸς τὸ διαιρεῖσθαι μόνον καὶ πάσχειν ἐκκείμενον. ἐπεὶ καὶ πᾶν τὸ ποιοῦν δύναμιν ἔχει ποιητικήν· ἄποιον δὲ καὶ ἀδύναμον τὸ σῶμα καθ' αὐτό· ὥστε οὐ καθὸ σῶμα ποιήσει, ἀλλὰ κατὰ τὴν τοῦ ποιεῖν ἐν αὐτῷ δύναμιν· μεθέξει ἄρα δυνάμεως ποιεῖ, ὅταν ποιῇ. καὶ μὴν καὶ τὰ ἀσώματα παθῶν μετέχει ἐν σώματι γενόμενα, συνδιαιρούμενα σώμασι καὶ ἀπο λαύοντα τῆς μεριστῆς ἐκείνων φύσεως, ἀμερῆ ὄντα κατὰ τὴν ἑαυτῶν οὐσίαν. 81 Πᾶν τὸ χωριστῶς μετεχόμενον διὰ τινος ἀχωρίστου δυνάμεως, ἢ ἐνδίδωσι, τῷ μετέχοντι πάρεστιν. εἰ γὰρ [καὶ] αὐτὸ χωριστόν ὑπάρχει τοῦ μετέχοντος καὶ οὐκ ἔστιν ἐν ἐκείνῳ, ὡς τὴν ὑπόστασιν ἐν ἑαυτῷ κεκτημένον, δεῖ δὴ τινος αὐτοῖς μεσότητος συνεχούσης θάτερον πρὸς θάτερον, ὁμοιο τέρας τῷ μετεχομένῳ καίτοι ἐν αὐτῷ τῷ μετέχοντι οὔσης. εἰ γὰρ ἐκεῖνο χωριστόν ἐστι, πῶς τοῦτο μετέχει, μήτε αὐτὸ ἐκεῖνο ἔχον μήτε ἄλλο ἀπ' αὐτοῦ; δύναμις ἄρα ἀπ' ἐκείνου καὶ ἔλλαμψις εἰς τὸ μετέχον προεληθοῦσα συνάψει ἄμφω· καὶ τὸ μὲν ἔσται δι' οὗ ἢ μέθεξις, τὸ δὲ μετεχόμενον, τὸ δὲ μετέχον. 82 Πᾶν ἀσώματον, πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικὸν ὄν, ὑπ' ἄλλων μετεχόμενον χωριστῶς μετέχεται. εἰ γὰρ ἀχωρίστως, ἢ ἐνέργεια αὐτοῦ οὐκ ἔσται χωριστὴ τοῦ μετέχοντος, ὡςπερ οὐδὲ ἡ οὐσία. εἰ δὲ τοῦτο, οὐκ ἐπιστρέφει πρὸς ἑαυτό· ἐπιστρέψαν γὰρ ἔσται τοῦ μετέχοντος χωρὶς, ἄλλου ὄντος αὐτὸ ἄλλο ὄν. εἰ ἄρα δύναται πρὸς ἑαυτὸ ἐπι στρέφειν, χωριστῶς μετέχεται, ὅταν μετέχηται ὑπ' ἄλλων. 83 Πᾶν τὸ ἑαυτοῦ γνωστικὸν πρὸς ἑαυτὸ πάντη ἐπιστρεπτικὸν ἐστιν. ὅτι μὲν γὰρ τῇ ἐνεργείᾳ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφει, γινώσκον ἑαυτό, δῆλον· ἐν γὰρ ἐστὶ τὸ γινώσκον καὶ γινωσκόμενον, καὶ ἡ γνώσις αὐτοῦ πρὸς ἑαυτὸ ὡς γνωστόν· ὡς μὲν γινώσκοντος, ἐνέργειά τις οὔσα· αὐτοῦ δὲ πρὸς ἑαυτό, διότι ἑαυτοῦ γνωστικὸν ἐστιν. ἀλλὰ μὴν ὅτι καὶ τῇ οὐσίᾳ, εἰ τῇ ἐνεργείᾳ, δέδεικται· πᾶν γὰρ τὸ τῷ ἐνεργεῖν πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρεπτικὸν καὶ οὐσίαν ἔχει πρὸς ἑαυτὴν συννεύουσαν καὶ ἐν ἑαυτῇ οὔσαν. 84 Πᾶν τὸ αἰεὶ ὄν ἀπειροδύναμόν ἐστιν. εἰ γὰρ ἀνέκλειπτός ἐστιν αὐτοῦ ἢ ὑπόστασις, καὶ ἡ δύναμις, καθ' ἣν ἐστὶν ὃ ἐστὶ καὶ εἶναι δύναται, ἀπειρός ἐστι. πεπερασμένη γὰρ οὔσα ἢ κατὰ τὸ εἶναι δύναμις ἀπολίποι ἂν ποτε· ἀπολιποῦσα δέ, καὶ τὸ εἶναι τοῦ ἔχοντος αὐτὴν ἀπολίποι καὶ οὐκέτ' ἂν αἰεὶ ὄν ὑπάρχοι. δεῖ ἄρα τὴν τοῦ αἰεὶ ὄντος δύναμιν, τὴν συνεχούσαν αὐτὸ κατὰ τὴν οὐσίαν, ἀπειρον εἶναι. 85 Πᾶν τὸ αἰεὶ γινόμενον ἀπειρον τοῦ γίνεσθαι δύναμιν ἔχει. εἰ γὰρ αἰεὶ γίνεται, ἀνέκλειπτός ἐστιν ἢ τῆς γενέσεως ἐν αὐτῷ δύναμις. πεπερασμένη γὰρ οὔσα, ἐν τῷ ἀπείρῳ χρόνῳ παύσεται· παυσαμένης δὲ τῆς τοῦ γίνεσθαι δυνάμεως παύσαιτο ἂν καὶ τὸ γινόμενον τὸ κατ' αὐτὴν γινόμενον, καὶ οὐκέτ' ἂν αἰεὶ γινόμενον εἴη. ἀλλὰ μὴν αἰεὶ ὑπόκειται γινόμενον· ἀπειρον ἄρα ἔχει τὴν τοῦ γίνεσθαι δύναμιν. 86 Πᾶν τὸ ὄντως ὄν ἀπειρόν ἐστιν οὔτε κατὰ τὸ πλῆθος οὔτε κατὰ τὸ μέγεθος, ἀλλὰ κατὰ τὴν δύναμιν μόνην. πᾶν [μὲν] γὰρ τὸ ἀπειρον ἢ ἐν ποσῷ ἐστὶν ἢ ἐν πηλίκῳ ἢ ἐν δυνάμει. τὸ δ' ὄντως ὄν ἀπειρον μὲν ὡς ἄσβεστον ἔχον τὴν ζωὴν καὶ τὴν ὑπαρξιν ἀνέκλειπτον καὶ τὴν ἐνέργειαν ἀνελάττωτον· οὔτε δὲ διὰ μέγεθος ἐστὶν ἀπειρον (ἀμέγεθες γὰρ τὸ ὄντως ὄν, ἀθυποστατῶς ὄν· πᾶν γὰρ τὸ ἀθυποστατῶς ὄν ἀμερές ἐστὶ καὶ ἀπλοῦν), οὔτε διὰ πλῆθος (ἐνοειδέστατον γάρ, ἅτε ἐγγυτάτω τοῦ ἐνὸς τεταγμένον, καὶ τῷ ἐνὶ συγγενέστατον), ἀλλὰ κατὰ τὴν δύναμιν ἀπειρον ἐκεῖνο. διὸ κατὰ ταῦτόν ἀμερές ἐκεῖνο καὶ ἀπειρον· καὶ ὅσω δὴ μᾶλλον ἐν καὶ μᾶλλον ἀμερές, τοσοῦτω καὶ ἀπειρον μᾶλλον. ἢ γὰρ μεριζομένη δύναμις ἀσθενῆς ἤδη καὶ πεπερασμένη, καὶ αἴ γε πάντη μεριστὰι δυνάμεις πεπερασμέναι πάντως εἰσίν· αἱ γὰρ ἔσχαται καὶ πορρωτάτω τοῦ ἐνὸς διὰ τὸν μερισμὸν πεπερασμέναι πάντως εἰσίν, αἱ δὲ πρῶται διὰ τὴν ἀμέρειαν ἀπειροί· ὁ μὲν γὰρ μερισμὸς διαφορεῖ καὶ ἐκλύει τὴν ἐκάστου δύναμιν, ἢ δὲ ἀμέρεια σφίγγουσα καὶ συσπειρῶσα ἀνέκλειπτον αὐτὴν καὶ

ἀνελάττωτον ἐν ἑαυτῇ συνέχει. ἀλλὰ μὴν ἢ κατὰ μέγεθος ἀπειρία καὶ ἢ κατὰ πλῆθος στέρησις ἐστὶ πάντη τῆς ἀμερείας καὶ ἀπόπτωσις· ἐγγυτάτω μὲν γὰρ τοῦ ἀμεροῦς τὸ πεπερασμένον, πορρωτάτω δὲ τὸ ἄπειρον, πάντη τοῦ ἐνὸς ἐκβεβηκός. οὐκ ἄρα τὸ κατὰ δύναμιν ἄπειρον ἐν ἀπείρῳ κατὰ πλῆθος ἐστὶν ἢ μέγεθος, εἴπερ ἢ μὲν ἄπειρος δύναμις τῇ ἀμερείᾳ σύνεστι, τὸ δὲ πλήθει ἢ μεγέθει ἄπειρον πορρωτάτω τοῦ ἀμεροῦς ἐστὶν. εἰ οὖν τὸ ὄν μεγέθει ἦν ἢ πλήθει ἄπειρον, οὐκ ἂν ἀπειροδύναμον ἦν· ἀλλὰ μὴν ἀπειροδύναμόν ἐστιν· οὐκ ἄρα ἄπειρον κατὰ πλῆθος ἐστὶν ἢ μέγεθος. 87 Πᾶν μὲν τὸ αἰώνιον ὄν ἐστὶν, οὐ πᾶν δὲ τὸ ὄν αἰώνιον. καὶ γὰρ τοῖς γενητοῖς ὑπάρχει πως τοῦ ὄντος μέθεξις, καθ' ὅσον οὐκ ἐστὶ ταῦτα τὸ μηδαμῶς ὄν, εἰ δὲ μὴ ἐστὶ τὸ γινόμενον οὐδαμῶς ὄν, ἐστὶ πως ὄν. τὸ δὲ αἰώνιον οὐδαμῆ τοῖς γενητοῖς ὑπάρχει, καὶ μάλισθ' ὅσα μηδὲ τῆς κατὰ χρόνον τὸν ὅλον ἀιδιότητος μετείληφεν. ἀλλὰ μὴν πᾶν τὸ αἰώνιον ἀεὶ ἐστὶ· μετέχει γὰρ αἰῶνος, ὃς τὸ ἀεὶ εἶναι δίδωσιν ὑφ' ὧν ἂν μετέχηται. τὸ ἄρα ὄν ὑπὸ πλειόνων μετέχεται ἢ ὁ αἰὼν. ἐπέκεινα ἄρα τοῦ αἰῶνος τὸ ὄν· οἷς μὲν γὰρ αἰῶνος μέτεστι, καὶ τοῦ ὄντος· οἷς δὲ τοῦ ὄντος, οὐ πᾶσι καὶ αἰῶνος. 88 Πᾶν τὸ ὄντως ὄν ἢ πρὸ αἰῶνός ἐστὶν ἢ ἐν τῷ αἰῶνι ἢ μετέχον αἰῶνος. ὅτι μὲν γὰρ ἐστὶ πρὸ αἰῶνος, δέδεικται. ἀλλὰ μὴν καὶ ἐν τῷ αἰῶνι· ὁ γὰρ αἰὼν τὸ ἀεὶ μετὰ τοῦ ὄντος ἔχει. καὶ μετέχον αἰῶνος· τὸ γὰρ αἰώνιον πᾶν μεθέξει καὶ τοῦ ἀεὶ καὶ τοῦ ὄντος αἰώνιον λέγεται. τοῦτο μὲν γὰρ κατὰ μέθεξιν ἄμφω ἔχει, καὶ τὸ ἀεὶ καὶ τὸ ὄν· ὁ δὲ αἰὼν τὸ μὲν ἀεὶ πρῶτως, τὸ δὲ ὄν κατὰ μέθεξιν· τὸ δὲ ὄν αὐτὸ πρῶτως ὄν ἐστὶν. 89 Πᾶν τὸ ὄντως ὄν ἐκ πέρατός ἐστὶ καὶ ἀπείρου. εἰ γὰρ ἀπειροδύναμόν ἐστι, δηλον ὅτι ἄπειρόν ἐστι, καὶ ταύτη ἐκ τοῦ ἀπείρου ὑφέστηκεν. εἰ δὲ ἀμερές καὶ ἐνοειδές, ταύτη πέρατος μετείληφε· τὸ γὰρ ἐνὸς μετασχὼν πεπέρασται. ἀλλὰ μὴν ἀμερές ἅμα καὶ ἀπειροδύναμόν ἐστὶν. ἐκ πέρατος ἄρα ἐστὶ καὶ ἀπείρου πᾶν τὸ ὄντως ὄν. 90 Πάντων τῶν ἐκ πέρατος καὶ ἀπειρίας ὑποστάντων προϋπάρχει καθ' αὐτὰ τὸ πρῶτον πέρασ καὶ ἢ πρώτη ἀπειρία. εἰ γὰρ τῶν τινὸς ὄντων τὰ ἐφ' ἑαυτῶν ὄντα προϋφέστηκεν ὡς κοινὰ πάντων καὶ ἀρχηγικὰ αἷτια καὶ μὴ τινῶν, ἀλλὰ πάντων ἀπλῶς, δεῖ πρὸ τοῦ ἐξ ἀμφοῖν εἶναι τὸ πρῶτον πέρασ καὶ τὸ πρῶτως ἄπειρον. τὸ γὰρ ἐν τῷ μικτῷ πέρασ ἀπειρίας ἐστὶ μετείληφός καὶ τὸ ἄπειρον πέρατος· τὸ δὲ πρῶτον ἐκάστου οὐκ ἄλλο ἐστὶν ἢ ὁ ἐστὶν· οὐκ ἄρα δεῖ περατοειδές εἶναι τὸ πρῶτως ἄπειρον καὶ ἀπειροειδές τὸ πρῶτον πέρασ· πρὸ τοῦ μικτοῦ ἄρα ταῦτα πρῶτως. 91 Πᾶσα δύναμις ἢ πεπερασμένη ἐστὶν ἢ ἄπειρος· ἀλλ' ἢ μὲν πεπερασμένη πᾶσα ἐκ τῆς ἀπείρου δυνάμεως ὑφέστηκεν, ἢ δὲ ἄπειρος δύναμις ἐκ τῆς πρώτης ἀπειρίας. αἰ μὲν γὰρ ποτὲ οὔσαι δυνάμεις πεπερασμέναι εἰσὶ, τῆς τοῦ ἀεὶ εἶναι ἀπειρίας ἀποπεσοῦσαι· αἰ δὲ τῶν ἀεὶ ὄντων ἄπειροι, μηδέποτε τὴν ἑαυτῶν ἀπολείπουσαι ὑπαρξιν. 92 Πᾶν τὸ πλῆθος τῶν ἀπείρων δυνάμεων μιᾶς ἐξήπται τῆς πρώτης ἀπειρίας, ἥτις οὐχ ὡς μετεχομένη δύναμις ἐστὶν, οὐδὲ ἐν τοῖς δυναμένοις ὑφέστηκεν, ἀλλὰ καθ' αὐτήν, οὐ τινὸς οὔσα δύναμις τοῦ μετέχοντος, ἀλλὰ πάντων αἷτια τῶν ὄντων. εἰ γὰρ καὶ τὸ ὄν αὐτὸ τὸ πρῶτον ἔχει δύναμιν, ἀλλ' οὐκ ἐστὶν ἢ αὐτοδύναμις. ἔχει γὰρ καὶ πέρασ· ἢ δὲ πρώτη δύναμις ἀπειρία ἐστίν. αἰ γὰρ ἄπειροι δυνάμεις διὰ μετουσίαν ἀπειρίας ἄπειροι· ἢ οὖν αὐτοαπειρία πρὸ πασῶν ἔσται δυνάμεων, δι' ἣν καὶ τὸ ὄν ἀπειροδύναμον καὶ πάντα μετέσχεν ἀπειρίας. οὔτε γὰρ τὸ πρῶτον ἢ ἀπειρία (μέτρον γὰρ πάντων ἐκεῖνο, τὰγαθὸν ὑπάρχον καὶ ἔν) οὔτε τὸ ὄν (ἄπειρον γὰρ τοῦτο, ἀλλ' οὐκ ἀπειρία)· μεταξὺ ἄρα τοῦ πρώτου καὶ τοῦ ὄντος ἢ ἀπειρία, πάντων αἷτια τῶν ἀπειροδυνάμων καὶ αἷτια πάσης τῆς ἐν τοῖς οὔσιν ἀπειρίας. 93 Πᾶν τὸ ἄπειρον ἐν τοῖς οὔσιν οὔτε τοῖς ὑπερκειμένοις ἄπειρόν ἐστὶν οὔτε ἑαυτῷ. ᾧ γὰρ ἄπειρον ἕκαστον, τούτῳ καὶ ἀπερίγραφον ὑπάρχει. πᾶν δὲ ἐν ἐκείνοις ἑαυτῷ τε ὠρίσται καὶ τοῖς πρὸ αὐτοῦ πᾶσι. μόνοις δὴ λείπεται τοῖς καταδεεστέροις ἄπειρον εἶναι τὸ ἐν ἐκείνοις ἄπειρον, ὧν ὑπερήπλωται τῇ δυνάμει τοσοῦτον ὥστε πᾶσιν αὐτοῖς ἀπερίληπτον ὑπάρχειν. κἂν γὰρ ἐφ' ὅσον οὖν ἐκεῖνα πρὸς αὐτὸ ἀνατείνηται, ἀλλ' ἔχει τι πάντως ἀπ' αὐτῶν

ἐξηρημένον· κὰν εἰσὶ ἅπαντα εἰς αὐτό, ἀλλ' ἔχει τι κρύφιον τοῖς δευτέροις καὶ ἀκατάληπτον· κὰν ἐξελίττη τὰς ἐν αὐτῷ δυνάμεις, ἀλλ' ἔχει τι δι' ἔνωσιν ἀνυπέβλητον, συνεσπειραμένον, ἐκβεβηκὸς τῆς ἐκείνων ἀνελίξεως. ἑαυτὸ δὲ συνεχὸν καὶ ὀρίζον οὐκ ἂν ἑαυτῷ ἄπειρον ὑπάρχοι· οὐδὲ πολλῷ μᾶλλον τοῖς ὑπερκειμένοις, μοῖραν ἔχον τῆς ἐν ἐκείνοις ἀπειρίας· ἀπειρότεραι γὰρ αἱ τῶν ὀλικωτέρων δυνάμεις, ὀλικώτεροι οὖσαι καὶ ἐγγυτέρω τεταγμέναι τῆς πρωτίστης ἀπειρίας. 94 Πᾶσα μὲν αἰδιότης ἀπειρία τίς ἐστιν· οὐ πᾶσα δὲ ἀπειρία αἰδιότης. πολλὰ γὰρ τῶν ἀπείρων οὐ διὰ τὸ αἰεὶ ἔχει τὸ ἄπειρον, ὡσπερ καὶ ἡ κατὰ τὸ ποσὸν ἀπειρία καὶ ἡ κατὰ τὸ πηλίκον καὶ ἡ τῆς ὕλης ἀπειρία καὶ εἴ τι ἄλλο τοιοῦτον, ἢ διὰ τὸ ἀδιεξίτητον ἄπειρον ὑπάρχον ἢ διὰ τὸ ἀόριστον τῆς οὐσίας. ὅτι δὲ ἡ αἰδιότης ἀπειρία δῆλον· τὸ γὰρ μηδέποτε ἐπιλείπον ἄπειρον· τοῦτο δὲ τὸ αἰεὶ, τὴν ὑπόστασιν ἀνέκλειπτον ἔχον. ἢ ἄρα ἀπειρία πρὸ τῆς αἰδιότητος ἐστὶ· τὸ γὰρ πλειόνων ὑποστατικὸν καὶ ὀλικώτερον αἰτιώτερον ἐστὶν. ἐπέκεινα ἄρα τοῦ αἰῶνος ἡ πρώτη ἀπειρία [καὶ ἡ αὐτοαπειρία πρὸ αἰῶνος]. 95 Πᾶσα δύναμις ἐνικωτέρα οὖσα τῆς πληθυνομένης ἀπειροτέρα. εἰ γὰρ ἡ πρώτη ἀπειρία τοῦ ἐνὸς ἐγγυτάτω, καὶ τῶν δυνάμεων ἡ τῷ ἐνὶ συγγενεστέρα τῆς ἀφισταμένης ἐκείνου μειζόνως ἄπειρος· πληθυνομένη γὰρ ἀπόλλυσι τὸ ἐνοσιδές, ἐν ᾧ μένουσα τὴν πρὸς τὰς ἄλλας εἶχεν ὑπεροχὴν, συνεχομένη διὰ τὴν ἀμέρειαν. καὶ γὰρ ἐν τοῖς μεριστοῖς αἱ δυνάμεις συναγόμεναι μὲν πολλαπλασιάζονται, μεριζόμεναι δὲ ἀμυδροῦνται. 96 Παντὸς πεπερασμένου σώματος ἡ δύναμις, ἄπειρος οὖσα, ἀσώματος ἐστὶν. εἰ γὰρ σωματική, εἰ μὲν τὸ σῶμα τοῦτο ἄπειρον, ἔσται ἐν πεπερασμένῳ ἄπειρον. εἰ δὲ πεπερασμένον, οὐ καθὸ σῶμα ἄρα, κατὰ τοῦτο δύναμις ἐστὶν· εἰ γὰρ, ἢ σῶμα, πεπέρασται, ἢ δὲ δύναμις, ἄπειρος, οὐκ ἔσται, καθὸ σῶμα, δύναμις. ἀσώματος ἄρα ἡ ἐν τῷ πεπερασμένῳ σώματι δύναμις ἐνοῦσα ἄπειρος. 97 Πᾶν τὸ καθ' ἑκάστην σειρὰν ἀρχικὸν αἴτιον τῆ σειρᾶς πάση τῆς ἑαυτοῦ μεταδίδωσιν ἰδιότητος· καὶ ὅ ἐστιν ἐκεῖνο πρῶτως, τοῦτό ἐστιν αὕτη καθ' ὕφεσιν. εἰ γὰρ ἡγεῖται τῆς ὅλης σειρᾶς, καὶ ἅπαντα τὰ σύστοιχα πρὸς αὐτὸ συντέτακται, δῆλον δὲ ὅτι πᾶσι τὴν μίαν ἰδέαν, καθ' ἣν ὑπὸ τὴν αὐτὴν τέτακται σειρὰν, ἐκεῖνο δίδωσιν. ἢ γὰρ ἀναιτίως ἅπαντα τῆς πρὸς ἐκεῖνο μετέσχεν ὁμοιότητος ἢ ἀπ' ἐκείνου τὸ ταῦτόν ἐν πᾶσιν. ἀλλὰ τὸ ἀναιτίως ἀδύνατον· τὸ γὰρ ἀναιτίως καὶ αὐτόματον· τὸ δὲ αὐτόματον ἐν οἷς τάξις ἐστὶ καὶ ἄλλη λουχία καὶ τὸ αἰεὶ ὡσαύτως οὐκ ἂν ποτε γένοιτο. ἀπ' ἐκείνου ἄρα τὴν ἰδιότητα τῆς ἐκείνου ὑποστάσεως πᾶσα δέχεται ἡ σειρὰ. εἰ δὲ ἀπ' ἐκείνου, φανερόν ὅτι μετὰ ὑφέσεως καὶ τῆς προσηκούσης τοῖς δευτέροις ὑποβάσεως. ἢ γὰρ ὁμοίως ἔν τε τῷ ἡγουμένῳ καὶ ἐν τοῖς ἄλλοις ἡ ἰδιότης ὑπάρχει· καὶ πῶς ἔτι τὸ μὲν ἡγεῖται, τὰ δὲ μετ' ἐκεῖνο τὴν ὑπόστασιν ἔλαχεν; – ἢ ἀνομοίως· καὶ εἰ τοῦτο, δῆλον ὡς ἀφ' ἐνὸς τῷ πλήθει τὸ ταῦτόν, ἀλλ' οὐκ ἔμπαλιν, καὶ δευτέρως ἔστιν ἐν τῷ πλήθει τὸ πρῶτως ἐν τῷ ἐνὶ προϋπάρχον ἰδίωμα τῆς σειρᾶς ἐξαίρετον. 98 Πᾶν αἴτιον χωριστὸν πανταχοῦ ἐστὶν ἅμα καὶ οὐδαμοῦ. τῆ μὲν γὰρ μεταδόσει τῆς ἑαυτοῦ δυνάμεως ἐστὶ πανταχοῦ· τοῦτο γὰρ ἐστὶν αἴτιον, τὸ πληρωτικὸν τῶν μεταλαγχάνειν αὐτοῦ πεφυκότων καὶ ἀρχικὸν τῶν δευτέρων πάντων καὶ παρὸν πᾶσι ταῖς τῶν ἐλλάμψεων γονίμοις προόδοις. τῆ δὲ ἀμίκτω πρὸς τὰ ἐν τόπῳ ὄντα οὐσία καὶ τῆ ἐξηρημένη καθαρότητι οὐδαμοῦ ἐστὶν· εἰ γὰρ χωριστὸν ἐστὶ τῶν ἀποτελεσμάτων, ὑπερίδρυσται πάντων ὡσαύτως καὶ ἐν οὐδενί ἐστὶ τῶν ἑαυτοῦ καταδεεστέρων. εἴτε γὰρ πανταχοῦ μόνον ἦν, αἴτιον μὲν εἶναι οὐκ ἐκωλύετο καὶ ἐν πᾶσιν εἶναι τοῖς μετέχουσι, πρὸ πάντων δὲ οὐκ ἂν ἦν χωριστῶς· εἴτε οὐδαμοῦ, τοῦ πανταχοῦ χωρὶς, πρὸ πάντων μὲν εἶναι οὐκ ἐκωλύετο καὶ μηδενὸς εἶναι τῶν ὑποδεεστέρων, ἐν πᾶσι δὲ οὐκ ἂν ἦν ὡς τὰ αἴτια πέφυκεν ἐν τοῖς αἰτιατοῖς εἶναι, ταῖς ἑαυτῶν ἀφθόνους μεταδόσεις. ἴν' οὖν καὶ αἴτιον ὑπάρχον ἐν πᾶσιν ἢ τοῖς δυναμένοις μετέχειν, καὶ χωριστὸν ὄν ἐφ' ἑαυτοῦ πρὸ πάντων ἢ τῶν ἀπ' αὐτοῦ πληρουμένων, πανταχοῦ ἐστὶν ἅμα καὶ οὐδαμοῦ. καὶ οὐ μέρει μὲν πανταχοῦ, μέρει

δὲ οὐδαμοῦ· οὕτως γὰρ ἂν αὐτὸ ἑαυτοῦ διεσπασμένον εἶη καὶ χωρὶς, εἶπερ τὸ μὲν αὐτοῦ πανταχοῦ καὶ ἐν πᾶσι, τὸ δὲ οὐδαμοῦ καὶ πρὸ τῶν πάντων· ἀλλ' ὅλον πανταχοῦ, καὶ οὐδαμοῦ ὡσαύτως, καὶ γὰρ τὰ μετέχειν αὐτοῦ δυνάμενα ὅλω ἐντυγχάνει καὶ ὅλον ἑαυτοῖς εὐρίσκει παρόν, κάκεινο ὅλον ἐξήρηται· τὸ γὰρ μετασχὼν οὐκ ἐκεῖνο ἐν ἑαυτῷ κατέταξεν, ἀλλ' ἀπ' ἐκείνου μετέσχεν ὅσον χωρῆσαι δεδύνηται. καὶ οὔτε τῷ μεταδιδόναι ἑαυτοῦ στενο χωρεῖται ταῖς τῶν πλειόνων μεθέξει, χωρὶς ὄν· οὔτε τὰ μετέχοντα ἐλλιπῶς μεταλαγχάνει, πανταχοῦ ὄντος τοῦ μεταδιδόντος. 99 Πᾶν ἀμέθεκτον, ἢ ἀμέθεκτόν ἐστι, ταύτη ἀπ' ἄλλης αἰτίας οὐχ ὑφίσταται, ἀλλ' αὐτὸ ἀρχὴ ἐστὶ καὶ αἰτία τῶν μετεχομένων πάντων· καὶ οὕτως ἀρχὴ πᾶσα καθ' ἑκάστην σειρὰν ἀγέννητος. εἰ γὰρ ἐστὶν ἀμέθεκτον, ἐν τῇ οἰκείᾳ σειρᾷ τὸ πρωτεῖον ἔλαχε, καὶ οὐ πρόεισιν ἀπ' ἄλλων· οὐ γὰρ ἂν εἶη πρῶτον ἔτι, τὴν ιδιότητα ταύτην, καθ' ἣν ἐστὶν ἀμέθεκτον, παρ' ἄλλου τινὸς ὑποδεχόμενον. εἰ δὲ ἄλλων ἐστὶ καταδεέστερον καὶ ἀπ' ἐκείνων πρόεισιν, οὐχ ἢ ἀμέθεκτόν ἐστι, ταύτη πρόεισιν, ἀλλ' ἢ μετέχον. ἀφ' ὧν γὰρ ὥρμηται, τούτων δήπου μετέχει, καὶ ὧν μετέχει, ταῦτα οὐκ ἔστι πρώτως· ὁ δὲ ἀμεθέκτως ἐστὶ, τοῦτο πρώτως ἐστίν· οὐκ ἄρα ἢ ἀμέθεκτον, ταύτη ἀπ' αἰτίας ἐστίν. ἢ μὲν γὰρ ἀπ' αἰτίας, μετέχον ἐστὶ καὶ οὐκ ἀμέθεκτον· ἢ δὲ ἀμέθεκτον, μετεχομένων αἴτιον, ἀλλ' οὐκ αὐτὸ μετέχον ἄλλων. 100 Πᾶσα μὲν σειρά τῶν ὅλων εἰς ἀμέθεκτον ἀρχὴν καὶ αἰτίαν ἀνατείνεται, πάντα δὲ τὰ ἀμέθεκτα τῆς μιᾶς ἐξέχεται τῶν πάντων ἀρχῆς. εἰ γὰρ ἐκάστη σειρά ταυτόν τι πέπονθεν, ἔστι τι ἐν ἐκάστη ἡγεμονοῦν τὸ τῆς ταυτότητος αἴτιον· ὡς γὰρ τὰ ὄντα πάντα ἀφ' ἑνός, οὕτω καὶ πᾶσα σειρά ἀφ' ἑνός, πᾶσαι δὲ αὐτὰ ἀμέθεκτοι μονάδες εἰς τὸ ἐν ἀνάγονται, διότι πᾶσαι τῷ ἐνὶ ἀνάλογον· ἢ οὖν ταυτόν τι καὶ αὐτὰι πεπόνθησι, τὴν πρὸς τὸ ἐν ἀναλογίαν, ταύτη εἰς τὸ ἐν αὐταῖς ἢ ἀναγωγὴ γίνεται. καὶ ἢ μὲν ἀπὸ τοῦ ἑνός πᾶσαι, οὐδεμία τούτων ἀρχὴ ἐστὶν, ἀλλ' ὡς ἀπ' ἀρχῆς ἐκείνης· ἢ δὲ ἐκάστη ἀμέθεκτος, ταύτη ἀρχὴ ἐκάστη. τινῶν οὖν ἀρχαὶ οὔσαι τῆς πάντων ἀρχῆς ἐξέχονται. πάντων γὰρ ἀρχὴ ἐστὶν ἥς πάντα μετείληφε· μετείληφε δὲ μόνου πάντα τοῦ πρώτου, τῶν δὲ ἄλλων οὐ πάντα, ἀλλὰ τινά. διὸ καὶ τὸ ἀπλῶς πρῶτον ἐκεῖνο, τὰ δὲ ἄλλα πρὸς τινὰ μὲν τάξιν ἐστὶ πρῶτα, ἀπλῶς δὲ οὐ πρῶτα. 101 Πάντων τῶν νοῦ μετεχόντων ἡγεῖται ὁ ἀμέθεκτος νοῦς, καὶ τῶν τῆς ζωῆς ἢ ζωῆς, καὶ τῶν τοῦ ὄντος τὸ ὄν· αὐτῶν δὲ τούτων τὸ μὲν ὄν πρὸ τῆς ζωῆς, ἢ δὲ ζωῆς πρὸ τοῦ νοῦ. διότι μὲν γὰρ ἐν ἐκάστη τάξει τῶν ὄντων πρὸ τῶν μετεχομένων ἐστὶ τὰ ἀμέθεκτα, δεῖ πρὸ τῶν νοερῶν εἶναι τὸν νοῦν καὶ πρὸ τῶν ζώντων τὴν ζωὴν καὶ πρὸ τῶν ὄντων τὸ ὄν. διότι δὲ προηγείται τὸ τῶν πλειόνων αἴτιον ἢ τὸ τῶν ἐλαττόνων, ἐν ἐκείνοις τὸ μὲν ὄν ἔσται πρώτιστον· πᾶσι γὰρ πάρεστιν, οἷς ζωὴ καὶ νοῦς (ζῶν γὰρ πᾶν καὶ νοήσεως μετέχον ἐστὶν ἐξ ἀνάγκης), οὐκ ἔμπαλιν δέ (οὐ γὰρ τὰ ὄντα πάντα ζῆ καὶ νοεῖ). δευτέρα δὲ ἡ ζωὴ· πᾶσι γὰρ, οἷς νοῦ μέτεστι, καὶ ζωῆς μέτεστιν, οὐκ ἔμπαλιν δέ· πολλὰ γὰρ ζῆ μὲν, γνώσεως δὲ ἄμοιρα ἀπολείπεται. τρίτος δὲ ὁ νοῦς· πᾶν γὰρ τὸ γνωστικὸν ὁπωσοῦν καὶ ζῆ καὶ ἔστιν. εἰ οὖν πλειόνων αἴτιον τὸ ὄν, ἐλαττόνων δὲ ἡ ζωὴ, καὶ ἔτι ἐλαττόνων ὁ νοῦς, πρώτιστον τὸ ὄν, εἶτα ζωὴ, εἶτα νοῦς. 102 Πάντα μὲν τὰ ὁπωσοῦν ὄντα ἐκ πέρατός ἐστι καὶ ἀπείρου διὰ τὸ πρώτως ὄν· πάντα δὲ τὰ ζῶντα ἑαυτῶν κινητικὰ ἐστὶ διὰ τὴν ζωὴν τὴν πρώτην· πάντα δὲ τὰ γνωστικὰ γνώσεως μετέχει διὰ τὸν νοῦν τὸν πρῶτον. εἰ γὰρ τὸ καθ' ἑκάστην σειρὰν ἀμέθεκτον τῆς οἰκείας ιδιότητος πᾶσι τοῖς ὑπὸ τὴν αὐτὴν σειρὰν μεταδίδωσι, δῆλον δὲ ὅτι καὶ τὸ ὄν τὸ πρώτιστον μεταδίδωσι πᾶσι πέρατος ἅμα καὶ ἀπειρίας, μικτὸν ὑπάρχον ἐκ τούτων πρώτως· καὶ ἡ ζωὴ τῆς παρ' ἑαυτῆς κινήσεως (καὶ γὰρ ἡ ζωὴ πρώτη πρόοδος ἐστὶ καὶ κίνησις ἀπὸ τῆς μονίμου τοῦ ὄντος ὑποστάσεως)· καὶ ὁ νοῦς τῆς γνώσεως (πάσης γὰρ γνώσεως ἡ ἀκρότης ἐστὶν ἐν νῷ, καὶ νοῦς τὸ πρώτως γνωστικόν). 103 Πάντα ἐν πᾶσιν, οἰκείως δὲ ἐν ἐκάστῳ· καὶ γὰρ ἐν τῷ ὄντι καὶ ἡ ζωὴ καὶ ὁ νοῦς, καὶ ἐν τῇ ζωῇ τὸ εἶναι καὶ τὸ νοεῖν, καὶ ἐν τῷ νῷ τὸ εἶναι καὶ τὸ ζῆν, ἀλλ' ὅπου μὲν νοερῶς, ὅπου δὲ ζωτικῶς, ὅπου δὲ ὄντως ὄντα

πάντα. ἐπεὶ γὰρ ἕκαστον ἢ κατ' αἰτίαν ἔστιν ἢ καθ' ὑπαρξιν ἢ κατὰ μέθεξιν, ἔν τε τῷ πρώτῳ τὰ λοιπὰ κατ' αἰτίαν ἔστι, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τὸ μὲν πρῶτον κατὰ μέθεξιν τὸ δὲ τρίτον κατ' αἰτίαν, καὶ ἐν τῷ τρίτῳ τὰ πρὸ αὐτοῦ κατὰ μέθεξιν, καὶ ἐν τῷ ὄντι ἄρα ζωὴ προεὶληπται καὶ νοῦς, ἕκαστου δὲ κατὰ τὴν ὑπαρξιν χαρακτηριζομένου καὶ οὔτε κατὰ τὴν αἰτίαν (ἄλλων γὰρ ἔστιν αἴτιον) οὔτε κατὰ τὴν μέθεξιν (ἀλλαχόθεν γὰρ ἔχει τοῦτο, οὐ μετεῖλη φεν), ὄντως ἔστιν ἐκεῖ καὶ τὸ ζῆν καὶ τὸ νοεῖν, ζωὴ οὐσιώδης καὶ νοῦς οὐσιώδης· καὶ ἐν τῇ ζωῇ κατὰ μέθεξιν μὲν τὸ εἶναι, κατ' αἰτίαν δὲ τὸ νοεῖν, ἀλλὰ ζωτικῶς ἐκάτερον (κατὰ τοῦτο γὰρ ἢ ὑπαρξίς)· καὶ ἐν τῷ νῶ καὶ ἡ ζωὴ καὶ ἡ οὐσία κατὰ μέθεξιν, καὶ νοερῶς ἐκάτερον (καὶ γὰρ τὸ εἶναι τοῦ νοῦ γνωστικὸν καὶ ἡ ζωὴ γνωσίς). 104 Πᾶν τὸ πρῶτως αἰώνιον τὴν τε οὐσίαν καὶ τὴν ἐνέργειαν αἰώνιον ἔχει. εἰ γὰρ πρῶτως μεταλαγχάνει τῆς τοῦ αἰῶνος ιδιότητος, οὐ τῇ μὲν αὐτοῦ μετέχει τῇ δὲ οὐ, ἀλλὰ πάντῃ μετέχει. ἢ γὰρ κατὰ τὴν ἐνέργειαν μετέχον οὐ μετέχει κατὰ τὴν οὐσίαν (ἀλλ' ἀδύνατον· ἢ γὰρ ἐνέργεια κρείττων ἔσται τῆς οὐσίας)· ἢ κατ' οὐσίαν μετέχον οὐ μετέχει κατὰ τὴν ἐνέργειαν, καὶ ἔσται πρῶτως αἰώνιον τὸ αὐτὸ καὶ χρόνου μετέχον πρῶτως, καὶ χρόνος μὲν τινῶν μετρήσει τὴν ἐνέργειαν πρῶτως, αἰὼν δὲ οὐδενός, ὁ παντὸς χρόνου κρείττων, εἴπερ τὸ πρῶτως αἰώνιον οὐ συνέχεται κατ' ἐνέργειαν ὑπὸ αἰῶνος. ἅπαν ἄρα τὸ πρῶτως αἰώνιον τὴν τε οὐσίαν ἔχει καὶ τὴν ἐνέργειαν αἰώνιον. 105 Πᾶν τὸ ἀθάνατον αἴδιον· οὐ πᾶν δὲ τὸ αἴδιον ἀθάνατον. εἰ γὰρ ἀθάνατόν ἐστι τὸ αἰεὶ ζωῆς μετέχον, τὸ δὲ αἰεὶ ζωῆς μετέχον καὶ τοῦ εἶναι μετέχει, καὶ τὸ αἰεὶ ζῶν αἰεὶ ἔστιν· ὥστε τὸ ἀθάνατον πᾶν αἴδιον (ἔστι γὰρ τὸ ἀθάνατον τὸ ἄδεκτον θανάτου καὶ αἰεὶ ζῶν, αἴδιον δὲ τὸ ἄδεκτον τοῦ μὴ εἶναι καὶ αἰεὶ ὄν). εἰ δὲ πολλὰ τῶν ὄντων ἐστὶ καὶ κρείττονα καὶ χείρονα τῆς ζωῆς, ἄδεκτα ὄντα τοῦ ἀθανάτου, αἰεὶ δὲ ὄντα, οὐ πᾶν ἄρα τὸ αἴδιον ἀθάνατόν ἐστιν. ἀλλὰ μὴν ὅτι πολλὰ αἰεὶ ὄντα οὐκ ἀθανάτά ἐστι, δηλον· ἔστι γὰρ τινα τῶν ὄντων ἅμοιρα μὲν ζωῆς, αἰεὶ δὲ ὄντα καὶ ἀνώλεθρα. ὡς γὰρ ἔχει τὸ ὄν πρὸς τὴν ζωὴν, οὕτως τὸ αἴδιον πρὸς τὸ ἀθάνατον (ἢ γὰρ ἀναφαίρετος ζωὴ τὸ ἀθάνατόν ἐστι, καὶ τὸ ἀναφαιρέτως ὄν αἴδιον)· τὸ δὲ ὄν τῆς ζωῆς περιληπτικώτερον· καὶ τοῦ ἀθανάτου ἄρα τὸ αἴδιον. 106 Παντὸς τοῦ πάντῃ αἰωνίου κατὰ τε οὐσίαν καὶ ἐνέργειαν καὶ τοῦ τὴν οὐσίαν ἔχοντος ἐν χρόνῳ μέσον ἐστὶ τὸ πῆ μὲν αἰώνιον, πῆ δὲ χρόνῳ μετρούμενον. τὸ γὰρ τὴν οὐσίαν ἔχον ὑπὸ χρόνου περιεχομένην κατὰ πάντα ἐστὶν ἔγχρονον (πολλῶ γὰρ πρότερον τοῦτο καὶ τὴν ἐνέργειαν ἔγχρονον ἔλαχε)· τὸ δὲ κατὰ πάντα ἔγχρονον τῷ κατὰ πάντα αἰωνίῳ πάντῃ ἀνόμοιον· αἰ δὲ πρόοδοι πᾶσαι διὰ τῶν ὁμοίων· ἔστιν ἄρα τι μεταξὺ τούτων. ἢ οὖν τῇ οὐσίᾳ αἰὼνιον, τῇ ἐνεργείᾳ δὲ ἔγχρονον τὸ μέσον, ἢ ἀνάπαλιν. ἀλλὰ τοῦτο ἀδύνατον· ἔσται γὰρ τῆς οὐσίας ἢ ἐνέργεια κρείττων. λείπεται δὴ θάτερον εἶναι τὸ μέσον. 107 Πᾶν τὸ πῆ μὲν αἰώνιον, πῆ δὲ ἔγχρονον, ὄν τέ ἐστιν ἅμα καὶ γένεσις. καὶ γὰρ τὸ αἰώνιον πᾶν ὄν ἐστὶ, καὶ τὸ μετρούμενον ὑπὸ χρόνου γένεσις· ὥστ' εἰ τὸ αὐτὸ χρόνου μετέχει καὶ αἰῶνος, οὐ κατὰ τὸ αὐτὸ δέ, καὶ τὸ αὐτὸ ἔσται ὄν τε καὶ γένεσις, οὐ καθ' ἓν ἄμφω. ἐκ δὲ τούτων φανερόν ὅτι ἢ μὲν γένεσις, καὶ τὴν οὐσίαν ἔγχρονον ἔχουσα, ἀνήρηται εἰς τὸ πῆ μὲν ὄντος, πῆ δὲ γενέσεως κοινωνοῦν, αἰῶνος ἅμα καὶ χρόνου μετέχον· τοῦτο δὲ εἰς τὸ κατὰ πάντα αἰώνιον· τὸ δὲ κατὰ πάντα αἰώνιον εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ δὲ αἰὼν εἰς τὸ ὄν τὸ προαιώνιον. 108 Πᾶν τὸ ἐν ἐκάστη τάξει μερικὸν διχῶς μετέχειν δύναται τῆς ἐν τῇ προσεχῶς ὑπερκειμένη διακοσμήσει μονάδος· ἢ διὰ τῆς οἰκείας ὀλότητος, ἢ διὰ τοῦ ἐν ἐκείνῃ μερικοῦ καὶ συστοίχου πρὸς αὐτὸ κατὰ τὴν πρὸς ὅλην τὴν σειρὰν ἀναλογίαν. εἰ γὰρ δι' ὁμοιότητος ἢ ἐπιστροφῆς πᾶσι, καὶ ἔστι τῷ ἐν τῇ ὑπερκειμένη τάξει μοναδικῶ καὶ ὅλῳ τὸ ἐν τῇ καταδεεστέρα μερικὸν ἀνόμοιον καὶ ὡς ὅλῳ μερικὸν καὶ ὡς τάξεως ἄλλης καὶ ἄλλης, πρὸς δὲ τὸ ἐκ τῆς αὐτῆς σειρᾶς ὅλον ὅμοιον διὰ τὴν τῆς ιδιότητος κοινωνίαν καὶ πρὸς τὸ τῆς ὑπερκειμένης προσεχῶς ὁμοταγῆς διὰ τὴν ἀνάλογον ὑπόστασιν, δηλον δὲ ὅτι διὰ τούτων αὐτῶ μέσων ἢ πρὸς ἐκεῖνο γίνεσθαι πέφυκεν

ἐπιστροφή ὡς δι' ὁμοίων, ἀνόμοιον <ὄν>. τὸ μὲν γὰρ ὡς μερικῶ μερικὸν ὅμοιον, τὸ δὲ ὡς τῆς αὐτῆς ὄν σειρᾶς οἰκείον· ἐκεῖνο δὲ τὸ τῆς ὑπερκει μένης ὄλον κατ' ἀμφοτέρα ἀνόμοιον. 109 Πᾶς μερικὸς νοῦς μετέχει τῆς ὑπὲρ νοῦν καὶ πρωτίστης ἐνάδος διὰ τε τοῦ ὄλου νοῦ καὶ διὰ τῆς ὁμοταγοῦς αὐτῶ μερικῆς ἐνάδος· καὶ πᾶσα μερικὴ ψυχὴ τοῦ ὄλου μετέχει νοῦ διὰ τε τῆς ὄλης ψυχῆς καὶ τοῦ μερικοῦ νοῦ· καὶ πᾶσα σώματος μερικὴ φύσις διὰ τε τῆς ὄλης φύσεως καὶ μερικῆς ψυχῆς μετέχει τῆς ὄλης ψυχῆς. πᾶν γὰρ μερικὸν μετέχει τῆς ἐν τῇ ὑπερκειμένη τάξει μονάδος ἢ διὰ τῆς οἰκείας ὀλότητος ἢ διὰ τοῦ ἐν ἐκείνῃ μερικοῦ καὶ πρὸς αὐτὸ ὁμοταγοῦς. 110 Πάντων τῶν καθ' ἐκάστην σειρὰν διατεταγμένων τὰ μὲν πρῶτα καὶ τῇ ἐαυτῶν μονάδι συνημμένα μετέχειν δύναται τῶν ἐν τῇ ὑπερκειμένη σειρᾷ προσεχῶς ἰδρυμένων διὰ τῆς ἀναλογίας, τὰ δὲ ἀτελέστερα καὶ πολλοστὰ ἀπὸ τῆς οἰκείας ἀρχῆς οὐ πέφυκεν ἐκείνων ἀπολαύειν. διότι γὰρ τὰ μὲν ἐστὶ συγγενῆ πρὸς ἐκεῖνα, φύσιν ἐν τῇ σφετέρᾳ τάξει λαχόντα κρείττονα καὶ θειοτέραν, τὰ δὲ πορρώτερον προελήλυθε, δευτέραν καὶ ὑπηρετικὴν ἀλλ' οὐ πρωτουργὸν καὶ ἡγεμονικὴν ἐν τῇ σειρᾷ πάσῃ κεκληρωμένα πρόοδον, ἐξ ἀνάγκης τὰ μὲν ὁμοφυῶς συζεύγνυται τοῖς ἐκ τῆς ὑπερκειμένης τάξεως, τὰ δὲ ἀσύναπτά ἐστὶ πρὸς ἐκείνην. οὐ γὰρ ἅπαντα τῆς ἴσης ἐστὶν ἀξίας, κἂν ἐκ τῆς αὐτῆς ἢ διακοσμήσεως· οὐδὲ γὰρ εἷς ὁ λόγος, ἀλλ' ὡς ἀφ' ἑνὸς καὶ πρὸς ἕν [πάντα πρόεισιν ἐκ τῆς οἰκείας μονάδος]. ὥστε οὐδὲ δύναμιν ἔλαχε τὴν αὐτὴν, ἀλλὰ τὰ μὲν ὑποδέχεσθαι δύναται τὰς τῶν ὑπερκειμένων προσεχῶς μεθέξεις, τὰ δὲ ἀνομοιούμενα ταῖς ἀπὸ τῶν ἀρχῶν ἐπὶ πλεῖστον προόδοις τῆς τοιαύτης παρήρηται δυνάμει. 111 Πάσης τῆς νοερᾶς σειρᾶς οἱ μὲν εἰσι θεῖοι νόες ὑποδεζάμενοι θεῶν μεθέξεις, οἱ δὲ νόες μόνον· καὶ πάσης τῆς ψυχικῆς αἱ μὲν εἰσι νοεραὶ ψυχαὶ εἰς νοῦς ἀνηρητῆναι οἰκείους, αἱ δὲ ψυχαὶ μόνον· καὶ πάσης τῆς σωματικῆς φύσεως αἱ μὲν καὶ ψυχὰς ἔχουσιν ἐφεστώσας ἄνωθεν, αἱ δὲ εἰσι φύσεις μόνον, τῆς τῶν ψυχῶν ἄμοιροι παρουσίας. ἐκάστης γὰρ σειρᾶς οὐχ ὄλον τὸ γένος εἰς τὸ πρὸ αὐτοῦ ἀνηρητῆσθαι πέφυκεν, ἀλλὰ τὸ ἐν αὐτῇ τελειότερον καὶ συμφύεσθαι τοῖς ὑπερκειμένοις ἰκανόν. οὔτε οὖν πᾶς νοῦς θεοῦ ἐξήπται, ἀλλ' οἱ ἀκρότατοι καὶ ἐνικώτατοι τῶν νόων (οὗτοι γὰρ ταῖς θείαις ἐνάσι συγγενεῖς)· οὔτε πᾶσαι ψυχαὶ μετέχουσι νοῦ τοῦ μεθεκτοῦ, ἀλλ' ὅσαι νοερώταται· οὔτε πᾶσαι σωματικαὶ φύσεις ἀπολαύουσι ψυχῆς παρουσίας καὶ μετεχομένης, ἀλλ' αἱ τελειότεραι καὶ λογοειδέστεραι. καὶ οὗτος ἐπὶ πάντων ὁ λόγος τῆς ἀποδείξεως. 112 Πάσης τάξεως τὰ πρῶτα μορφήν ἔχει τῶν πρὸ αὐτῶν. τὰ γὰρ καθ' ἐκάστην ἀκρότατα γένη διὰ τὴν ὁμοίότητα συνάπτεται τοῖς ὑπερκειμένοις καὶ διὰ τὴν συνέχειαν τῆς προόδου τῶν ὄλων· ὥστε οἷα πέρ ἐστὶν ἐκεῖνα πρῶτως, τοιαύτην ἔλαχε καὶ ταῦτα μορφήν, συγγενῆ πρὸς τὴν ἐκείνων φύσιν· καὶ φαίνεται εἶναι τοιαῦτα κατὰ τὴν ἰδιότητα τῆς ὑποστάσεως, οἷα τὰ πρὸ αὐτῶν. 113 Πᾶς ὁ θεῖος ἀριθμὸς ἐνιαῖός ἐστιν. εἰ γὰρ ὁ θεῖος ἀριθμὸς αἰτίαν ἔχει προηγουμένην τὸ ἐν, ὡς ὁ νοερός τὸν νοῦν καὶ ὁ ψυχικός τὴν ψυχὴν, καὶ ἔστιν ἀνάλογον τὸ πλῆθος πανταχοῦ πρὸς τὴν αἰτίαν, δηλον δὴ ὅτι καὶ ὁ θεῖος ἀριθμὸς ἐνιαῖός ἐστιν, εἴπερ τὸ ἐν θεός· τοῦτο δέ, εἴπερ τάγαθόν καὶ ἐν ταῦτόν· καὶ γὰρ τάγαθόν καὶ θεὸς ταῦτόν (οὐ γὰρ μηδὲν ἐστὶν ἐπέκεινα καὶ οὐ πάντα ἐφίεται, θεὸς τοῦτο· καὶ ἀφ' οὗ τὰ πάντα καὶ πρὸς ὅ, τοῦτο δὲ τάγαθόν). εἰ ἄρα ἔστι πλῆθος θεῶν, ἐνιαῖόν ἐστὶ τὸ πλῆθος. ἀλλὰ μὴν ὅτι ἔστι, δηλον, εἴπερ πᾶν αἴτιον ἀρχικὸν οἰκείου πλήθους ἡγεῖται καὶ ὁμοίου πρὸς αὐτὸ καὶ συγγενοῦς. 114 Πᾶς θεὸς ἐνάς ἐστὶν αὐτοτελής, καὶ πᾶσα αὐτοτελής ἐνάς θεός. εἰ γὰρ τῶν ἐνάδων διττός ὁ ἀριθμὸς, ὡς δέδεικται πρότερον, καὶ αἱ μὲν αὐτοτελεῖς εἰσὶν αἱ δὲ ἐλλάμψεις ἀπ' ἐκείνων, τῶ δὲ ἐνὶ καὶ τάγαθῶ συγγενῆς καὶ ὁμοφυῆς ὁ θεῖος ἀριθμὸς, ἐνάδες εἰσὶν αὐτοτελεῖς οἱ θεοί. καὶ ἔμπαλιν, εἰ ἔστιν αὐτοτελής ἐνάς, θεὸς ἐστὶ. καὶ γὰρ ὡς ἐνάς τῶ ἐνὶ καὶ ὡς αὐτοτελής τάγαθῶ συγγενεστάτη διαφερόντως ἐστὶ, καὶ κατ' ἀμφω τῆς θείας ἰδιότητος μετέχει, καὶ ἔστι θεός. εἰ δὲ ἦν ἐνάς μὲν οὐκ αὐτοτελής δέ, ἢ αὐτοτελής

μὲν ἢ ὑπόστασις οὐκέτι δὲ ἑνὰς, εἰς ἑτέραν ἂν ἐτάττετο τάξιν διὰ τὴν τῆς ιδιότητος ἑξαλλαγὴν. 115 Πᾶς θεὸς ὑπερούσιός ἐστι καὶ ὑπέρζωος καὶ ὑπέρνους. εἰ γὰρ ἑνὰς ἐστὶν ἕκαστος αὐτοτελής, ἕκαστον δὲ τούτων οὐχὶ ἑνὰς ἀλλ' ἠνωμένον, δῆλον δὴ ὅτι πάντων ἐστὶν ἐπέκεινα τῶν εἰρημένων ἅπας θεός, οὐσίας καὶ ζωῆς καὶ νοῦ. εἰ γὰρ δι' ἐστήκε μὲν ταῦτα ἀλλήλων, πάντα δὲ ἐστὶν ἐν πᾶσιν, ἕκαστον τὰ πάντα ὄν ἐν ἂν οὐκ ἂν εἶη μόνον. ἔτι δέ, εἰ τὸ πρῶτον ὑπερούσιον, ἅπας δὲ θεὸς τῆς τοῦ πρώτου σειρᾶς ἐστὶν ἢ θεός, ὑπερούσιος ἕκαστος ἂν εἶη. ἀλλὰ μὴν ὅτι τὸ πρῶτον ὑπερούσιον, φανερόν. οὐ γὰρ ταυτόν ἐνί τε εἶναι καὶ οὐσία εἶναι, οὐδὲ ταυτόν τὸ ἔστι καὶ τὸ ἦνται. εἰ δὲ μὴ ταυτόν, ἢ ἄμφω τὸ πρῶτον, καὶ ἔσται οὐχ ἐν μόνον ἀλλὰ τι καὶ ἄλλο παρὰ τὸ ἔν, καὶ μετέχον δὴ λοιπὸν ἐνός ἀλλ' οὐκ αὐτοέν· ἢ θάτερον τούτων. ἀλλ' εἰ μὲν οὐσία, ἐνδεὲς ἔσται τοῦ ἐνός· ὅπερ ἀδύνατον, εἶναι τάγαθόν καὶ τὸ πρῶτον ἐνδεὲς. ἐν ἄρα μόνον ἐκεῖνο· ὥστε ὑπερούσιον. εἰ δέ, ὃ ἕκαστόν ἐστι πρώτως, τούτου τὴν ιδιότητα πάση τῇ σειρᾷ δίδωσι, καὶ ὁ θεῖος ἀριθμὸς ἅπας ὑπερούσιός ἐστιν. ἐπεὶ καὶ τὰ ὅμοια παράγει πρὸ τῶν ἀνομοίων ἕκαστον τῶν ἀρχικῶν αἰτίων· εἰ ἄρα ὁ πρώτιστος θεὸς ὑπερούσιος, καὶ θεοὶ πάντες ὑπερούσιοι (ταύτη γὰρ ὅμοιοι ἔσονται)· οὐσίαι δὲ ὄντες, ἀπὸ οὐσίας ἂν παράγοιντο τῆς πρώτης, ὡς μονάδος τῶν οὐσιῶν. 116 Πᾶς θεὸς μεθεκτός ἐστι, πλην τοῦ ἐνός. ὅτι μὲν γὰρ ἐκεῖνο ἀμέθεκτον, δῆλον, ἵνα μὴ μετεχόμενον καὶ τινὸς διὰ τοῦτο γεγόμενον μηκέτι πάντων ὁμοίως ἢ τῶν τε προόντων καὶ τῶν ὄντων αἴτιον. ὅτι δὲ αἱ ἄλλαι ἐνάδες μετέχονται ἤδη, δείξομεν οὕτως. εἰ γὰρ ἔστιν ἄλλη μετὰ τὸ πρῶτον ἀμέθεκτος ἑνὰς, τί διοίσει τοῦ ἐνός; ἢ γὰρ ὡσαύτως ἐν ἐστὶν ὡσπερ ἐκεῖνο—καὶ πῶς τὸ μὲν δεύτερον, τὸ δὲ πρῶτον; —ἢ οὐχ ὡσαύτως, καὶ τὸ μὲν αὐτοέν, τὸ δὲ ἐν τε καὶ οὐχ ἐν. ἀλλὰ τὸ οὐχ ἐν τοῦτο εἰ μὲν μηδεμία ὑπὸ στασις, ἔσται μόνον ἐν· εἰ δὲ ὑπόστασις τις ἄλλη παρὰ τὸ ἐν, μετεχόμενον ἔσται τὸ ἐν ὑπὸ τοῦ οὐχ ἐνός· καὶ τὸ μὲν αὐτοτελὲς τὸ ἐν, ὧ συνάπτει πρὸς τὸ αὐτοέν, ὥστε τοῦτο πάλιν ὁ θεός, ἢ θεός· τὸ δὲ οὐχ ἐν ὑποστὰν ἐν μεθέξει τοῦ ἐνός ὑφέστηκε. μεθεκτὴ ἄρα ἐστὶ πᾶσα ἑνὰς μετὰ τὸ ἐν ὑποστᾶσα, καὶ πᾶς θεὸς μεθεκτός. 117 Πᾶς θεὸς μέτρον ἐστὶ τῶν ὄντων. εἰ γὰρ ἐστὶν ἐνιαῖος ἅπας θεός, τὰ πλήθη πάντα τῶν ὄντων ἀφορίζει καὶ μετρεῖ. πάντα μὲν γὰρ τὰ πλήθη, τῇ ἐαυτῶν φύσει ἀόριστα ὄντα, διὰ τὸ ἐν ὀρίζεται· τὸ δὲ ἐνιαῖον μετρεῖν καὶ περατοῦν, οἷς ἂν παρῆ, βούλεται, καὶ περιάγειν εἰς ὄρον τὸ μὴ τοιοῦτον κατὰ τὴν αὐτοῦ δύναμιν. γίνεται γὰρ κάκεῖνο ἐνοειδὲς τῇ μεθέξει· τοῦτο δέ, τῆς ἀοριστίας τε καὶ ἀπειρίας ἀφίσταται· καὶ ὅσω μᾶλλον ἐνοειδὲς, τοσοῦτω ἦττον ἀόριστον καὶ ἄμετρον. μετρεῖται ἄρα πᾶν πλῆθος τῶν ὄντων ὑπὸ τῶν θείων ἐνάδων. 118 Πᾶν ὃ τι περ ἂν ἐν τοῖς θεοῖς ἢ, κατὰ τὴν αὐτῶν ἰδιότητα προϋφέστηκε ἐν αὐτοῖς, καὶ ἔστιν ἢ ἰδιότης αὐτῶν ἐνιαία καὶ ὑπερούσιος· ἐνιαίως ἄρα καὶ ὑπερουσίως πάντα ἐν αὐτοῖς. καὶ γὰρ εἰ τριχῶς ἕκαστον ὑφέστηκεν, ἢ κατ' αἰτίαν ἢ καθ' ὑπαρξιν ἢ κατὰ μέθεξιν, πρώτος δὲ πάντων ἀριθμὸς ὁ θεῖος ἀριθμὸς, οὐδὲν ἐν αὐτοῖς ἔσται κατὰ μέθεξιν, ἀλλὰ πάντα καθ' ὑπαρξιν ἢ κατ' αἰτίαν. ἀλλὰ καὶ ὅσα ὡς αἴτιοι πάντων προειλήφασιν, οἰκειῶς τῇ ἐαυτῶν ἐνώσει προειλήφασιν· καὶ γὰρ πᾶν τὸ κατ' αἰτίαν τῶν δευτέρων ἠγεμονοῦν, ὡς αὐτὸ πέφυκεν, οὕτως ἔχει τὴν αἰτίαν τῶν καταδεεστέρων. πάντα ἄρα ἔστιν ἐν τοῖς θεοῖς ἐνιαίως καὶ ὑπερουσίως. 119 Πᾶς θεὸς κατὰ τὴν ὑπερούσιον ἀγαθότητα ὑφέστηκε, καὶ ἔστιν ἀγαθὸς οὔτε καθ' ἑξὶν οὔτε κατ' οὐσίαν (καὶ γὰρ αἱ ἕξεις καὶ αἱ οὐσίαι δευτέραν καὶ πολλοστήν ἔλαχον τάξιν ἀπὸ τῶν θεῶν), ἀλλ' ὑπερουσίως. εἰ γὰρ τὸ πρῶτον ἐν καὶ τάγαθόν, καὶ ἢ ἐν, τάγαθόν, καὶ ἢ τάγαθόν, ἐν, καὶ πᾶσα ἢ σειρά τῶν θεῶν ἐνοειδῆς τέ ἐστι καὶ ἀγαθοειδῆς κατὰ μίαν ἰδιότητα, καὶ οὐ κατ' ἄλλο ἕκαστος ἑνὰς καὶ ἀγαθότης, ἀλλ' ἢ ἑνὰς, ταύτη ἀγαθότης, καὶ ἢ ἀγαθότης, ἑνὰς· καὶ ὡς μὲν ἀπὸ τοῦ πρώτου προελθόντες, οἱ μετὰ τὸ πρῶτον ἀγαθοειδεῖς καὶ ἐνοειδεῖς, εἴπερ ἐκεῖνο ἐν καὶ τάγαθόν· ὡς δὲ θεοί, πάντες ἐνάδες καὶ ἀγαθότητες. ὡς οὖν τὸ ἐν τὸ τῶν θεῶν ὑπερούσιον, οὕτω καὶ τὸ ἀγαθὸν αὐτῶν

ὑπερ οὐσίον, οὐκ ἄλλο τι ὄν παρά τὸ ἕν· οὐ γὰρ ἄλλο ἕκαστος, εἶτα ἀγαθόν, ἀλλὰ μόνον ἀγαθόν, ὡσπερ οὐδὲ ἄλλο, εἶτα ἕν, ἀλλὰ μόνον ἕν. 120 Πᾶς θεὸς ἐν τῇ ἑαυτοῦ ὑπάρξει τὸ προνοεῖν τῶν ὄλων κέκτηται· καὶ τὸ πρῶτως προνοεῖν ἐν τοῖς θεοῖς. τὰ μὲν γὰρ ἄλλα πάντα μετὰ θεοὺς ὄντα διὰ τὴν ἐκείνων μετουσίαν προνοεῖ, τοῖς δὲ θεοῖς ἢ πρόνοια συμφυῆς ἐστίν. εἰ γὰρ τὸ τῶν ἀγαθῶν μεταδιδόναι τοῖς προνοουμένοις ἐξαιρέτόν ἐστι τῆς προνοητικῆς ιδιότητος, οἱ δὲ θεοὶ πάντες ἀγαθότητές εἰσιν, ἢ οὐδενὶ μεταδώσουσιν ἑαυτῶν, καὶ οὐδὲν ἔσται ἀγαθόν ἐν τοῖς δευτέροις (πόθεν γὰρ τὸ κατὰ μέθεξιν ἢ ἀπὸ τῶν πρῶτως τὰς ιδιότητας ἐχόντων;)· ἢ μεταδιδόντες ἀγαθῶν μεταδιδούσι, καὶ ταύτη προνοήσουσι τῶν πάντων. ἐν θεοῖς οὖν ἢ πρόνοια πρῶτως. καὶ ποῦ γὰρ ἢ πρὸ νοῦ ἐνέργεια ἢ ἐν τοῖς ὑπερουσίοις; ἢ δὲ πρόνοια, ὡς τοῦνομα ἐμφαίνει, ἐνέργειά ἐστι πρὸ νοῦ. τῷ εἶναι ἄρα θεοὶ καὶ τῷ ἀγαθότητες εἶναι πάντων προνοοῦσι, πάντα τῆς πρὸ νοῦ πληροῦντες ἀγαθότητος. 121 Πᾶν τὸ θεῖον ὑπαρξίν μὲν ἔχει τὴν ἀγαθότητα, δύναμιν δὲ ἐνιαίαν καὶ γνώσιν κρύφιον καὶ ἄληπτον πᾶσιν ὁμοῦ τοῖς δευτέροις. εἰ γὰρ ἐστὶ προνοητικὸν τῶν ὄλων, ἔστιν ἐν αὐτῷ δύναμις κρατητικὴ τῶν προνοουμένων, δι' ἣν, ἀκράτητον καὶ ἀπερίγραφον τοῖς πᾶσιν ὑπάρχουσας, πάντα πεπληρώκασι ἑαυτῶν, πάντα ὑποστρώσαντες ἑαυτοῖς· πᾶν γὰρ τὸ ἀρχικὸν ἄλλων αἴτιον καὶ κρατητικὸν διὰ δυνάμεως περιουσίαν ἄρχει καὶ κρατεῖ κατὰ φύσιν. ἔστι δὲ οὖν ἢ πρωτίστη δύναμις ἐν τοῖς θεοῖς, οὐ τῶν μὲν κρατοῦσα τῶν δὲ οὐ, πάντων δὲ ἐξ ἴσου προλαβοῦσα τὰς δυνάμεις ἐν ἑαυτῇ τῶν ὄντων, οὔτε οὐσιώδης οὔσα δύναμις οὔτε πολλῷ πλέον ἀνούσιος, ἀλλὰ τῇ ὑπάρξει τῶν θεῶν συμφυῆς καὶ ὑπερούσιος. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ πέρατα πασῶν τῶν γνώσεων ἐνοειδῶς ἐν τοῖς θεοῖς προὑφέστηκε· διὰ γὰρ τὴν θείαν γνώσιν τὴν ἐξῆρη μένην τῶν ὄλων καὶ αἰ ἄλλαι πᾶσαι γνώσεις ὑπέστησαν, οὔτε νοερὰν οὔσαν οὔτε ἔτι μᾶλλον τῶν μετὰ νοῦν τινα γνώσεων, ἀλλὰ κατὰ τὴν ιδιότητα τὴν θείαν ὑπὲρ νοῦν ἰδρυμένην. εἶτε ἄρα γνώσις ἐστὶ θεία, κρύφιος ἐστὶν αὕτη καὶ ἐνοειδής ἢ γνώσις· εἶτε δύναμις, ἀπερίγραφος πᾶσι καὶ περιληπτικὴ πάντων ὡσαύτως· εἶτε ἀγαθότης, τὴν ὑπαρξίν αὐτῶν ἀφορὴ ζουσα. καὶ γὰρ εἰ πάντα ἐστὶν ἐν αὐτοῖς, γνώσις δύναμις ἀγαθότης, ἀλλ' ἢ ὑπαρξίς τῷ ἀρίστῳ χαρακτηρίζεται καὶ ἢ ὑπόστασις κατὰ τὸ ἀριστον· τοῦτο δὲ ἢ ἀγαθότης. 122 Πᾶν τὸ θεῖον καὶ προνοεῖ τῶν δευτέρων καὶ ἐξήρηται τῶν προνοουμένων, μήτε τῆς προνοίας χαλώσης τὴν ἄμικτον αὐτοῦ καὶ ἐνιαίαν ὑπεροχὴν μήτε τῆς χωριστῆς ἐνώσεως τὴν πρόνοιαν ἀφανίζουσης. μένοντες γὰρ ἐν τῷ ἐνιαίῳ τῷ ἑαυτῶν καὶ ἐν τῇ ὑπάρξει τὰ πάντα πεπληρώκασι τῆς ἑαυτῶν δυνάμεως· καὶ πᾶν τὸ δυνάμενον αὐτῶν μεταλαγχάνειν ἀπολαύει τῶν ἀγαθῶν ὧν δέχεσθαι δύναται κατὰ τὰ μέτρα τῆς οἰκείας ὑποστάσεως, ἐκείνων αὐτῷ τῷ εἶναι, μᾶλλον δὲ προεῖναι, τάγαθὰ τοῖς οὖσιν ἐπιλαμπόντων. ὄντες γὰρ οὐδὲν ἄλλο ἢ ἀγαθότητες, αὐτῷ τῷ εἶναι τοῖς πᾶσιν ἀφθόνως τάγαθὰ χορηγοῦσιν, οὐ κατὰ λογισμὸν ποιούμενοι τὴν διανομήν, ἀλλὰ τούτων μὲν κατὰ τὴν αὐτῶν ἀξίαν δεχομένων, ἐκείνων δὲ κατὰ τὴν αὐτῶν ὑπαρξίν διδόντων. οὔτε οὖν προνοοῦντες σχέσιν ἀναδέχονται πρὸς τὰ προνοούμενα· τῷ γὰρ εἶναι ὃ εἰσι πάντα ἀγαθύνουσι, πᾶν δὲ τὸ τῷ εἶναι ποιῶν ἀσχέτως ποιεῖ (ἢ γὰρ σχέσις πρόσθεσις ἐστὶ τοῦ εἶναι· διὸ καὶ παρά φύσιν)· οὔτε χωριστοὶ ὄντες ἀναιροῦσι τὴν πρόνοιαν· οὕτω γὰρ ἂν ἀναιροῖεν (ὃ μὴδὲ θέμις εἰπεῖν) τὴν ὑπαρξίν τὴν ἑαυτῶν, ἣς ιδιότης ἢ ἀγαθότης ἐστίν. ἀγαθοῦ γὰρ ἢ μετάδοσις εἰς πᾶν τὸ μετέχειν δυνάμενον, καὶ τὸ μέγιστόν ἐστὶν οὐ τὸ ἀγαθοειδές, ἀλλὰ τὸ ἀγαθουργόν. τοῦτο τοίνυν ἢ οὐδὲν ἔξει τῶν ὄντων ἢ θεοὶ πρὸ τῶν ὄντων· οὐ γὰρ ἂν που τοῖς μὲν κατὰ μέθεξιν ἀγαθοῖς ὑπάρχοι τὸ μείζον ἀγαθόν, τοῖς δὲ πρῶτως ἀγαθοῖς τὸ ἔλαττον. 123 Πᾶν τὸ θεῖον αὐτὸ μὲν διὰ τὴν ὑπερούσιον ἔνωσιν ἄρρητόν ἐστὶ καὶ ἄγνωστον πᾶσι τοῖς δευτέροις, ἀπὸ δὲ τῶν μετεχόντων ληπτὸν ἐστὶ καὶ γνωστόν· διὸ μόνον τὸ πρῶτον παντελῶς ἄγνωστον, ἄτε ἀμέθεκτον ὄν. πᾶσα γὰρ ἢ διὰ λόγου γνώσις τῶν ὄντων

ἔστι καὶ ἐν τοῖς οὖσιν ἔχει τὸ τῆς ἀληθείας καταληπτικόν (καὶ γὰρ νοημάτων ἐφάπτεται καὶ ἐν νοήσεσιν ὑφέστηκεν)· οἱ δὲ θεοὶ πάντων εἰσὶν ἐπέκεινα τῶν ὄντων. οὔτε οὖν δοξαστὸν τὸ θεῖον οὔτε διανοητὸν οὔτε νοητὸν. πᾶν γὰρ τὸ ὄν ἢ αἰσθητὸν ἔστι, καὶ διὰ τοῦτο δοξαστόν· ἢ ὄντως ὄν, καὶ διὰ τοῦτο νοητόν· ἢ μεταξὺ τούτων, ὄν ἅμα καὶ γενητόν, καὶ διὰ τοῦτο διανοητόν. εἰ οὖν οἱ θεοὶ ὑπερούσιοι καὶ πρὸ τῶν ὄντων ὑφεστήκασιν, οὔτε δόξα ἔστιν αὐτῶν οὔτε ἐπιστήμη καὶ διάνοια οὔτε νόησις. ἀλλ' ἀπὸ τῶν ἐξηρημένων οἰαί πέρ εἰσιν αὐτῶν αἱ ἰδιότητες γνωρίζονται, καὶ τοῦτο ἀναγκαίως. κατὰ γὰρ τὰς τῶν μετ' εχομένων ἰδιότητας καὶ αἱ τῶν μετεχόντων συνδιαيروῦνται διαφορότητες, καὶ οὔτε πᾶν μετέχει παντός (οὐ γὰρ ἔστι σύνταξις τῶν πάντη ἀνομοίων) οὔτε τὸ τυχὸν τοῦ τυχόντος μετέχει, ἀλλὰ τὸ συγγενὲς ἐκάστῳ συνῆπται καὶ ἀφ' ἐκάστου πρόεισιν. 124 Πᾶς θεὸς ἀμερίστως μὲν τὰ μεριστὰ γινώσκει, ἀχρόνως δὲ τὰ ἔγχρονα, τὰ δὲ μὴ ἀναγκαῖα ἀναγκαίως, καὶ τὰ μεταβλητὰ ἀμεταβλήτως, καὶ ὅλως πάντα κρειττόνως ἢ κατὰ τὴν αὐτῶν τάξιν. εἰ γὰρ ἅπαν, ὃ τι περ ἂν ἦ παρὰ τοῖς θεοῖς, κατὰ τὴν αὐτῶν ἔστιν ἰδιότητα, δῆλον δῆπουθεν ὡς οὐχὶ κατὰ τὴν τῶν χειρόνων φύσιν ἐν τοῖς θεοῖς οὕσα ἢ γνῶσις αὐτῶν ἔσται, ἀλλὰ κατὰ τὴν αὐτῶν ἐκείνων ἐξηρημένην ὑπεροχὴν. ἐνοειδῆς ἄρα καὶ ἀπαθῆς ἢ γνῶσις ἔσται τῶν πεπληθυσμένων καὶ παθητῶν. εἰ ἄρα καὶ τὸ γνωστὸν εἶη μεριστόν, ἀλλ' ἢ θεία γνῶσις ἀμερίστος καὶ ἢ τῶν μεριστῶν· καὶ εἰ μεταβλητόν, ἀμετάβλητος· καὶ εἰ ἐνδεχόμενον, ἀναγκαῖα· καὶ εἰ ἀόριστον, ὠρισμένη. οὐ γὰρ ἀπὸ τῶν χειρόνων εἰσδέχεται τὸ θεῖον τὴν γνῶσιν, ἵνα οὕτως ἢ γνῶσις ἔχη, ὡς τὸ γνωστὸν ἔχει φύσεως. ἀλλὰ τὰ χείρονα περὶ τὸ ὠρισμένον τῶν θεῶν ἀορισταίνει, καὶ περὶ τὸ ἀμετάβλητον μεταβάλλει, καὶ τὸ ἀπαθὲς παθητικῶς ὑποδέχεται καὶ τὸ ἄχρονον ἐγχρόνως. τοῖς μὲν γὰρ χείροσιν ἀπὸ τῶν κρειττόνων παρεκβαίνειν δυνατόν, τοῖς δὲ θεοῖς εἰσδέχεσθαι τι παρὰ τῶν χειρόνων οὐ θέμις. 125 Πᾶς θεός, ἀφ' ἧς ἂν ἄρξηται τάξεως ἐκφαίνειν ἑαυτόν, πρόεισι διὰ πάντων τῶν δευτέρων, αἰ μὲν πληθύνων τὰς ἑαυτοῦ μεταδόσεις καὶ μερίζων, φυλάττων δὲ τὴν ἰδιότητα τῆς οἰκείας ὑποστάσεως. αἱ μὲν γὰρ πρόοδοι δι' ὑφέσεως γινόμεναι τὰ πρῶτα πανταχοῦ πληθύνουσιν εἰς τὰς τῶν δευτέρων ὑποβάσεις, τὰ δὲ προϊόντα κατὰ τὴν πρὸς τὰ παράγοντα ὁμοιότητα τὴν ἑαυτῶν ὑποδέχεται διάταξιν, ὥστε τὸ ὅλον ταυτόν πως εἶναι, καὶ ἕτερον τὸ προϊόν τῷ μένοντι, διὰ μὲν τὴν ὑφῆσιν ἄλλοιον φαινόμενον, διὰ δὲ τὴν συνέχειαν τὴν πρὸς ἐκεῖνο τῆς ταυτότητος οὐκ ἐξισταίμενον, οἷον δὲ ἔστιν ἐκεῖνο ἐν τοῖς πρώτοις, τοιοῦτον ἐν τοῖς δευτέροις ὑφιστάμενον αὐτό, καὶ τῆς σειρᾶς τὴν ἀδιάλυτον κοινωσίαν διαφυλάττων. ἐκφαίνεται μὲν οὖν ἕκαστος τῶν θεῶν οἰκείως ταῖς τάξεσιν, ἐν αἷς ποιεῖται τὴν ἔκφανσιν, πρόεισι δὲ ἐντεῦθεν ἄχρι τῶν ἐσχάτων διὰ τὴν γεννητικὴν τῶν πρώτων δύναμιν· πληθύνεται δὲ αἰεὶ διὰ τὴν πρόοδον ἀφ' ἑνὸς εἰς πλῆθος γινομένην, φυλάττει δὲ τὸ ταυτόν ἐν τῇ προόδῳ διὰ τὴν ὁμοιότητα τῶν προϊόντων πρὸς τὸ ἐκάστης σειρᾶς ἡγεμονοῦν καὶ πρωτουργὸν αἴτιον. 126 Πᾶς θεὸς ὀλικώτερος μὲν ἔστιν ὁ τοῦ ἐνὸς ἐγγυτέρω, μερικώτερος δὲ ὁ πορρωτέρω. τοῦ γὰρ πάντα παράγοντος ὁ πλειόνων αἴτιος ἐγγυτέρω, ὁ δὲ ἐλαττόνων πορρωτέρω· καὶ ὁ μὲν πλειόνων αἴτιος ὀλικώτερος, ὁ δὲ ἐλαττόνων μερικώτερος. καὶ ἐκάτερος μὲν ἐνάς ἔστιν· ἀλλ' ὁ μὲν δυνάμει μείζων, ὁ δὲ ἐλάττων κατὰ τὴν δύναμιν. καὶ οἱ μερικώτεροι γεννῶνται ἐκ τῶν ὀλικωτέρων οὔτε μεριζομένων ἐκείνων (ἐνάδες γάρ) οὔτε ἀλλοιουμένων (ἀκίνητοι γάρ) οὔτε σχέσει πληθυνομένων (ἀμιγεῖς γάρ), ἀλλ' ἀφ' ἑαυτῶν δευτέρας ἀπογεννῶντων προόδους διὰ δυνάμεως περιουσίαν, ὑφειμένας τῶν πρὸ αὐτῶν. 127 Πᾶν τὸ θεῖον ἀπλοῦν πρώτως ἔστι καὶ μάλιστα, καὶ διὰ τοῦτο αὐταρκέστατον. ὅτι μὲν γὰρ ἀπλοῦν, ἐκ τῆς ἐνώσεως φανερόν· ἐνικώτατον γὰρ ἔστι πᾶν, τὸ δὲ τοιοῦτον διαφερόντως ἀπλοῦν. ὅτι δὲ αὐταρκέστατον, μάθοι τις ἂν ἐννοήσας ὅτι τὸ μὲν σύνθετον ἐνδεές ἔστιν, εἰ καὶ μὴ τῶν ἄλλων, ὧν ἔστιν ἔξω, ἀλλ' ἐκείνων γε, ἐξ ὧν συνετέθη· τὸ δὲ ἀπλούστατον καὶ ἐνιαῖον καὶ τὸ ἐν τῷ ἀγαθῷ

ταύτων προστησάμενον ἀνταρκέστατον· τοιοῦτον δὲ τὸ θεῖον πᾶν. οὔτε οὖν τῶν ἄλλων δεῖται, αὐτοαγαθότης ὑπάρχον, οὔτε ἐξ ὧν ὑφέστηκεν, ἐνιαῖον ὑπάρχον. 128 Πᾶς θεός, ὑπὸ μὲν τῶν ἐγγυτέρω μετεχόμενος, ἀμέσως μετέχεται· ὑπὸ δὲ τῶν πορρωτέρω, διὰ μέσων ἢ ἐλαττόνων ἢ πλειόνων τινῶν. τὰ μὲν γάρ, διὰ συγγένειαν ἐνοειδῆ καὶ αὐτὰ ὄντα, μετέχειν αὐτόθεν δύναται τῶν θείων ἐνάδων· τὰ δὲ δι' ὑφῆσιν καὶ τὴν εἰς πλῆθος ἕκτασιν ἄλλων δεῖται τῶν μᾶλλον ἠνωμένων ἵνα μετά σην τῶν αὐτοενάδων οὐσῶν, ἀλλ' οὐχ ἠνωμένων. τῆς γὰρ ἐνάδος μεταξύ καὶ τοῦ διηρημένου πλῆθους ἐστὶ τὸ ἠνωμένον πλῆθος, συμφύεσθαι μὲν τῇ ἐνάδι δυνάμενον διὰ τὴν ἔνωσην, συγγενὲς δὲ πῶς ὄν καὶ τῷ διηρημένῳ πλῆθει διὰ τὴν τοῦ πλῆθους ἔμφασιν. 129 Πᾶν μὲν σῶμα θεῖον διὰ ψυχῆς ἐστὶ θεῖον τῆς ἐκθεου μένης, πᾶσα δὲ ψυχὴ θεία διὰ τοῦ θείου νοῦ, πᾶς δὲ νοῦς [θεῖος] κατὰ μέθεξιν τῆς θείας ἐνάδος· καὶ ἢ μὲν ἐνάς αὐτόθεν θεός, ὁ δὲ νοῦς θεϊότατος, ἢ δὲ ψυχὴ θεία, τὸ δὲ σῶμα θεοειδές, εἰ γὰρ ὑπὲρ νοῦν ἐστὶν ἅπας ὁ τῶν θεῶν ἀριθμὸς, αἱ δὲ μεθ' ἐξῆς διὰ τῶν συγγενῶν καὶ τῶν ὁμοίων ἐπιτελοῦνται, ἢ μὲν ἀμέριστος οὐσία μεθέξει πρώτως τῶν ὑπερουσιῶν ἐνάδων, δευτέρως δὲ ἢ γενέσεως ἐφαπτομένη, τρίτως δὲ ἢ γένεσις· καὶ ἕκαστα διὰ τῶν προσεχῶς ὑπερκειμένων. καὶ φοιτᾷ μὲν ἄχρι τῶν ἐσχάτων ἐν τοῖς μετέχουσιν ἢ τῶν θεῶν ιδιότης, διὰ μέσων δὲ τῶν πρὸς ἑαυτὴν συγγενῶν. ἢ γὰρ ἐνάς πρώτῳ μὲν τῷ νῷ δίδωσι τὴν ἑαυτῆς ἐξαιρετον ἐν τοῖς θεοῖς δύναμιν, καὶ ἀποτελεῖ κάκεινον τοιοῦτον νοῦν, οἷα ἐστὶ καὶ αὐτὴ κατὰ τὸ ἐνιαῖον πλῆθος. διὰ δὲ νοῦ καὶ ψυχῆ πάρεστι, συνεχῆπτουσα κάκεινην τῷ νῷ καὶ συνεκκυροῦσα, εἰ ὁ νοῦς οὗτος εἴη μεθεκτός. διὰ δὲ ψυχῆς ἀπήχημα τῆς οἰκείας ιδιότητος καὶ τῷ σῶματι δίδωσιν, εἰ μετέχοι τι σῶμα ψυχῆς· καὶ οὕτω γίνεται τὸ σῶμα οὐ μόνον ἔμψυχον καὶ νοερόν, ἀλλὰ καὶ θεῖον, ζωὴν μὲν καὶ κίνησιν λαβὼν παρὰ ψυχῆς, διαμονὴν δὲ ἄλυτον ἀπὸ νοῦ, ἔνωσην δὲ θεϊαν ἀπὸ τῆς μετεχομένης ἐνάδος· ἕκαστον γὰρ τῆς ἑαυτοῦ ὑπάρξεως μεταδίδωσι τοῖς ἐφεξῆς. 130 Πάσης θείας τάξεως τὰ πρώτα μειζόνως ἐξήρηται τῶν προσεχῶς ὑπ' αὐτὰ τεταγμένων ἢ ταῦτα τῶν ἐφεξῆς, καὶ μειζόνως ἐξέχεται τὰ δευτέρα τῶν προσεχῶς ὑπερκειμένων ἢ τούτων τὰ μετὰ ταῦτα. ὅσῳ γὰρ ἂν ἐνικώτερον ἢ τι καὶ ὀλικώτερον, τοσοῦτῳ καὶ τὴν ὑπεροχὴν ἔλαχε μείζονα πρὸς τὰ ἐφεξῆς, ὅσῳ δ' ἂν ὑφῆι μόνον κατὰ τὴν δύναμιν, τοσοῦτῳ μᾶλλον ἐστὶ τοῖς μετ' αὐτὸ συμφυέστερον· καὶ τὰ μὲν ὑψηλότερα μᾶλλον ἐνίζεται τοῖς ἑαυτῶν αἰτιωτέροις, τὰ δὲ καταδεέστερα ἦττον. δυνάμει γὰρ ἐστὶ μείζονος τὸ μᾶλλον ἐξηρησθαι τῶν ὑφειμένων καὶ μᾶλλον ἠνωσθαι τοῖς κρείττοσιν· ὥσπερ αὖ ἔμπαλιν τὸ τῶν μὲν ἀφίστασθαι μᾶλλον, τοῖς δὲ συμπάσχειν, ἐλάττωσις ἐστὶ δυνάμει, ὃ δὲ συμβαίνει τοῖς δευτέροις καθ' ἐκάστην τάξιν, ἀλλ' οὐ τοῖς πρώτοις. 131 Πᾶς θεὸς ἀφ' ἑαυτοῦ τῆς οἰκείας ἐνεργείας ἄρχεται. τὴν γὰρ ιδιότητα τῆς εἰς τὰ δευτέρα παρουσίας ἐν ἑαυτῷ πρώτον ἐπιδεικνύσει· διότι δὴ καὶ τοῖς ἄλλοις ἑαυτοῦ μεταδίδωσι, κατὰ τὸ ὑπέρπληρες ἑαυτοῦ. οὔτε γὰρ τὸ ἐλλεῖπον οἰκεῖον τοῖς θεοῖς οὔτε τὸ πλῆρες μόνον. τὸ μὲν γὰρ ἐλλεῖπον πᾶν ἀτελὲς ὑπάρχει, καὶ ἄλλο τέλειον ποιεῖν, αὐτὸ μὴ τέλειον ὑπάρχον, ἀμήχανον· τὸ δὲ πλῆρες αὐτάρκες μόνον, οὕτω δὲ εἰς μετάδοσιν ἔτοιμον. ὑπέρπληρες ἄρα εἶναι δεῖ τὸ πληρωτικὸν ἄλλων καὶ εἰς ἄλλα διατεῖνον τὰς ἑαυτοῦ χορηγίας. εἰ οὖν τὸ θεῖον ἅπαντα ἀφ' ἑαυτοῦ πληροῖ τῶν ἀγαθῶν τῶν ἐν αὐτῷ, ἕκαστον ὑπέρπληρές ἐστίν· εἰ δὲ τοῦτο, ἐν ἑαυτῷ πρώτῳ τὴν ιδιότητα ἰδρυσάμενον ὧν δίδωσι τοῖς ἄλλοις, οὕτω δὴ κάκεινοις ἐπορέγει τὰς μεταδόσεις τῆς ὑπερπλήρους ἀγαθότητος. 132 Πᾶσαι τῶν θεῶν αἱ τάξεις μεσότητι συνδέδονται. καὶ γὰρ πᾶσαι τῶν ὄντων αἱ πρόοδοι διὰ τῶν ὁμοίων ἀποτελοῦνται· καὶ πολλῶν δὴ μᾶλλον αἱ τῶν θεῶν διακοσμήσεις ἀδιάλυτον κέκτηνται τὴν συνέχειαν, ἅτε ἐνοειδῶς ὑφῆσθηκαὶ καὶ κατὰ τὸ ἐν ἀφωρισμέναι τὸ ἀρχηγικὸν αὐτῶν αἴτιον. ἠνωμένως οὖν αἱ ὑφέσεις γίνονται καὶ μειζόνως ἢ κατὰ τὴν ἐν τοῖς οὔσι τῶν δευτέρων πρὸς τὰ πρώτα ὁμοιότητα, ὅσῳ δὴ καὶ ἢ τῶν θεῶν ὑπαρξίς ἐν τῷ

ἦνῶσθαι τῶν ὄντων μᾶλλον ὑφέστηκε. πάντα οὖν τὰ θεῖα γένη συνδέεται ταῖς οἰκείαις μεσότησι, καὶ οὐκ ἀμέσως ἐπὶ τὰς διαφερούσας πάντη προόδους χωρεῖ τὰ πρῶτα, ἀλλὰ διὰ τῶν ἐκατέροις κοινῶν γενῶν, ἀφ' ὧν τε πρόεισι καὶ ὧν ἔστιν ἀμέσως αἷτια· ταῦτα γὰρ συνάγει τὰ ἄκρα κατὰ μίαν ἔνωσιν, τοῖς μὲν ὑπεστρομμένα συμφυῶς, τῶν δὲ ἐξηρημένα προσεχῶς, καὶ τὴν εὐτακτον διαφυλάττει τῶν θείων ἀπογέννησιν. 133 Πᾶς μὲν θεὸς ἑνὰς ἔστιν ἀγαθουργὸς ἢ ἀγαθότης ἐνοποιός, καὶ ταύτην ἔχει τὴν ὑπαρξιν καθόσον ἕκαστος θεός· ἀλλ' ὁ μὲν πρότιστος ἀπλῶς τὰγαθὸν καὶ ἀπλῶς ἔν, τῶν δὲ μετὰ τὸν πρῶτον ἕκαστος τις ἀγαθότης ἔστι καὶ τις ἑνὰς. ἢ γὰρ ιδιότης ἢ θεία διέστησε τὰς ἐνάδας καὶ τὰς ἀγαθότητας τῶν θεῶν, ὥστε ἕκαστον κατὰ τι τῆς ἀγαθότητος ἰδίωμα πάντα ἀγαθύνειν, οἷον τελεσιουργεῖν ἢ συνέχειν ἢ φρουρεῖν· τούτων γὰρ ἕκαστον τι ἀγαθὸν ἔστιν, ἀλλ' οὐ πᾶν τὸ ἀγαθόν, οὗ τὴν ἐνιαίαν αἰτίαν τὸ πρῶτον προεστήσατο· διὸ καὶ τὰγαθὸν ἔστιν ἐκεῖνο, ὡς πάσης ἀγαθότητος ὑποστατικόν. οὐδὲ γὰρ αἱ πᾶσαι τῶν θεῶν ὑπάρξεις ἅμα παρισϋνται τῷ ἐνὶ τοσαύτην ἐκεῖνο πρὸς τὸ πλῆθος τῶν θεῶν ἔλαχεν ὑπερβολήν. 134 Πᾶς θεῖος νοῦς νοεῖ μὲν ὡς νοῦς, προνοεῖ δὲ ὡς θεός. τοῦ μὲν γὰρ νοῦ τὸ γινώσκειν τὰ ὄντα καὶ ἐν νοήσεσιν ἔχειν τὸ τέλειον ἐξαίρετόν ἐστι· τοῦ δὲ θεοῦ τὸ προνοεῖν καὶ ἀγαθῶν πάντα πληροῦν. ἢ δὲ μετάδοσις αὕτη καὶ ἢ πλήρωσις δι' ἔνωσιν γίνεται τῶν πληρουμένων πρὸς τὰ πρὸ αὐτῶν· ἦν καὶ ὁ νοῦς μιμούμενος εἰς ταύτῳ ἔρχεται τοῖς νοητοῖς. ἢ οὖν προ νοεῖ, θεός, ἐν τῇ πρὸ νοῦ ἐνεργείᾳ τῆς προνοίας ἰσταμένης. διὸ καὶ πᾶσι μὲν ἑαυτοῦ μεταδίδωσιν ὡς θεοῦ, οὐ πᾶσι δὲ πάρ ἐστιν ὡς νοῦς· καὶ γὰρ ἐφ' ἃ τὸ νοερὸν ἰδίωμα μὴ πρόεισιν, ἐπὶ ταῦτα φθάνει τὸ θεῖον. καὶ γὰρ τὰ μὴ νοϋντα προνοεῖσθαι βούλεται καὶ ἀγαθοῦ τινος μεταλαγχάνειν· τοῦτο δὲ διότι νοῦ μὲν οὐ πάντα ἐφίεται, οὐδὲ οἷς μετασχεῖν δυνατόν, τοῦ δὲ ἀγαθοῦ πάντα ἐφίεται καὶ σπεύδει τυχεῖν. 135 Πᾶσα θεία ἐνὰς ὑφ' ἐνός τινος μετέχεται τῶν ὄντων ἀμέσως, καὶ πᾶν τὸ ἐκθεούμενον εἰς μίαν ἐνάδα θεῖαν ἀνατεῖνεται· καὶ ὅσαι αἱ μετεχόμεναι ἐνάδες, τοσαῦτα καὶ τὰ μετέχοντα γένη τῶν ὄντων. οὔτε γὰρ δύο ἢ πλείους ἐνάδες ὑφ' ἐνός μετέχονται (πῶς γὰρ, τῶν ἐν αὐταῖς ιδιοτήτων ἐξηλλαγμένων, οὐχὶ καὶ τὸ ἐκάστη συμφύομενον ἐξήλλακται, δι' ὁμοιότητος τῆς συναφῆς γινομένης;) οὔτε μία ἐνὰς ὑπὸ πλειόνων μετέχεται διηρημένως. ἀσύναπτα γὰρ τὰ πολλὰ ὄντα τῇ ἐνάδι, καὶ ὡς ὄντα τῇ πρὸ τῶν ὄντων καὶ ὡς πολλὰ ἐνάδι· δεῖ δὲ τὸ μετέχον πῆ μὲν ὅμοιον εἶναι τῷ μετεχομένῳ, πῆ δὲ ἕτερον καὶ ἀνόμοιον. ἐπεὶ οὖν τὸ μετέχον τῶν ὄντων τί ἐστιν, ἢ δὲ ἐνὰς ὑπερούσιος, καὶ κατὰ τοῦτο ἀνωμοίωται, ἐν ἄρα εἶναι χρὴ τὸ μετέχον, ἵνα [καὶ] κατὰ τοῦτο ὅμοιον ἢ τῷ μετεχομένῳ ἐνὶ, εἰ καὶ τὸ μὲν οὕτως ἐν ὡς ἐνὰς, τὸ δὲ ὡς πεπονθὸς τὸ ἐν καὶ ἠνωμένον διὰ τὴν ἐκείνης μέθεξιν. 136 Πᾶς θεὸς ὀλικώτερος μὲν ὑπάρχων καὶ ἐγγυτέρω τοῦ πρώτου τεταγμένος ὑπὸ ὀλικωτέρου γένους τῶν ὄντων μετέχεται, μερικώτερος δὲ καὶ πορρώτερον, ὑπὸ μερικωτέρου· καὶ ὡς τὸ ὄν πρὸς τὸ ὄν, οὕτως ἢ ἐνὰς πρὸς τὴν ἐνάδα τὴν θεῖαν. εἰ γὰρ ὅσα τὰ ὄντα, τοσαῦτα καὶ αἱ ἐνάδες, καὶ ἔμπαλιν, μιᾶς ὑφ' ἐνός μετεχομένης, δηλον δὴ ὅτι κατὰ τὴν τῶν ἐνάδων τάξιν ἢ τῶν ὄντων πρόεισι τάξεις, ὁμοιουμένη τῇ πρὸ αὐτῆς, καὶ ταῖς μὲν ὀλικωτέραις τὰ ὀλικώτερα συμφύεται, ταῖς δὲ μερικωτέραις ἐνάσι τὰ μερικώτερα ὄντα. εἰ γὰρ μή, πάλιν τὰ ἀνόμοια τοῖς ἀνομοίοις συνάψει, καὶ ἢ κατ' ἀξίαν διανομὴ οὐκ ἔσται. ταῦτα δὲ ἀδύνατα, εἴπερ καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν τὸ ἐν καὶ τὸ οἰκεῖον μέτρον ἐκεῖθεν ἐπιλάμπεται καὶ ἀπ' ἐκείνων ἐφήκει· πολλῶ δὴ οὖν μᾶλλον ἐν αὐτοῖς τάξεις ἔσται τῆς μεθέξεως, τὰ ὅμοια κατὰ τὴν δύναμιν τῶν ὁμοίων ἐξάπτουσα. 137 Πᾶσα ἐνὰς συνυφίστησι τῷ ἐνὶ τὸ μετέχον αὐτῆς ὄν. τὸ μὲν γὰρ ἔν, ὡς πάντων ἔστιν ὑποστατικόν, οὕτω καὶ τῶν ἐνάδων τῶν μετεχομένων καὶ τῶν ὄντων τῶν εἰς τὰς ἐνάδας ἀνηρημένων αἷτιον, τὸ δὲ ἐκάστης ἐξημμένον ἢ ἐνὰς ἢ εἰς αὐτὸ ἐλλάμπουσα παράγει· ἀπλῶς μὲν εἶναι τοῦ ἐνός ποιῶντος, τὸ δὲ συμφυῆς εἶναι τῆς

ένადος ἀπεργαζομένης, ἣ ἔστι συμφυῆς. αὕτη οὖν ἔστιν ἢ καθ' ἑαυτὴν ἀφορίζουσα τὸ μετέχον αὐτῆς ὄν καὶ τὴν ιδιότητα τὴν ὑπερούσιον ἐν αὐτῷ δεικνύουσα οὐσιωδῶς· ἐκ γὰρ τοῦ πρώτως πανταχοῦ τῷ δευτέρως ὑπάρχει τὸ εἶναι τοῦτο, ὃ ἔστιν. ἦτις οὖν ἔστι τῆς θεότητος ὑπερούσιος ιδιότης, αὕτη καὶ τοῦ ὄντος ἔστί, τοῦ μετέχοντος αὐτῆς, οὐσιωδῶς. 138 Πάντων τῶν μετεχόντων τῆς θείας ιδιότητος καὶ ἐκ θεουμένων πρώτιστόν ἐστι καὶ ἀκρότατον τὸ ὄν. εἰ γὰρ καὶ τοῦ νοῦ καὶ τῆς ζωῆς ἐπέκεινα τὸ ὄν, ὡς δέδεικται, εἴπερ πλείστων τοῦτο μετὰ τὸ ἐν αἴτιον, ἀκρότατον ἂν εἴη τὸ ὄν. τούτων μὲν γὰρ ἐνικώτερον, καὶ διὰ τοῦτο πάντως σεμνὸν τερον· ἄλλο δὲ πρὸ αὐτοῦ οὐκ ἔστι πλὴν τοῦ ἐνός. πρὸ γὰρ τοῦ ἐνιαίου πλήθους τί ἄλλο ἢ τὸ ἐν; πλήθος δὲ ἐνιαῖον τὸ ὄν, ὡς ἐκ πέρατος ὄν καὶ ἀπείρου. καὶ ὅλως πρὸ τῆς οὐσίας τὸ ὑπερούσιον μόνον· ἐπεὶ καὶ ἐν ταῖς εἰς τὰ δεύτερα ἐλλάμψεσι μόνον τὸ ἐν ἐπέκεινα φθάνει τοῦ ὄντος, τὸ δὲ ὄν εὐθύς μετὰ τὸ ἐν. τὸ γὰρ δυνάμει ὄν, οὐπω δὲ ὄν, ἐν ἔστι κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν· καὶ τὸ μετὰ τοῦτο ἤδη ἐνεργεῖα ὄν. καὶ ἐν ταῖς ἀρχαῖς ἄρα τοῦ ὄντος ἐπέκεινα εὐθύς τὸ μὴ ὄν ὡς κρεῖττον τοῦ ὄντος καὶ ἐν. 139 Πάντα τὰ μετέχοντα τῶν θείων ἐνάδων, ἀρχόμενα ἀπὸ τοῦ ὄντος, εἰς τὴν σωματικὴν τελευτᾶ φύσιν· τὸ γὰρ πρώτόν ἐστι τῶν μετεχόντων τὸ ὄν, ἔσχατον δὲ τὸ σῶμα (καὶ γὰρ σώματα θεῖα εἶναι φαμεν). πάντων γὰρ τῶν γενῶν τὰ ἀκρότατα τοῖς θεοῖς ἀνεῖται, σωματῶν, ψυχῶν, νόων, ἵνα ἐν πάσῃ τάξει τὰ τοῖς θεοῖς ἀνα λογοῦντα συνεκτικὰ καὶ σωστικὰ τῶν δευτέρων ὑπάρχη, καὶ ἕκαστος ἀριθμὸς ὅλος ἢ κατὰ τὸ ἐν τῷ μέρει ὅλον, ἔχων ἐν ἑαυτῷ πάντα καὶ πρὸ τῶν ἄλλων τὴν θεῖαν ιδιότητα. ἔστιν οὖν καὶ σωματικῶς καὶ ψυχικῶς καὶ νοερῶς τὸ θεῖον γένος. καὶ δῆλον ὅτι πάντα ταῦτα θεῖα κατὰ μέθεξιν· τὸ γὰρ πρώτως θεῖον ἐν ταῖς ἐνάσιν ὑφέστηκε. τὰ ἄρα μετέχοντα τῶν θείων ἐνάδων ἄρχεται μὲν ἀπὸ τοῦ ὄντος, λήγει δὲ εἰς τὴν σωματικὴν φύσιν. 140 Πᾶσαι τῶν θεῶν αἱ δυνάμεις ἄνωθεν ἀρχόμεναι καὶ διὰ τῶν οἰκείων προιοῦσαι μεσοτήτων μέχρι τῶν ἐσχάτων καθήκουσι καὶ τῶν περὶ γῆν τόπων. οὔτε γὰρ ἐκεῖνας διείργει τι καὶ ἀποκωλύει τῆς εἰς πάντα παρουσίας (οὐδὲ γὰρ δέονται τόπων καὶ διαστάσεων, διὰ τὴν ἄσχετον πρὸς πάντα ὑπεροχὴν καὶ τὴν ἄμικτον πανταχοῦ παρουσίαν), οὔτε τὸ μετέχειν αὐτῶν ἐπιτήδειον κωλύεται τῆς μεθέξεως, ἀλλ' ἅμα τέ τι πρὸς τὴν μετουσίαν ἔτοιμον γίνεται ἀκαεῖναι ἀρείσιν, οὔτε τότε παραγενόμεναι οὔτε πρότερον ἀποῦσαι, ἀλλ' αἰεὶ ὡσαύτως ἔχουσαι. ἐὰν οὖν τι τῶν περὶ γῆν ἐπιτήδειον ἢ μετέχειν, καὶ τούτῳ ἀρείσιν· καὶ πάντα πεπληρωκάσιν ἑαυτῶν, καὶ τοῖς μὲν ὑπερτέροις μειζόνως ἀρείσιν, τοῖς δὲ μέσοις κατὰ τὴν αὐτῶν τάξιν, τοῖς δὲ ἐσχάτοις ἐσχάτως. ἄνωθεν οὖν μέχρι τῶν τελευταίων ἐκτείνουσιν ἑαυτάς· ὅθεν καὶ ἐν τούτοις εἰσὶ τῶν πρώτων ἐμφάσεις, καὶ συμπαθῆ πάντα πᾶσιν, ἐν μὲν τοῖς πρώτοις τῶν δευτέρων προὑπαρχόντων, ἐν δὲ τοῖς δευτέροις τῶν πρώτων ἐμφαινομένων· τριχῶς γὰρ ἦν ἕκαστον, ἢ κατ' αἰτίαν ἢ καθ' ὑπαρξιν ἢ κατὰ μέθεξιν. 141 Πᾶσα πρόνοια θεῶν ἢ μὲν ἐξηρημένη τῶν προνοουμένων ἐστίν, ἢ δὲ συντεταγμένη. τὰ μὲν γὰρ κατὰ τὴν ὑπαρξιν καὶ τὴν τῆς τάξεως ιδιότητα παντελῶς ὑπερήπλωται τῶν ἐλλαμπομένων· τὰ δὲ τῆς αὐτῆς ὄντα διακοσμήσεως προνοεῖ τῶν ὑφειμένων τῆς αὐτῆς συστοιχίας, μιμούμενα καὶ ταῦτα τὴν τῶν ἐξηρημένων θεῶν προνοητικὴν ἐνέργειαν καὶ πληροῦν ἐφιέμενα τὰ δεύτερα τῶν ἀγαθῶν, ὧν δύνανται. 142 Πᾶσι μὲν οἱ θεοὶ ἀρείσιν ὡσαύτως· οὐ πάντα δὲ ὡσαύτως τοῖς θεοῖς ἀρεσθῖν, ἀλλ' ἕκαστα κατὰ τὴν αὐτῶν τάξιν τε καὶ δύναντα μεταλαγχάνει τῆς ἐκεῖνων παρουσίας, τὰ μὲν ἐνοειδῶς, τὰ δὲ πεπληθυσμένως, καὶ τὰ μὲν αἰδιδῶς, τὰ δὲ κατὰ χρόνον, καὶ τὰ μὲν ἀσωμάτως, τὰ δὲ σωματικῶς. ἀνάγκη γὰρ τὴν διάφορον μέθεξιν τῶν αὐτῶν ἢ παρὰ τὸ μετέχον γίνεσθαι διάφορον ἢ παρὰ τὸ μετεχόμενον. ἀλλὰ τὸ θεῖον πᾶν αἰεὶ τὴν αὐτὴν ἔχει τάξιν, καὶ ἄσχετόν ἐστι πρὸς πάντα καὶ ἄμικτον. παρὰ τὸ μετέχον ἄρα μόνον λείπεται τὴν ἐξαλλαγὴν ὑφίστασθαι, καὶ τὸ οὐχ ὡσαύτως ἐν τούτοις εἶναι, καὶ ταῦτα ἄλλοτε ἄλλως καὶ ἄλλα ἄλλως παρεῖναι τοῖς

θεοῖς· ὥστε πᾶσιν ἐκείνων ὡσαύτως παρόντων, τὰ πάντα οὐχ ὡσαύτως πάρεστιν ἐκείνοις, ἀλλ' ὡς ἕκαστα δύναται, πάρεστι, καὶ ὡς πάρεστιν, οὕτως ἐκείνων ἀπολαύει· κατὰ γὰρ τὸ μέτρον τῆς τούτων παρουσίας ἢ μέθεξις. 143 Πάντα τὰ καταδεέστερα τῆ παρουσία τῶν θεῶν ὑπεξ ἴσταται· κἂν ἐπιτήδειον ἦ τὸ μετέχον, πᾶν μὲν τὸ ἀλλότριον τοῦ θείου φωτὸς ἐκποδῶν γίνεται, καταλάμπεται δὲ πάντα ἀθρόως ὑπὸ τῶν θεῶν. αἰεὶ μὲν γὰρ τὰ θεῖα περιληπτικώτερα καὶ δυνατώτερα τῶν ἀπ' αὐτῶν προελθόντων ἐστίν, ἢ δὲ τῶν μετεχόντων ἀνεπιτηδειό της τῆς ἐλλείψεως τοῦ θείου φωτὸς αἰτία γίνεται· ἀμυδροῖ γὰρ κάκεινο τῆ ἐαυτῆς ἀσθενεία. ἐκείνου δὲ ἀμυδρουμένου ἄλλο τι δοκεῖ τὴν ἐπικράτειαν μεταλαμβάνειν, οὐ κατὰ τὴν αὐτοῦ δύναμιν, ἀλλὰ κατὰ τὴν τοῦ μετέχοντος ἀδυναμίαν κατεξανί στασθαι δοκοῦν τοῦ θείου τῆς ἐλλάμψεως εἶδους. 144 Πάντα τὰ ὄντα καὶ πᾶσαι τῶν ὄντων αἰ διακοσμήσεις ἐπὶ τοσοῦτον προεληλύθασιν, ἐφ' ὅσον καὶ αἰ τῶν θεῶν διατάξεις. καὶ γὰρ ἐαυτοῖς οἱ θεοὶ τὰ ὄντα συμπαρήγαγον, καὶ οὐδὲν οἷόν τε ἦν ὑποστῆναι καὶ μέτρον καὶ τάξεως τυχεῖν ἔξω τῶν θεῶν· καὶ γὰρ τελειοῦνται πάντα κατὰ τὴν αὐτῶν δύναμιν, καὶ τάττεται καὶ μετρεῖται παρὰ τῶν θεῶν. καὶ πρὸ τῶν ἐσχάτων οὖν ἐν τοῖς οὕσι γενῶν προϋπάρχουσιν οἱ καὶ ταῦτα κοσμοῦντες θεοὶ καὶ διδόντες καὶ τούτοις ζωὴν καὶ εἰδοποιίαν καὶ τελειότητα καὶ ἐπιστρέφοντες καὶ ταῦτα πρὸς τὸ ἀγαθόν, καὶ πρὸ τῶν μέσων ὡσαύτως, καὶ πρὸ τῶν πρώτων. καὶ πάντα ἐνδέδεται καὶ ἐνερρίζωται τοῖς θεοῖς, καὶ σώζεται διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν· ἀποστὰν δὲ τι τῶν θεῶν, καὶ ἔρημον γενόμενον παντελῶς, εἰς τὸ μὴ ὄν ὑπεξίσταται καὶ ἀφανίζεται, τῶν συνεχόντων αὐτὸ πάντη στερούμενον. 145 Πάσης θείας τάξεως <ή> ιδιότης διὰ πάντων φοιτᾷ τῶν δευτέρων, καὶ δίδωσιν ἐαυτὴν ἅπασι τοῖς καταδεεστέροις γένεσιν. εἰ γὰρ ἄχρι τοσοῦτου τὰ ὄντα πρόεισιν, ἕως οὗ καὶ τῶν θεῶν οἱ διάκοσμοι προεληλύθασιν, ἐν ἐκάστοις γένεσιν ἐστίν ἢ τῶν θείων δυνάμεων ιδιότης, ἄνωθεν ἐλλαμπομένη· κομίζεται γὰρ ἕκαστον ἀπὸ τῆς οἰκείας προσεχοῦς αἰτίας τὴν ιδιότητα, καθ' ἣν ἐκείνη τὴν ὑπόστασιν ἔλαχε. λέγω δὲ οἷον εἴ τις ἔστι θεότης καθαρτική, καὶ ἐν ψυχαῖς ἔστι κάθαρσις καὶ ἐν ζώοις καὶ ἐν φυτοῖς καὶ ἐν λίθοις· καὶ εἴ τις φρουρητική, ὡσαύτως, καὶ εἴ τις ἐπιστρεπτική, καὶ εἰ τελεσιουργός, καὶ εἰ ζωοποιός, ὁμοίως. καὶ ὁ μὲν λίθος μετέχει τῆς καθαρτικῆς δυνάμεως σωματικῶς μόνον, τὸ δὲ φυτὸν ἔτι τρανέστερον κατὰ τὴν ζωὴν, τὸ δὲ ζῶον ἔχει καὶ κατὰ τὴν ὄρμην τὸ εἶδος τοῦτο, ψυχὴ δὲ λογικὴ λογικῶς, νοῦς δὲ νοερῶς, οἱ δὲ θεοὶ ὑπερουσίως καὶ ἐνιαίως· καὶ πᾶσα ἢ σειρὰ τὴν αὐτὴν ἔχει δύναμιν ἀπὸ μιᾶς τῆς θείας αἰτίας. καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ὁ αὐτὸς λόγος. πάντα γὰρ ἐξῆπται τῶν θεῶν, καὶ τὰ μὲν ἐξ ἄλλων, τὰ δὲ ἐξ ἄλλων προλάμπεται, καὶ αἰ σειραὶ μέχρι τῶν ἐσχάτων καθήκουσι· καὶ τὰ μὲν ἀμέσως, τὰ δὲ διὰ μέσων πλειόνων ἢ ἐλαττώων εἰς ἐκείνους ἀνήρτηται· "μεστὰ δὲ πάντα θεῶν", καὶ ὁ ἕκαστον ἔχει κατὰ φύσιν, ἐκεῖθεν ἔχει. 146 Πασῶν τῶν θείων προόδων τὰ τέλη πρὸς τὰς ἐαυτῶν ἀρχὰς ὁμοιοῦται, κύκλον ἄναρχον καὶ ἀτελεύτητον σώζοντα διὰ τῆς πρὸς τὰς ἀρχὰς ἐπιστροφῆς. εἰ γὰρ καὶ ἕκαστον τῶν προελθόντων ἐπιστρέφεται πρὸς τὴν οἰκείαν ἀρχὴν, ἀφ' ἧς προελήλυθε, πολλῶ δὴπου μᾶλλον αἰ ὅλαι τάξεις, ἀπὸ τῆς ἐαυτῶν ἀκρότητος προελθοῦσαι, πάλιν ἐπιστρέφονται πρὸς ἐκείνην. ἢ δὲ ἐπιστροφή τοῦ τέλους εἰς τὴν ἀρχὴν μίαν ἀπεργάζεται πᾶσαν καὶ ὠρισμένην καὶ εἰς ἐαυτὴν συννεύουσαν καὶ ἐν τῷ πλήθει τὸ ἐνοειδὲς ἐπιδεικνυμένην διὰ τῆς συννεύσεως. 147 Πάντων τῶν θείων διακόσμων τὰ ἀκρότατα τοῖς πέρασιν ὁμοιοῦται τῶν ὑπερκειμένων. εἰ γὰρ δεῖ συνέχειαν εἶναι τῆς θείας προόδου καὶ ταῖς οἰκείαις ἐκάστην τάξιν συνδεδέσθαι μεσότησιν, ἀνάγκη τὰς ἀκρότητας τῶν δευτέρων συνάπτειν ταῖς ἀποπερατώσεσι τῶν πρώτων· ἢ δὲ συναφὴ δι' ὁμοιότητος. ὁμοιότης ἄρα ἔσται τῶν ἀρχῶν τῆς ὑφειμένης τάξεως πρὸς τὰ τέλη τῆς ὑπεριδρυμένης. 148 Πᾶσα θεία τάξις ἐαυτῇ συνήνεται τριχῶς, ἀπὸ τε τῆς ἀκρότητος τῆς ἐν αὐτῇ καὶ ἀπὸ τῆς μεσότητος καὶ ἀπὸ τοῦ τέλους.

ἢ μὲν γάρ, ἐνικωτάτην ἔχουσα δύναμιν, εἰς πᾶσαν αὐτὴν διαπέμπει τὴν ἔνωσιν καὶ ἐνοῖ πᾶσαν ἄνωθεν, μένουσα ἐφ' ἑαυτῆς. ἢ δὲ μεσότης, ἐπ' ἄμφω τὰ ἄκρα διατείνουσα, συνδεῖ πᾶσαν περὶ ἑαυτήν, τῶν μὲν πρώτων διαπορθμεύουσα τὰς δόσεις, τῶν δὲ τελευταίων ἀνατείνουσα τὰς δυνάμεις, καὶ πᾶσι κοινωνίαν ἐντιθεῖσα καὶ σύνδεσιν πρὸς ἄλληλα· μία γὰρ οὕτως ἢ ὅλη γίνεται διάταξις ἕκ τε τῶν πληρούντων καὶ τῶν πληρουμένων, ὡς περ εἷς τι κέντρον εἰς τὴν μεσότητα συννευόντων. ἢ δὲ ἀποπεράτωσις, ἐπιστρέφουσα πάλιν εἰς τὴν ἀρχὴν καὶ τὰς προελθούσας ἐπανάγουσα δυνάμεις, ὁμοιότητα καὶ σύννευσιν τῇ ὅλῃ τάξει παρέχεται. καὶ οὕτως ὁ σύμπας διάκοσμος εἷς ἐστὶ διὰ τῆς ἐνοποιοῦ τῶν πρώτων δυνάμεως <καὶ> διὰ τῆς ἐν τῇ μεσότητι συνοχῆς καὶ διὰ τῆς τοῦ τέλους εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν προόδων ἐπιστροφῆς. 149 Πᾶν τὸ πλῆθος τῶν θεῶν ἐνάδων πεπερασμένον ἐστὶ κατὰ ἀριθμόν. εἰ γὰρ ἐγγυτάτω τοῦ ἐνός ἐστίν, οὐκ ἂν ἄπειρον ὑπάρχοι· οὐ γὰρ συμφυῆς τῷ ἐνὶ τὸ ἄπειρον, ἀλλὰ ἀλλότριον. εἰ γὰρ καὶ τὸ πλῆθος καθ' αὐτὸ ἀφίσταται τοῦ ἐνός, τὸ ἄπειρον πλῆθος δῆλον ὡς παντελῶς ἔρημον ἐκείνου· διὸ καὶ ἀδύναμον καὶ ἀδρανές, οὐκ ἄρα ἄπειρον τὸ τῶν θεῶν πλῆθος. ἐνοειδὲς ἄρα καὶ πεπερασμένον, καὶ παντὸς ἄλλου πλήθους μᾶλλον πεπερασμένον· παντὸς γὰρ ἄλλου πλήθους μᾶλλον τῷ ἐνὶ συγγενές. εἰ μὲν οὖν ἡ ἀρχὴ πλῆθος, ἔδει τὸ ἐγγυτέρω τῆς ἀρχῆς τοῦ πορρώτερον μᾶλλον εἶναι πλῆθος (ὁμοιότερον γὰρ τὸ ἐγγύτερον)· ἐπεὶ δὲ ἐν ἐστὶ τὸ πρῶτον, τὸ ἐκείνω συναφές πλῆθος ἦττον πλῆθος τοῦ πορρώτερον· τὸ δὲ ἄπειρον οὐχ ἦττον πλῆθος, ἀλλὰ μάλιστα πλῆθος. 150 Πᾶν τὸ προῖον ἐν ταῖς θεαῖς τάξεσι πάσας ὑποδέχεσθαι τὰς τοῦ παράγοντος δυνάμεις οὐ πέφυκεν, οὐδὲ ὅλως τὰ δευτέρα πάσας τὰς τῶν πρὸ αὐτῶν, ἀλλ' ἔχει τινὰς ἐκεῖνα τῶν καταδεεστέρων ἐξηρημένως δυνάμεις καὶ ἀπεριλήπτους τοῖς μετ' αὐτά. εἰ γὰρ αἱ τῶν θεῶν ιδιότητες διαφέρουσιν, αἱ μὲν τῶν ὑφειμένων ἐν τοῖς ὑπερτέροις προϋπάρχουσιν, αἱ δὲ τῶν ὑπερτέρων, ὀλικωτέρων ὄντων, ἐν τοῖς ὑφειμένοις οὐκ εἰσιν, ἀλλὰ τὰς μὲν ἐνδίδωσι τὰ κρείττονα τοῖς ἀπ' αὐτῶν παραγομένοις, τὰς δὲ ἐν αὐτοῖς προείληφεν ἐξηρημένως. δέδεικται γὰρ ὅτι ὀλικώτεροι μὲν εἰσιν οἱ ἐγγυτέρω τοῦ ἐνός, μερικώτεροι δὲ οἱ πορρώτερον· οἱ δὲ ὀλικώτεροι τῶν μερικωτέρων περιληπτικῶς τέρως ἔχουσι δυνάμεις· οὐκ ἄρα τὴν ἐκείνων δύναμιν οἱ δευτέραν ἔχοντες τάξιν καὶ μερικωτέραν περιλήψονται. ἔστιν ἄρα ἐν τοῖς ὑπερτέροις ἀπερίληπτόν τι καὶ ἀπερίγραφον τοῖς ὑφειμένοις, καὶ γὰρ ἄπειρον ἕκαστον τῶν θεῶν οὕτως οὔτε ἑαυτῷ δέδεικται ὄν οὔτε τοῖς ὑπὲρ αὐτὸ πολλῷ πρότερον, ἀλλὰ τοῖς μετ' ἑαυτὸ πᾶσιν· ἢ δὲ ἀπειρία κατὰ τὴν δύναμιν ἐν ἐκείνοις· τὸ δὲ ἄπειρον ἀπερίληπτον, οἷς ἐστὶν ἄπειρον· οὐκ ἄρα πασῶν μετέχει τῶν δυνάμεων τὰ καταδεέστερα, ὧν ἐν ἑαυτοῖς τὰ κρείττονα προείληφεν (ἦν γὰρ ἂν ἐκεῖνα περιληπτὰ τοῖς δευτέροις, ὡς περ δὴ καὶ αὐτοῖς τὰ δευτέρα). οὔτε οὖν πάσας ἔχει ταῦτα τὰς ἐκείνων, διὰ τὸ μερικώτερον· οὔτε ἂς ἔχει, τὸν αὐτὸν ἐκείνοις ἔχει τρόπον, διὰ τὴν ἀπειρίαν τὴν ἐκεῖνα ὑπερφέρειν τῶν καταδεεστέρων ποιοῦσαν. 151 Πᾶν τὸ πατρικὸν ἐν τοῖς θεοῖς πρωτουργόν ἐστὶ καὶ ἐν τὰγαθοῦ τάξει προϊστάμενον κατὰ πάσας τὰς θείας διακοσμήσεις. τὰς γὰρ ὑπάρξεις τῶν δευτέρων καὶ τὰς δυνάμεις ὅλας καὶ τὰς οὐσίας αὐτὸ παράγει κατὰ μίαν ἄρρητον ὑπεροχὴν· διὸ καὶ πατρικὸν ἐπονομάζεται, τὴν ἠνωμένην καὶ ἀγαθοειδῆ τοῦ ἐνός δύναμιν ἐμφαίνον καὶ τὴν ὑποστατικὴν τῶν δευτέρων αἰτίαν. καὶ καθ' ἑκάστην τῶν θεῶν τάξιν τὸ πατρικὸν ἠγεῖται γένος, παράγον ἀφ' ἑαυτοῦ πάντα καὶ κοσμοῦν, ἅτε τῷ ἀγαθῷ τε ταγμένον ἀνάλογον. καὶ πατέρες οἱ μὲν ὀλικώτεροι, οἱ δὲ μερικώτεροι, καθάπερ καὶ αὐταὶ τῶν θεῶν αἱ τάξεις τῷ ὀλικωτέρῳ καὶ μερικωτέρῳ διαφέρουσι, κατὰ τὸν τῆς αἰτίας λόγον· ὅσαι οὖν αἱ ὅλαι τῶν θεῶν πρόοδοι, τοσαῦται καὶ αἱ τῶν πατέρων διαφορότητες. εἰ γὰρ ἔστι τι κατὰ πᾶσαν τάξιν ἀνάλογον τὰγαθῷ, δεῖ τὸ πατρικὸν ἐν πάσαις εἶναι, καὶ προῖέναι ἀπὸ τῆς πατρικῆς ἐνώσεως ἐκάστην. 152 Πᾶν τὸ γεννητικὸν τῶν θεῶν κατὰ τὴν

ἀπειρίαν τῆς θείας δυνάμεως πρόεισι, πολλαπλασιάζον ἑαυτὸ καὶ διὰ πάντων χωρῶν, καὶ τὸ ἀνέκλειπτον ἐν ταῖς τῶν δευτέρων προόδοις διαφερόντως ἐπιδεικνύμενον. τὸ γὰρ πληθύνειν τὰ προϊόντα καὶ ἀπὸ τῆς ἐν ταῖς αἰτίαις κρυφίας περιοχῆς προάγειν εἰς ἀπογεννήσεις τίνος ἐξαιρετόν ἐστιν ἢ τῆς ἀπείρου τῶν θεῶν δυνάμεως, δι' ἣν πάντα γονίμων ἀγαθῶν πεπλήρωται τὰ θεῖα, παντὸς τοῦ πλήρους ἄλλ' ἄφ' ἑαυτοῦ παράγοντος κατὰ τὴν ὑπερπλήρη δύναμιν; γεννητικῆς οὖν θεότητος ἴδιον ἢ τῆς δυνάμεως ἐπικράτεια, πολλαπλασιάζουσα τὰς τῶν γεννωμένων δυνάμεις καὶ γονίμους ἀπεργαζομένη καὶ ἀνεγείρουσα πρὸς τὸ γεννᾶν ἄλλα καὶ ὑφιστάνειν. εἰ γὰρ ἕκαστον τῆς οἰκείας ιδιότητος, ἣν ἔχει πρῶτως, τοῖς ἄλλοις μεταδίδωσι, πᾶν δὴπου τὸ γόνιμον καὶ τοῖς μεθ' ἑαυτοῦ τὴν γόνιμον ἐνδίδωσι πρόοδον καὶ τὴν ἀπειρίαν ἐνεικονίζεται τὴν τῶν ὄλων ἀρχέγονον, ἄφ' ἧς πᾶσα γεννητικὴ προήλθε δύναμις, τὰς ἀενάους τῶν θείων προόδους ἐξηρημένως ἀπορρέουσα. 153 Πᾶν τὸ τέλειον ἐν τοῖς θεοῖς τῆς θείας ἐστὶ τελειότητος αἴτιον. ὡς γὰρ ἄλλαι τῶν ὄντων εἰσὶν ὑποστάσεις, ἄλλαι τῶν ὑπερ οὐσίων, οὕτω δὴ καὶ τελειότερες ἄλλαι μὲν αἰ τῶν θεῶν αὐτῶν κατὰ τὴν ὑπαρξιν, ἄλλαι δὲ αἰ τῶν ὄντων δεύτεραι μετ' ἐκείνας· καὶ αἰ μὲν αὐτοτελεῖς καὶ πρωτουργοί, διότι καὶ τὸ ἀγαθὸν ἐν ἐκείνοις πρῶτως, αἰ δὲ κατὰ μέθεξιν ἔχουσαι τὸ τέλειον. ἄλλη μὲν οὖν διὰ ταῦτα ἢ τῶν θεῶν τελειότης καὶ ἄλλη τῶν ἐκθεουμένων. τὸ δὲ ἐν τοῖς θεοῖς πρῶτως τέλειον οὐ μόνον τοῖς ἐκθεοιμένοις τῆς τελειότητος αἴτιον, ἀλλὰ καὶ τοῖς θεοῖς αὐτοῖς. εἰ γὰρ, ἢ τέλειον ἕκαστον, ἐπέστραπται πρὸς τὴν οἰκείαν ἀρχὴν, τὸ πάσης τῆς θείας ἐπιστροφῆς αἴτιον τελεσιουργόν ἐστι τοῦ τῶν θεῶν γένους. 154 Πᾶν τὸ φρουρητικὸν ἐν τοῖς θεοῖς ἕκαστον ἐν τῇ οἰκείᾳ τάξει διαφυλάττει τῶν δευτέρων ἐνοειδῶς ἐξηρημένον καὶ τοῖς πρώτοις ἐνιδρυμένον. εἰ γὰρ ἢ φρουρὰ τὸ τῆς ἐκάστου τάξεως μέτρον ἀτρέπτως διασώζει καὶ συνέχει πάντα τὰ φρουρούμενα ἐν τῇ οἰκείᾳ τελειότητι, πᾶσιν ἐνδίδωσι τὴν ἀπὸ τῶν καταδεεστέρων ὑπερ οχὴν, καὶ ἄμικτον ἕκαστον ἴστησιν ἐφ' ἑαυτοῦ μονίμως, καθαρότητος ἀχράντου τοῖς φρουρουμένοις αἴτιον ὑπάρχον, καὶ ἐνιδρύει τοῖς ὑπερτέροις. τέλειον γὰρ πᾶν ἐστὶ τῶν μὲν πρώτων ἀντεχόμενον, ἐν ἑαυτῷ δὲ μένον, καὶ τῶν καταδεεστέρων ὑπερηπλωμένον. 155 Πᾶν μὲν τὸ ζωογόνον ἐν τοῖς θεοῖς γένεσιν αἴτιον γεννητικόν ἐστιν, οὐ πᾶσα δὲ ἢ γόνιμος τάξις ζωογόνος ἐστίν· ὀλικωτέρα γὰρ ἢ γεννητικὴ τῆς ζωογονικῆς καὶ ἐγγυτέρω τῆς ἀρχῆς. ἢ μὲν γὰρ γέννησις τὴν εἰς πλῆθος τὰ ὄντα προάγουσαν αἰτίαν δηλοῖ, ἢ δὲ ζωογονία τὴν χορηγὸν ἀπάσης ζωῆς θεότητα παρίστησιν. εἰ οὖν ἢ μὲν τῶν ὄντων πολλαπλασιάζει τὰς ὑποστάσεις, ἢ δὲ τὰς τῆς ζωῆς προόδους ὑφίστησιν, ὡς ἔχει τὸ ὄν πρὸς τὴν ζωὴν, οὕτως ἢ γεννητικὴ τάξις ἔξει πρὸς τὴν ζωογόνον σειρᾶν. ὀλικωτέρα δὴ οὖν ἔσται καὶ πλειόνων αἰτία, καὶ διὰ τοῦτο ἐγγυτέρω τῆς ἀρχῆς. 156 Πᾶν μὲν τὸ τῆς καθαρότητος αἴτιον ἐν τῇ φρουρητικῇ περιέχεται τάξει, οὐκ ἔμπαλιν δὲ πᾶν τὸ φρουρητικὸν τῷ καθαρτικῷ γένει ταυτόν. ἢ μὲν γὰρ καθαρότης τὸ ἀμιγῆς ἐνδίδωσι πρὸς τὰ χείρονα πᾶσι τοῖς θεοῖς καὶ τὸ ἀχραντὸν ἐν τῇ προνοίᾳ τῶν δευτέρων, ἢ δὲ φρουρὰ καὶ τοῦτο ἀπεργάζεται καὶ ἐν ἑαυτοῖς πάντα συνέχει καὶ σταθερῶς ἐντίθησι τοῖς ὑπερτέροις. ὀλικώτερον ἄρα τοῦ καθαρτικῷ τὸ φρουρητικόν ἐστιν· ἴδιον γὰρ ἀπλῶς φρουρᾶς μὲν τὸ τὴν αὐτὴν ἐκάστου τάξιν διατηρεῖν πρὸς τε ἑαυτὸ καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ καὶ τὰ μετ' αὐτό, καθαρότητος δὲ τὸ ἐξαιρεῖν τῶν καταδεεστέρων τὰ κρείττονα. ταῦτα δὲ ἐστὶ πρῶτως ἐν τοῖς θεοῖς. τοῦ γὰρ ἐν πᾶσιν ὄντος δεῖ μίαν αἰτίαν προηγεῖσθαι· καὶ ὅλως πάντων τῶν ἀγαθῶν τὰ ἐνοειδῆ μέτρα παρ' ἐκείνοις προείληπται, καὶ οὐδὲν ἐστὶν ἐν τοῖς δευτέροις ἀγαθόν, ὃ μὴ προῦφέστηκεν ἐν τοῖς θεοῖς (πόθεν γὰρ ἔσται τοῦτο, καὶ τίνα ἔξει τὴν αἰτίαν;). ἐν ἐκείνοις ἄρα καὶ ἢ καθαρότης πρῶτως, ἀγαθὸν οὖσα, καὶ ἢ φρουρὰ καὶ πᾶν ὃ τι τοιοῦτον. 157 Πᾶν μὲν τὸ πατρικὸν αἴτιον τοῦ εἶναι πᾶσιν ἐστὶ χορηγὸν καὶ τὰς ὑπάρξεις τῶν ὄντων ὑφίστησι· πᾶν δὲ τὸ δημιουργικὸν τῆς εἰδοποιίας τῶν

συνθέτων προέστηκε καὶ τῆς τάξεως καὶ τῆς κατ' ἀριθμὸν αὐτῶν διαιρέσεως, καὶ ἔστι τῆς αὐτῆς τῶ πα τρικῶ συστοιχίας ἐν μερικωτέροις γένεσιν. ἐκάτερον γὰρ τῆς τοῦ πέρατός ἐστι τάξεως, ἐπεὶ καὶ ἡ ὕπαρ ξις καὶ ὁ ἀριθμὸς καὶ τὸ εἶδος περατοειδῆ πάντα ἐστίν· ὥστε ταύτη σύστοιχα ἀλλήλοις. ἀλλὰ τὸ μὲν δημιουργικὸν εἰς πλῆθος προάγει τὴν ποίησιν, τὸ δὲ ἐνοειδῶς παρέχεται τὰς τῶν ὄντων προόδους· καὶ τὸ μὲν εἰδοποιόν ἐστι, τὸ δὲ οὐσιοποιόν. ἢ οὖν ταῦτα διέστηκεν ἀλλήλων, τό τε εἶδος καὶ τὸ ὄν, ταύτη τοῦ δημιουργικοῦ τὸ πατρικὸν διέστηκεν. ἔστι δέ τι ὄν τὸ εἶδος, ὀλικώτερον ἄρα καὶ αἰτιώτερον <ὄν> τὸ πατρικὸν ἐστὶν ἐπέκεινα τοῦ δημιουργικοῦ γένους, ὡς τὸ ὄν τοῦ εἶδους. 158 Πᾶν τὸ ἀναγωγὸν αἴτιον ἐν τοῖς θεοῖς καὶ τοῦ καθαρτικοῦ διαφέρει καὶ τῶν ἐπιστρεπτικῶν γενῶν. ὅτι μὲν γὰρ εἶναι δεῖ καὶ τοῦτο πρῶτως ἐν ἐκείνοις δῆλον, ἐπειδὴ τῶν ὄλων ἀγαθῶν ἐκεῖ τὰ αἴτια πάντα προϋφέστηκεν. ἀλλὰ τοῦ μὲν καθαρτικοῦ προϋπάρχει, διότι τὸ μὲν ἀπολύει τῶν χειρόνων, τοῦτο δὲ συνάπτει τοῖς κρείττοις· τοῦ δὲ ἐπιστρεπτικοῦ μερικωτέραν ἔχει τάξιν, διότι πᾶν τὸ ἐπιστρέφον ἢ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφει ἢ πρὸς τὸ κρείττον, τοῦ δὲ ἀναγωγοῦ τὸ ἐνέργημα κατὰ τὴν πρὸς τὸ κρείττον ἐπιστροφὴν χαρακτηρίζεται, ὡς εἰς τὸ ἄνω καὶ τὸ θειότερον ἄγον τὸ ἐπιστρεφόμενον. 159 Πᾶσα τάξις θεῶν ἐκ τῶν πρώτων ἐστὶν ἀρχῶν, πέρατος καὶ ἀπειρίας· ἀλλ' ἢ μὲν πρὸς τῆς τοῦ πέρατος αἰτίας μᾶλλον, ἢ δὲ πρὸς τῆς ἀπειρίας, πᾶσα μὲν γὰρ ἐξ ἀμφοτέρων πρόεισι, διότι τῶν πρώτων αἰτίων αἰ μεταδόσεις διήκουσι διὰ πάντων τῶν δευτέρων. ἀλλ' ὅπου μὲν τὸ πέρας ἐνδυναστεύει κατὰ τὴν μίξιν, ὅπου δὲ τὸ ἄπειρον· καὶ οὕτω δὴ τὸ μὲν περατοειδὲς ἀποτελεῖται γένος, ἐν ᾧ τὰ τοῦ πέρατος κρατεῖ· τὸ δὲ ἀπειροειδὲς, ἐν ᾧ τὰ τῆς ἀπειρίας. 160 Πᾶς ὁ θεῖος νοῦς ἐνοειδῆς ἐστὶ καὶ τέλειος καὶ πρῶτως νοῦς, ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ τοὺς ἄλλους νόας παράγων. εἰ γὰρ θεῖος ἐστὶ, πεπλήρωται τῶν θείων ἐνάδων καὶ ἔστιν ἐνοειδῆς· εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τέλειος, τῆς ἀγαθότητος τῆς θείας πλήρης ὑπάρχων. εἰ δὲ ταῦτα, καὶ πρῶτως ἐστὶ νοῦς, ἅτε τοῖς θεοῖς ἠνωμένος· παντὸς γὰρ νοῦ κρείττων ὁ ἐκθεούμενος νοῦς. πρῶτως δὲ ὢν νοῦς, καὶ τοῖς ἄλλοις αὐτὸς δίδωσι τὴν ὑπόστασιν· ἀπὸ γὰρ τῶν πρώτων ὄντων πάντα τὰ δευτέρως ὄντα τὴν ὕπαρξιν κέκτηται. 161 Πᾶν τὸ ὄντως ὄν τὸ τῶν θεῶν ἐξημμένον θεῖον ἐστὶ νοητὸν καὶ ἀμέθεκτον. ἐπεὶ γὰρ πρῶτόν ἐστι τῶν τῆς θείας ἐνώσεως μετεχόντων τὸ ὄντως ὄν, ὡς δέδεικται, καὶ πληροῖ τὸν νοῦν ἀφ' ἑαυτοῦ (καὶ γὰρ ὁ νοῦς ὄν ἐστὶν, ὡς τοῦ ὄντος πληρούμενος), θεῖόν ἐστὶ δῆπου νοητόν· ὡς μὲν ἐκθεούμενον, θεῖον, ὡς δὲ πληρωτικὸν τοῦ νοῦ καὶ ὑπ' αὐτοῦ μετεχόμενον, νοητόν. καὶ ὁ μὲν νοῦς ὄν διὰ τὸ πρῶτως ὄν, αὐτὸ δὲ τὸ πρῶτως ὄν χωριστόν ἐστὶν ἀπὸ τοῦ νοῦ, διότι μετὰ τὸ ὄν ἐστὶν ὁ νοῦς, δὲ ἀμέθεκτα πρὸ τῶν μετεχομένων ὑφέστηκεν· ὥστε καὶ τοῦ συζύγου πρὸς τὸν νοῦν ὄντος προϋπάρχει τὸ καθ' αὐτὸ καὶ ἀμεθέκτως ὄν. νοητὸν γὰρ ἐστὶν οὐχ ὡς τῶ νῶ συντεταγμένον, ἀλλ' ὡς τελειοῦν ἐξηρημένως τὸν νοῦν, διότι κάκεινῳ τοῦ εἶναι μεταδίδωσι καὶ πληροῖ κάκεινον τῆς ὄντως οὐσης οὐσίας. 162 Πᾶν τὸ καταλάμπον τὸ ὄντως ὄν πλῆθος τῶν ἐνάδων κρύφιον καὶ νοητόν ἐστὶ· κρύφιον μὲν ὡς τῶ ἐνὶ συνημμένον, νοητὸν δὲ ὡς ὑπὸ τοῦ ὄντος μετεχόμενον. ἀπὸ γὰρ τῶν ἐξημμένων πάντες οἱ θεοὶ καλοῦνται, διότι καὶ τὰς ὑποστάσεις αὐτῶν τὰς διαφοροὺς ἀπὸ τούτων, ἀγνώστους ὑπαρχούσας, γινῶναι δυνατόν. ἄρρητον γὰρ καθ' αὐτὸ πᾶν τὸ θεῖον καὶ ἀγνωστον, ὡς τῶ ἐνὶ τῶ ἀρρήτῳ συμφυές· ἀπὸ δὲ τῆς τῶν μετεχόντων ἐξαλλαγῆς καὶ τὰς ἐκείνων ιδιότητος γνωρίζεσθαι συμβαίνει. νοητοὶ δὴ οὖν εἰσιν οἱ τὸ ὄντως ὄν καταλάμποντες, διότι δὴ τὸ ὄντως ὄν νοητόν ἐστὶ θεῖον καὶ ἀμέθεκτον, τοῦ νοῦ προϋφεστηκός. οὐ γὰρ ἂν τοῦτο τῶν πρωτίστων ἐξῆπτο θεῶν, εἰ μὴ κάκεινοι πρωτουργὸν εἶχον ὑπόστασιν καὶ δύναμιν τελειωτικὴν τῶν ἄλλων θεῶν, εἴπερ ὡς τὰ μετέχοντα πρὸς ἄλληλα, οὕτω καὶ αἱ τῶν μετεχομένων ἔχουσιν ὑπάρξεις. 163 Πᾶν τὸ πλῆθος τῶν ἐνάδων τὸ μετεχόμενον ὑπὸ τοῦ ἀμεθέκτου νοῦ νοερόν ἐστὶν. ὡς γὰρ ἔχει νοῦς πρὸς τὸ ὄντως ὄν, οὕτως αἱ ἐνάδες αὐταὶ πρὸς τὰς ἐνάδας τὰς

νοητὰς ἔχουσιν. ἤπερ οὖν καὶ ἐκεῖναι, καταλάμπουσαι τὸ ὄν, νοηταὶ εἰσι, ταύτη καὶ αὐταί, καταλάμπουσαι τὸν θεῖον καὶ ἀμέθεκτον νοῦν, νοεραὶ εἰσιν, ἀλλ' οὐχ οὕτω νοεραὶ ὡς ἐν νῶ ὑφ' ἑσθηκυῖαι, ἀλλ' ὡς κατ' αἰτίαν τοῦ νοῦ προϋπάρχουσαι καὶ ἀπογεννώσαι τὸν νοῦν. 164 Πᾶν τὸ πλῆθος τῶν ἐνάδων τὸ μετεχόμενον ὑπὸ τῆς ἀμεθέκτου πάσης ψυχῆς ὑπερκόσμιόν ἐστι. διότι γὰρ ἡ ἀμέθεκτος ψυχὴ πρῶτως ὑπὲρ τὸν κόσμον ἐστὶ, καὶ οἱ μετεχόμενοι ὑπ' αὐτῆς θεοὶ ὑπερκόσμοι εἰσιν, ἀνά λόγον ὄντες πρὸς τοὺς νοερούς καὶ νοητούς, ὃν ἔχει ψυχὴ πρὸς νοῦν καὶ νοῦς πρὸς τὸ ὄντως ὄν. ὡς οὖν ψυχὴ πᾶσα εἰς νοῦς ἀνήρ τηται καὶ νοῦς εἰς τὸ νοητὸν ἐπέστραπται, οὕτω δὴ καὶ οἱ ὑπὲρ κόσμιοι θεοὶ τῶν νοερῶν ἐξέχονται, καθάπερ δὴ καὶ οὗτοι τῶν νοητῶν. 165 Πᾶν τὸ πλῆθος τῶν ἐνάδων τῶν μετεχομένων ὑπὸ τινος αἰσθητοῦ σώματος ἐγκόσμιόν ἐστιν. ἐλλάμπει γὰρ εἷς τι τῶν τοῦ κόσμου μερῶν διὰ μέσων τοῦ νοῦ καὶ τῆς ψυχῆς. οὔτε γὰρ νοῦς ἄνευ ψυχῆς πάρεστί τι τῶν ἐγκοσμίων σωμάτων οὔτε θεότης ἀμέσως συνάπτεται ψυχῇ (διὰ γὰρ τῶν ὁμοίων αἰ μεθέξεις)· καὶ αὐτὸς ὁ νοῦς κατὰ τὸ νοητὸν τὸ ἑαυτοῦ καὶ τὸ ἀκρότατον μετέχει τῆς ἐνάδος. ἐγκόσμιοι οὖν αἱ ἐνάδες ὡς συμπληροῦσαι τὸν ὅλον κόσμον καὶ ὡς ἐκθεωτικαὶ τῶν ἐμφανῶν σωμάτων. θεῖον γὰρ καὶ τούτων ἕκαστόν ἐστιν, οὐ διὰ τὴν ψυχὴν (οὐ γὰρ πρῶτως αὕτη θεός), οὐδὲ διὰ τὸν νοῦν (οὐδὲ γὰρ οὗτος τῶ ἐνὶ ὁ αὐτός), ἀλλ' ἔμψυχον μὲν καὶ ἐξ ἑαυτοῦ κινούμενον διὰ ψυχὴν, αἰεὶ δὲ ὡσαύτως ἔχον καὶ τάξει τῇ ἀρίστη φερόμενον διὰ τὸν νοῦν, θεῖον δὲ διὰ τὴν ἔνωσιν· καὶ εἰ δύνανται ἔχει προνοητικὴν, διὰ ταύτην ἐστὶ τὴν αἰτίαν τοιοῦτον. 166 Πᾶς νοῦς ἢ ἀμέθεκτός ἐστιν ἢ μεθεκτός· καὶ εἰ μεθεκτός, ἢ ὑπὸ τῶν ὑπερκοσμίων ψυχῶν μετεχόμενος ἢ ὑπὸ τῶν ἐγκοσμίων. παντὸς μὲν γὰρ τοῦ πλῆθους τῶν νόων ὁ ἀμέθεκτος ἠγεῖται, πρωτίστην ἔχων ὑπαρξίν· τῶν δὲ μετεχομένων οἱ μὲν τὴν ὑπὲρ κόσμιον καὶ ἀμέθεκτον ἐλλάμπουσαι ψυχὴν, οἱ δὲ τὴν ἐγκόσμιον. οὔτε γὰρ ἀπὸ τοῦ ἀμεθέκτου τὸ πλῆθος εὐθύς τὸ ἐγκόσμιον, εἴπερ αἱ πρόοδοι διὰ τῶν ὁμοίων, ὁμοιότερον δὲ τῶ ἀμεθέκτῳ τὸ χωριστὸν τοῦ κόσμου μᾶλλον ἢ τὸ διηρημένον περὶ αὐτόν· οὔτε μόνον τὸ ὑπερκόσμιον ὑπέστη πλῆθος, ἀλλ' εἰσὶ καὶ ἐγκόσμοι, εἴπερ καὶ θεῶν ἐγκοσμίων πλῆθος, καὶ αὐτὸς ὁ κόσμος ἔμψυχος ἅμα καὶ ἔννοος ἐστὶ, καὶ ἡ μεθεξις ταῖς ἐγκοσμίοις ψυχαῖς τῶν ὑπερκοσμίων νόων διὰ μέσων ἐστὶ τῶν ἐγκοσμίων νόων. 167 Πᾶς νοῦς ἑαυτὸν νοεῖ· ἀλλ' ὁ μὲν πρωτίστος ἑαυτὸν μόνον, καὶ ἐν κατ' ἀριθμὸν ἐν τούτῳ νοῦς καὶ νοητὸν· ἕκαστος δὲ τῶν ἐφεξῆς ἑαυτὸν ἅμα καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ, καὶ νοητὸν ἐστὶ τούτῳ τὸ μὲν ὃ ἐστὶ, τὸ δὲ ἄφ' οὗ ἐστὶν. ἢ γὰρ ἑαυτὸν νοεῖ πᾶς νοῦς ἢ τὸ ὑπὲρ ἑαυτὸν ἢ τὸ μεθ' ἑαυτόν. ἀλλ' εἰ μὲν τὸ μεθ' ἑαυτόν, πρὸς τὸ χειρόν ἐπιστρέψει νοῦς ὢν. καὶ οὐδὲ οὕτως ἐκεῖνο αὐτὸ γινώσεται, πρὸς ὃ ἐπέστρεψεν, ἄτε οὐκ ὢν ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ἔξω αὐτοῦ, τὸν δὲ ἀπ' αὐτοῦ τύπον μόνον, ὃς ἐν αὐτῷ γέγονεν ἀπ' ἐκεῖνου· ὃ γὰρ ἔχει, οἶδε, καὶ ὃ πέπονθεν, οὐχ ὃ μὴ ἔχει καὶ ἄφ' οὗ [οὐ] πέπονθεν. εἰ δὲ τὸ ὑπὲρ αὐτόν, εἰ μὲν διὰ τῆς ἑαυτοῦ γνώσεως, ἑαυτὸν ἅμα κάκεῖνο γινώσεται· εἰ δὲ ἐκεῖνο μόνον, ἑαυτὸν ἀγνοήσει νοῦς ὢν. ὅλως δέ, τὸ πρὸ αὐτοῦ γινώσκων, οἶδεν ἄρα ὅτι καὶ αἴτιόν ἐστιν ἐκεῖνο, καὶ ὢν αἴτιον· εἰ γὰρ ταῦτα ἀγνοήσει, κάκεῖνο ἀγνοήσει τὸ τῶ εἶναι παράγον, [ἂ παράγει, καὶ] ἂ παράγει μὴ γινώσκων. ὃ δὲ ὑφίστησι καὶ ὢν αἴτιον τὸ πρὸ αὐτοῦ γινώσκων, καὶ ἑαυτὸν ἐκεῖθεν ὑποστάντα γινώσεται. πάντως ἄρα τὸ πρὸ αὐτοῦ γινώσκων γινώσεται καὶ ἑαυτόν. εἰ οὖν τις ἔστι νοῦς νοητός, ἐκεῖνος ἑαυτὸν εἰδὼς καὶ τὸ νοητὸν οἶδε, νοητὸς ὢν, ὃ ἐστὶν αὐτός· ἕκαστος δὲ τῶν μετ' ἐκεῖνον τὸ ἐν αὐτῷ νοητὸν νοεῖ ἅμα καὶ τὸ πρὸ αὐτοῦ. ἔστιν ἄρα καὶ ἐν τῷ νῶ νοητὸν καὶ ἐν τῷ νοητῷ νοῦς· ἀλλ' ὁ μὲν τῷ νοητῷ ὁ αὐτός, ὁ δὲ [τῷ νοοῦντι] τῷ μὲν ἐν αὐτῷ ὁ αὐτός, τῷ πρὸ αὐτοῦ δὲ οὐχ ὁ αὐτός· ἄλλο γὰρ τὸ ἀπλῶς νοητὸν καὶ ἄλλο τὸ ἐν τῷ νοοῦντι νοητὸν. 168 Πᾶς νοῦς κατ' ἐνέργειαν οἶδεν ὅτι νοεῖ· καὶ οὐκ ἄλλου μὲν ἴδιον τὸ νοεῖν, ἄλλου δὲ τὸ νοεῖν ὅτι νοεῖ. εἰ γὰρ ἐστὶ κατ' ἐνέργειαν νοῦς καὶ νοεῖ ἑαυτὸν οὐκ ἄλλον ὄντα παρὰ τὸ νοούμενον, οἶδεν ἑαυτὸν

καὶ ὄρα ἑαυτὸν. ὄρων δὲ νοοῦντα καὶ ὄρωντα γινώσκων, οἶδεν ὅτι νοῦς ἐστὶ κατ' ἐνέργειαν· τοῦτο δὲ εἰδώς, οἶδεν ὅτι νοεῖ, καὶ οὐχ ἄ νοεῖ μόνον. ἅμα ἄρα ἄμφω οἶδε, καὶ τὸ νοητὸν καὶ ὅτι νοεῖ ἐκεῖνο καὶ νοεῖται ὑφ' ἑαυτοῦ νοοῦντος. 169 Πᾶς νοῦς ἐν αἰῶνι τὴν τε οὐσίαν ἔχει καὶ τὴν δύναμιν καὶ τὴν ἐνέργειαν. εἰ γὰρ ἑαυτὸν νοεῖ καὶ ταῦτὸν νοῦς καὶ νοητὸν, καὶ ἡ νόησις τῷ νῶ ταῦτὸν καὶ τῷ νοητῷ· μέση γὰρ οὕσα τοῦ τε νοοῦντος καὶ τοῦ νοουμένου, τῶν αὐτῶν ἐκείνων ὄντων, ἔσται δῆπου καὶ ἡ νόησις ἢ αὐτὴ πρὸς ἄμφω. ἀλλὰ μὴν ὅτι ἡ οὐσία τοῦ νοῦ αἰώνιος, <δηλον>· ὅλη γὰρ ἅμα ἐστὶ. καὶ ἡ νόησις ὡσαύτως, εἴπερ τῇ οὐσίᾳ ταῦτόν· εἰ γὰρ ἀκίνητος ὁ νοῦς, οὐκ ἂν ὑπὸ χρόνου μετροῖτο οὔτε κατὰ τὸ εἶναι οὔτε κατὰ τὴν ἐνέργειαν. τούτων δὲ ὡσαύτως ἐχόντων, καὶ ἡ δύναμις αἰώνιος. 170 Πᾶς νοῦς πάντα ἅμα νοεῖ· ἀλλ' ὁ μὲν ἀμέθεκτος ἀπλῶς πάντα, τῶν δὲ μετ' ἐκεῖνον ἕκαστος καθ' ἑν πάντα. εἰ γὰρ ἅπας νοῦς ἐν αἰῶνι τὴν τε οὐσίαν ἰδρύσατο τὴν ἑαυτοῦ καὶ ἅμα τῇ οὐσίᾳ τὴν ἐνέργειαν, πάντα ἅμα νοήσει πᾶς. εἰ γὰρ κατὰ μέρος καὶ ἄλλο καὶ ἄλλο τῶν ἐφεξῆς, οὐκ ἐν αἰῶνι· τὸ γὰρ ἐφεξῆς ἐν χρόνῳ πᾶν· πρότερον γὰρ καὶ ὕστερον τὸ ἐφεξῆς, ἀλλ' οὐχ ὁμοῦ πᾶν. εἰ μὲν οὖν ὁμοίως πάντα νοήσουσι πάντες, οὐ διοίσουσιν ἀλλήλων. εἰ γὰρ ὁμοίως πάντα νοοῦσιν, ὁμοίως πάντα εἰσίν, ἃ νοοῦσιν ὄντες· ὁμοίως δὲ πάντα ὄντες, οὐχ ὁ μὲν ἀμέθεκτος, ὁ δὲ οὐ. ὦν γὰρ αἱ νοήσεις αἱ αὐταί, καὶ αἱ οὐσίαι, εἴπερ ἡ νόησις ἢ ἐκάστου ταῦτὸν τῷ ἐκάστῳ εἶναι, καὶ ἕκαστος ἄμφω, καὶ ἡ νόησις καὶ τὸ εἶναι. λείπεται δὴ οὖν, εἰ μὴ ὁμοίως, ἢ <μη> πάντα νοεῖν ἕκαστον, ἀλλ' ἑν· ἢ πλείω, μὴ πάντα δὲ ὁμῶς· ἢ πάντα καθ' ἑν. ἀλλὰ τὸ μὲν μὴ πάντα νοεῖν λέγειν νοῦν ἐστὶ ποιεῖν ἀγνοοῦντά τι τῶν ὄντων· οὐδὲ γὰρ μεταβήσεται καὶ νοήσει ἢ μὴ πρότερον, ἀκίνητος ὦν· καὶ ἔσται ψυχῆς χείρων τῆς ἐν τῷ κινεῖσθαι πάντα νοούσης, διὰ τὸ μένειν ἐν μόνον νοῶν. πάντα ἄρα νοήσει καθ' ἑν (ἢ γὰρ πάντα ἢ ἐν ἢ πάντα καθ' ἑν), τῆς νοήσεως αἰεὶ μὲν καὶ ἐν πᾶσι πάντων οὐσης, τὰ δὲ πάντα ἐνὶ τῶν πάντων ὀριζούσης· ὥστε εἶναι τι κρατοῦν ἐν τῇ νοήσει καὶ τοῖς νοουμένοις ἐν, πάντων ἅμα κατὰ τὸ ἐν νοουμένων, καὶ τοῦ ἐνὸς αὐτῷ τὰ πάντα χαρακτηρίζοντος. 171 Πᾶς νοῦς ἀμέριστος ἐστὶν οὐσία. εἰ γὰρ ἀμεγέθης καὶ ἀσώματος καὶ ἀκίνητος, ἀμέριστος ἐστὶ. πᾶν γὰρ τὸ ὀπωσοῦν μεριστὸν ἢ κατὰ πλῆθος ἢ κατὰ μέγεθος ἢ κατὰ τὰς ἐνεργείας ἐστὶ μεριστὸν ἐν χρόνῳ φερομένας· ὁ δὲ νοῦς κατὰ πάντα αἰώνιος, καὶ ἐπέκεινα σωμάτων, καὶ ἥνωται τὸ ἐν αὐτῷ πλῆθος· ἀμέριστος ἄρα ἐστίν. ὅτι μὲν οὖν ἀσώματος ὁ νοῦς, ἢ πρὸς ἑαυτὸν ἐπιστροφή δηλοῖ· τῶν γὰρ σωμάτων οὐδὲν πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφεται. ὅτι δὲ αἰώνιος, ἢ τῆς ἐνεργείας πρὸς τὴν οὐσίαν ταυτότης· οὕτω γὰρ δέδεικται πρότερον. ὅτι δὲ ἥνωται τὸ πλῆθος, ἢ πρὸς τὰς ἐνάδας τὰς θείας τοῦ νοεροῦ πλῆθους συνέχεια· αἱ μὲν γὰρ εἰσι πρῶτον πλῆθος, οἱ δὲ νόες μετ' ἐκείνας. εἰ οὖν καὶ πλῆθος ἅπας νοῦς, ἀλλ' ἥνωμένον πλῆθος· πρὸ γὰρ τοῦ διηρημένου τὸ συν ἐπτυγμένον καὶ ἐγγυτέρω τοῦ ἐνός. 172 Πᾶς νοῦς αἰδίων ἐστὶ προσεχῶς καὶ ἀμεταβλήτων κατ' οὐσίαν ὑποστάτης. τὸ γὰρ ἀπὸ ἀκινήτου παραγόμενον αἰτίας ἅπαν ἀμετάβλητόν ἐστὶ κατὰ τὴν οὐσίαν· νοῦς δὲ ἀκίνητος, αἰώνιος πάντη ὦν καὶ ἐν αἰῶνι μένων. καὶ τῷ εἶναι παράγει ἢ ἂν παράγη· εἰ δὲ αἰεὶ ἔστι καὶ ὡσαύτως ἔστιν, αἰεὶ παράγει καὶ ὡσαύτως· οὐκ ἄρα ποτὲ μὲν ὄντων, ποτὲ δὲ μὴ ὄντων αἴτιος, ἀλλὰ τῶν αἰεὶ ὄντων. 173 Πᾶς νοῦς νοερῶς ἐστὶ καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ καὶ τὰ μετ' αὐτόν· τὰ μὲν γὰρ ἐστὶ κατ' αἰτίαν, ὅσα μετ' αὐτόν, τὰ δὲ κατὰ μέθεξιν, ὅσα πρὸ αὐτοῦ· νοῦς δὲ αὐτός ἐστὶ καὶ νοερὰν ἔλαχεν οὐσίαν· κατὰ τὴν ἑαυτοῦ ἄρα ὑπαρξιν ἀφορίζει πάντα, καὶ ἢ κατ' αἰτίαν ἐστὶ καὶ ἢ κατὰ μέθεξιν. καὶ γὰρ ἕκαστον, ὡς πέφυκεν, οὕτω μετέχει τῶν κρειττόνων, ἀλλ' οὐχ ὡς ἐκεῖνα ἔστιν. ἤδη γὰρ ἂν ὡσαύτως ὑπὸ πάντων μετείχετο· μετέχει δὲ ἄλλα ἄλλως· κατὰ τὴν ιδιότητα ἄρα τῶν μετεχόντων καὶ δύναμιν αἰ μεθέξεις. νοερῶς ἄρα ἐν τῷ νῶ τὰ πρὸ αὐτοῦ. ἀλλὰ μὴν καὶ τὰ μετ' αὐτόν νοερῶς ἐστὶν. οὐ γὰρ ἐκ τῶν ἀποτελεσμάτων ἐστίν, οὐδὲ ἐκεῖνα ἔχει ἐν ἑαυτῷ, ἀλλὰ τὰς αἰτίας τὰς ἐκείνων· ἔστι δὲ πάντων τῷ εἶναι αἴτιος· τὸ δὲ εἶναι αὐτοῦ νοερόν· καὶ τὰ

αἴτια ἄρα νοερῶς ἔχει τῶν πάντων. ὥστε πάντα νοερῶς ἐστὶ πᾶς νοῦς, καὶ τὰ πρὸ αὐτοῦ καὶ τὰ μετ' αὐτόν. ὡς οὖν τὰ νοητὰ νοερῶς ἔχει πᾶς, οὕτω καὶ τὰ αἰσθητὰ νοερῶς. 174 Πᾶς νοῦς τῷ νοεῖν ὑφίστησι τὰ μετ' αὐτόν, καὶ ἡ ποίησις ἐν τῷ νοεῖν, καὶ ἡ νόησις ἐν τῷ ποιεῖν. εἰ γὰρ νοητόν ἐστὶ καὶ νοῦς ταυτόν καὶ τὸ εἶναι ἐκάστου τῆ νοήσει τῆ ἐν ἑαυτῷ [ταυτόν], ποιεῖ δὲ ἂ ποιεῖ τῷ εἶναι, καὶ παρ' ἀγει κατὰ τὸ εἶναι ὅ ἐστι, καὶ τῷ νοεῖν ἂν παράγοι τὰ παραγόμενα. τὸ γὰρ εἶναι καὶ τὸ νοεῖν ἐν ἄμφω· καὶ γὰρ ὁ νοῦς καὶ [πᾶν] τὸ ὄν τὸ ἐν αὐτῷ ταυτόν. εἰ οὖν ποιεῖ τῷ εἶναι, τὸ δὲ εἶναι νοεῖν ἐστὶ, ποιεῖ τῷ νοεῖν. καὶ ἡ νόησις ἢ κατ' ἐνέργειαν ἐν τῷ νοεῖν· τοῦτο δὲ τῷ εἶναι ταυτόν· τὸ δὲ εἶναι ἐν τῷ ποιεῖν (τὸ γὰρ ἀκινήτως ποιοῦν τὸ εἶναι ἐν τῷ ποιεῖν ἀεὶ ἔχει)· καὶ ἡ νόησις ἄρα ἐν τῷ ποιεῖν. 175 Πᾶς νοῦς ὑπὸ τῶν κατ' οὐσίαν ἅμα καὶ ἐνέργειαν νοερῶν μετέχεται πρῶτως. ἀνάγκη γὰρ ἢ ὑπὸ τούτων ἢ ὑπ' ἄλλων τῶν νοερῶν μὲν ἐχόντων τὴν οὐσίαν, μὴ ἀεὶ δὲ νοοῦντων. ἀλλ' ὑπ' ἐκείνων ἀδύνατον. καὶ γὰρ ἡ ἐνέργεια τοῦ νοῦ ἀκίνητος· καὶ ὑφ' ὧν ἄρα μετέχεται, ταῦτα ἀεὶ νοοῦντα ἀεὶ μετέχει, τῆς νοερᾶς ἐνεργείας ἀεὶ νοερά τὰ μετέχοντα ποιούσης. τῷ γὰρ αἰωνίῳ τῆς ἐνεργείας τὸ ἐν μέρει τινὶ τοῦ χρόνου τὴν ἐνέργειαν ἔχον ἀσύναπτον· μεταξὺ δέ, ὥσπερ ἐν ταῖς οὐσίαις, οὕτω δὴ καὶ ἐν ταῖς τῶν ἐνεργειῶν ἐξαλλαγαῖς τῆς αἰωνίου πάσης ἐνεργείας καὶ τῆς ἐν τινὶ χρόνῳ τελείας ἢ κατὰ πάντα τὸν χρόνον ἔχουσα τὸ τέλειον. οὐδαμοῦ γὰρ αἱ πρόοδοι γίνονται ἀμέσως, ἀλλὰ διὰ τῶν συγγενῶν καὶ ὁμοίων κατὰ τε τὰς ὑποστάσεις καὶ τὰς τῶν ἐνεργειῶν τελειότητος ὡσαύτως. πᾶς ἄρα νοῦς ὑπ' ἐκείνων μετέχεται πρῶτως τῶν κατὰ πάντα χρόνον νοεῖν δυναμένων καὶ ἀεὶ νοοῦντων, εἰ καὶ κατὰ χρόνον ἀλλὰ μὴ αἰωνίως ἢ νόησις. ἐκ δὲ τούτου φανερόν ἐστι ψυχὴν ποτὲ νοοῦσαν, ποτὲ δὲ μὴ, νοῦ προσεχῶς μετέχειν ἀδύνατον. 176 Πάντα τὰ νοερά εἶδη καὶ ἐν ἀλλήλοις εἰσὶ καὶ καθ' αὐτὸ ἕκαστον. εἰ γὰρ ἀμέριστος πᾶς νοῦς καὶ ἠνωμένον διὰ τὴν νοερὰν ἀμέρειαν καὶ τὸ ἐν αὐτῷ πλῆθος, ἐν ἐνὶ πάντα ὄντα καὶ ἀμερεῖ ἠνωταὶ ἀλλήλοις, καὶ φοιτᾷ πάντα διὰ πάντων· εἰ δὲ ἀύλως ἔστι πάντα καὶ ἀσωμάτως, ἀσύγχυτά ἐστὶ πρὸς ἄλληλα, καὶ χωρὶς ἕκαστον φυλάττον τὴν ἑαυτοῦ καθαρότητα μένει ὅ ἐστι. δηλοῖ δὲ τὸ μὲν ἀσύγχυτον τῶν νοερῶν εἰδῶν ἢ τῶν ἐκάστου διακεκριμένως μετεχόντων ἰδιάζουσα μέθεξις. εἰ μὴ γὰρ τὰ μετεχόμενα διεκέκριτο καὶ ἦν χωρὶς ἀλλήλων, οὐδ' ἂν τὰ μετέχοντα αὐτῶν ἐκάστου μετεῖχε διακεκριμένως, ἀλλ' ἦν ἂν πολλῷ μᾶλλον ἐν τοῖς καταδεστέροις ἀδιάκριτος σύγχυσις, χείροσιν οὔσι κατὰ τὴν τάξιν· πόθεν γὰρ ἂν ἐγένετο διάκρισις, τῶν ὑφιστάντων αὐτὰ καὶ τελειούντων ἀδιακρίτων ὄντων καὶ συγκεχυμένων; τὸ δὲ αὐτῷ ἠνωμένον τῶν εἰδῶν ἢ τοῦ περιέχοντος ἀμερῆς ὑπόστασις τεκμηριοῦται καὶ ἡ ἐνοειδῆς οὐσία. τὰ γὰρ ἐν ἀμερεῖ καὶ ἐνοειδεῖ τὴν ὑπαρξιν ἔχοντα, ἐν τῷ αὐτῷ ἀμερίστως ὄντα (πῶς γὰρ ἂν μερίσαις τὸ ἀμερές καὶ τὸ ἐν;), ὁμοῦ ἐστὶ καὶ ἐν ἀλλήλοις, ὅλα δι' ὅλων φοιτῶντα ἀδιαστάτως. οὐ γὰρ διαστατόν τὸ περιέχον, καὶ ὡς ἐν διαστατῷ τὸ μὲν ἐν τῷδί, τὸ δὲ ἀλλαχοῦ, ἀλλ' ἅμα ἐν τῷ ἀμερεῖ καὶ ἐνὶ πᾶν· ὥστε καὶ ἐν ἀλλήλοις. πάντα ἄρα τὰ νοερά εἶδη καὶ ἐν ἀλλήλοις ἐστὶν ἠνωμένως καὶ χωρὶς ἕκαστον διακεκριμένως. εἰ δὲ τις ἐπὶ ταῖσδε ταῖς ἀποδείξεσι καὶ παραδειγμάτων δέοιτο, τὰ θεωρήματα νοεῖτω τὰ ἐν μιᾷ ψυχῇ· ἂ δὴ πάντα ἐν τῇ αὐτῇ ὄντα ἀμεγέθει οὐσία καὶ ἠνωταὶ ἀλλήλοις (τὸ γὰρ ἀμέγεθες οὐ τοπικῶς ἔχει τὰ ἐν αὐτῷ, ἀλλ' ἀμερίστως καὶ ἀδιαστάτως) [καὶ ἠνωταὶ] καὶ διεκρίνεται· πάντα γὰρ εἰλικρινῶς ἢ ψυχῇ προάγει καὶ χωρὶς ἕκαστον, μηδὲν ἐφέλκουσα ἀπὸ τῶν λοιπῶν, ἂ εἰ μὴ διεκέκριτο ἀεὶ κατὰ τὴν ἕξιν οὐδ' ἂν ἡ ἐνέργεια διέκρινε τῆς ψυχῆς. 177 Πᾶς νοῦς πλήρωμα ὧν εἰδῶν, ὁ μὲν ὀλικωτέρων, ὁ δὲ μερικωτέρων ἐστὶ περιεκτικὸς εἰδῶν· καὶ οἱ μὲν ἀνωτέρω νόες ὀλικώτερον ἔχουσιν ὅσα μερικώτερον οἱ μετ' αὐτούς, οἱ δὲ κατωτέρω μερικώτερον ὅσα ὀλικώτερον οἱ πρὸ αὐτῶν. οἱ μὲν γὰρ ἀνωτέρω δυνάμει χρῶνται μείζοσιν, ἐνοειδέστεροι τῶν δευτέρων ὄντες· οἱ δὲ κατωτέρω, πληθυνόμενοι μᾶλλον, ἐλαττοῦσι τὰς δυνάμεις ἅς ἔχουσι. τὰ γὰρ τῷ ἐνὶ

συγγενές τερα, τῷ ποσῷ συνεσταλμένα, τῇ δυνάμει τὰ μετ' αὐτὰ ὑπεραίρει· καὶ τὰ τοῦ ἑνὸς πορρώτερον ἔμπαλιν. δύναμιν οὖν οἱ ἀνωτέρω προσησάμενοι μείζονα, πλῆθος δὲ ἔλαττον, δι' ἐλαττόνων κατὰ τὸ ποσὸν εἰδῶν πλείω παράγουσι διὰ τὴν δύναμιν· οἱ δὲ μετ' ἐκείνους διὰ πλειόνων ἐλάττω κατὰ τὴν τῆς δυνάμεως ἔλλειψιν. εἰ οὖν ἐκεῖνοι δι' ἐλαττόνων πλείονα παρ' ἀγούσιν, ὀλικώτερα τὰ ἐν αὐτοῖς εἶδη· καὶ εἰ οἶδε διὰ πλειόνων ἐλάττονα, μερικώτερα τὰ ἐν τούτοις. ἐξ ὧν δὴ συμβαίνει τὰ καθ' ἕν εἶδος ἐκ τῶν ὑπερτέρων ἀπο γεννώμενα κατὰ πλείους ιδέας ἐκ τῶν δευτέρων διηρημένως παράγεσθαι, καὶ ἔμπαλιν τὰ διὰ πολλῶν καὶ διακεκριμένων ιδεῶν ὑπὸ τῶν καταδεεστέρων παραγόμενα δι' ἐλαττόνων καὶ ὀλικωτέρων ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω παράγεσθαι· καὶ τὸ μὲν ὅλον καὶ κοινὸν πᾶσι τοῖς μετέχουσιν ἄνωθεν παραγίνεσθαι, τὸ δὲ μεμερισμένον καὶ τὸ ἴδιον ἐκ τῶν δευτέρων. ὅθεν οἱ δευτερονοές ταῖς τῶν εἰδῶν μερικωτέραις διακρίσεσιν ἐπιδιαρθροῦσί πως καὶ λεπτοουργοῦσι τὰς τῶν πρώτων εἰδοποιΐας. 178 Πᾶν νοερὸν εἶδος αἰδίων ἐστὶν ὑποστατικόν. εἰ γὰρ αἰώνιον ἐστὶ καὶ ἀκίνητον πᾶν, ἀμεταβλήτων ἐστὶ κατ' οὐσίαν αἴτιον καὶ αἰδίων ὑποστάσεων, ἀλλ' οὐ γινομένων καὶ φθειρομένων· ὥστε πᾶν τὸ κατ' εἶδος νοερὸν ὑποστὰν [νοερὸν] αἰδίων ἐστὶ. καὶ γὰρ εἰ αὐτῷ τῷ εἶναι πάντα τὰ εἶδη παράγει τὰ μετ' αὐτά, τὸ δὲ εἶναι αὐτῶν ἀεὶ ὡσαύτως ἔχει, καὶ τὰ [παραγόμενα] ἀπ' αὐτῶν ὡσαύτως ἔξει καὶ αἰδία ἔσται. οὔτε ἄρα τὰ γενητὰ κατὰ τινα χρόνον ἀπ' αἰτίας ὑφέστηκεν εἰδητικῆς οὔτε τὰ φθαρτὰ, ἢ φθαρτὰ, εἶδος ἔχει νοερὸν προϋπάρχον· ἦν γὰρ ἂν ἄφθαρτα καὶ ἀγένητα, πρὸς ἐκεῖνα τὴν ὑπόστασιν ἔχοντα. 179 Πᾶς ὁ νοερὸς ἀριθμὸς πεπέρασται. εἰ γὰρ ἔστι μετ' αὐτὸν ἄλλο πλῆθος κατ' οὐσίαν ὑφειμένον, καὶ οὗτος ἐγγυτέρω τοῦ ἑνός, ἐκεῖνο δὲ πορρώτερον, τὸ δὲ ἐγγυτέρω τοῦ ἑνός ἔλαττον κατὰ τὸ ποσόν, πλείον δὲ τὸ πορρώτερον, καὶ ὁ νοερὸς ἀριθμὸς ἐλάττων ἂν εἴη παντὸς τοῦ μετ' αὐτὸν πλῆθους. οὐκ ἄρα ἄπειρός ἐστι· πεπέρασται ἄρα τὸ πλῆθος τῶν νόων. τὸ γὰρ τινὸς ἔλαττον οὐκ ἄπειρον, διότι τὸ ἄπειρον οὐδενὸς ἔλαττον, ἢ ἄπειρον. 180 Πᾶς νοῦς ὅλος ἐστίν, <οὐχ> ὡς ἐκ μερῶν ὑποστάς [ἕκαστος καὶ ἦνεται τοῖς ἄλλοις καὶ διακέκριται ἀπ' αὐτῶν], ἀλλ' ὁ μὲν ἀμέθεκτος νοῦς ἀπλῶς ὅλος, ὡς καὶ τὰ μέρη πάντα ὀλικῶς ἔχων ἐν ἑαυτῷ, τῶν δὲ μερικῶν ἕκαστος ὡς ἐν μέρει τὸ ὅλον ἔχει, καὶ οὕτως πάντα ἐστὶ μερικῶς. εἰ γὰρ καθ' ἕν πάντα, τὸ δὲ καθ' ἕν οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ μερικῶς, τὸ ἄρα ὅλον οὕτως ἐστὶν ἐν ἐκάστῳ τούτων μερικῶς, καθ' ἕν τι τῶν μερικῶν ἐπικρατοῦν ἐν τοῖς πᾶσιν ἀφοριζόμενον. 181 Πᾶς ὁ μετεχόμενος νοῦς ἢ θεῖος ἐστίν, ὡς θεῶν ἐξῆμ μένος, ἢ νοερὸς μόνον. εἰ γὰρ ἔστιν ὁ θεῖος καὶ ἀμέθεκτος νοῦς πρώτως, τούτῳ δήπου συγγενῆς ἐστὶν οὐχ ὁ κατ' ἀμφοτέρα διαφέρων, καὶ τῷ μὴ εἶναι θεῖος καὶ τῷ μὴ ἀμέθεκτος εἶναι· τὰ γὰρ κατ' ἄμφω ἀνόμοια ἀσύναπτα ἀλλήλοις. δῆλον δὲ οὖν ὅτι τῇ μὲν ὁμοίον ἐστὶ τῷ πρώτως ὄντι νῷ τὸ μέσον, τῇ δὲ ἀνόμοιον. ἢ οὖν ἀμέθ εκτόν ἐστὶ καὶ οὐ θεῖον ἢ μετεχόμενον καὶ θεῖον. ἀλλὰ πᾶν τὸ ἀμέθεκτον θεῖον, ὡς τῷ ἐνὶ τὴν ἀνάλογον τάξιν ἐν τῷ πλήθει λαχόν. ἔσται ἄρα τις νοῦς θεῖος ἅμα καὶ μετεχόμενος. ἀλλὰ μὴν εἶναι δεῖ νοῦν καὶ μὴ μετέχοντα τῶν θεῶν ἐνάδων, ἀλλὰ νοοῦντα μόνον· καθ' ἐκάστην γὰρ σειρὰν τὰ μὲν πρῶτα καὶ τῇ ἑαυτῶν μονάδι συνημμένα μετέχειν δύναται τῶν ἐν τῇ ὑπερκειμένη προσεχῶς τάξει, τὰ δὲ πολλοστὰ ἀπὸ τῆς ἀρχικῆς μονάδος οὐχ οἷά τέ ἐστὶν ἐκείνων ἐξῆφθαι. ἔστιν ἄρα καὶ νοῦς θεῖος καὶ νοῦς τις νοερὸς μόνον, ὁ μὲν κατὰ τὴν ιδιότητα τὴν νοερὰν ἰστάμενος, ἦν ἀπὸ τῆς ἑαυτοῦ μονάδος ἔχει [καὶ τοῦ ἀμέθεκτου]· ὁ δὲ κατὰ τὴν ἔνωσιν, ἦν ἀπὸ τῆς μετεχομένης ἐνάδος ὑπεδέξατο. 182 Πᾶς θεῖος νοῦς μετεχόμενος ὑπὸ ψυχῶν μετέχεται θεῶν. εἰ γὰρ ἢ μέθεξις ἐξομοιοῖ τῷ μετεχομένῳ τὸ μετέχον καὶ συμφυῆς ἀποτελεῖ, δῆλον δὲ ὅτι θεῖαν εἶναι ψυχὴν ἀνάγκη τὴν τοῦ θεοῦ νοῦ μετέχουσαν καὶ εἰς θεῖον νοῦν ἀνηρημένην, καὶ διὰ μέσου τοῦ νοῦ τῆς ἐν αὐτῷ θεότητος μετέχειν. ἢ γὰρ θεότης συνεξάπτει τῷ νῷ τὴν μετέχουσαν αὐτοῦ ψυχὴν καὶ συνδεῖ τῷ θεῷ τὸ θεῖον. 183 Πᾶς νοῦς μετεχόμενος

μέν, νοερός δὲ μόνον ὢν, μετ' ἔχεται ὑπὸ ψυχῶν οὔτε θείων οὔτε νοῦ καὶ ἀνοίας ἐν μεταβολῇ γινομένων. οὔτε γὰρ θεῖαι ψυχαὶ εἰσιν αἱ τοιαῦται, οὐδὲ νοῦ μετέχουσαι <θείου>· θεῶν γὰρ αἱ ψυχαὶ διὰ νοῦ μετέχουσιν, ὡς δέδεικται πρότερον· οὔτε [αἱ] μεταβολῆς δεκτικαί· πᾶς γὰρ νοῦς ὑπὸ τῶν κατ' οὐσίαν ἀεὶ καὶ κατ' ἐνέργειαν νοεῶν μετέχεται (καὶ γὰρ τοῦτο δηλὸν ἐκ τῶν ἔμπροσθεν). 184 Πᾶσα ψυχὴ ἢ θεία ἐστίν, ἢ μεταβάλλουσα ἀπὸ νοῦ εἰς ἄνοιαν, ἢ μεταξὺ τούτων ἀεὶ μὲν νοοῦσα, καταδεεστέρα δὲ τῶν θείων ψυχῶν. εἰ γὰρ ὁ μὲν θεῖος νοῦς ὑπὸ θείων μετέχεται ψυχῶν, ὁ δὲ νοερός μόνον ὑπὸ τῶν μήτε θείων μήτε μεταβολῆς δεκτικῶν ἀπὸ νοήσεως εἰς ἄνοιαν, εἰσὶ δὲ καὶ αἱ τοῦτο πάσχουσαι καὶ ποτὲ μὲν νοοῦσαι, ποτὲ δὲ μή, φανερόν ὅτι τρία γένη τῶν ψυχῶν εἰσιν· καὶ πρῶται μὲν αἱ θεῖαι, δευτέραι δὲ τῶν μὴ θείων αἱ ἀεὶ νοῦ μετέχουσαι, τρίται δὲ αἱ ποτὲ μὲν εἰς νοῦν, ποτὲ δὲ εἰς ἄνοιαν μεταβάλλουσαι. 185 Πᾶσαι μὲν αἱ θεῖαι ψυχαὶ θεοὶ εἰσι ψυχικῶς, πᾶσαι δὲ αἱ τοῦ νοεροῦ μετέχουσαι νοῦ θεῶν ὁπαδοὶ ἀεὶ, πᾶσαι δὲ αἱ μεταβολῆς δεκτικαὶ θεῶν ὁπαδοὶ ποτέ. εἰ γὰρ αἱ μὲν ἔχουσι τὸ θεῖον φῶς ἄνωθεν ἐπιλάμπον, αἱ δὲ ἀεὶ νοοῦσιν, αἱ δὲ ποτὲ ταύτης μεταλαγχάνουσι τῆς τελειότητος, αἱ μὲν ἐν τῷ πλήθει τῶν ψυχῶν ἀνάλογον ἴστανται θεοῖς· αἱ δὲ ἀεὶ συνέπονται θεοῖς, κατὰ νοῦν ἐνεργοῦσαι ἀεὶ, καὶ τῶν θείων ἐξήρτηνται ψυχῶν, τοῦτον ἔχουσαι πρὸς αὐτὰς λόγον, ὃν τὸ νοερόν πρὸς τὸ θεῖον· αἱ δὲ ποτὲ νοοῦσαι καὶ ἔπονται ποτὲ θεοῖς, οὔτε νοῦ μετέχειν ἀεὶ ὡσαύτως οὔτε ταῖς θεαῖς συνεπιστρέφεται ψυχαῖς ἀεὶ δυνάμεναι (τὸ γὰρ ποτὲ νοῦ μεταλαγχάνον οὐδεμία μηχανὴ τοῖς θεοῖς ἀεὶ συνάπτεσθαι). 186 Πᾶσα ψυχὴ ἀσώματος ἐστίν οὐσία καὶ χωριστὴ σώματος. εἰ γὰρ γινώσκει ἑαυτήν, πᾶν δὲ τὸ ἑαυτὸ γινώσκον πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφεται, τὸ δὲ πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφον οὔτε σῶμά ἐστι (πᾶν γὰρ σῶμα πρὸς ἑαυτὸ ἀνεπίστροφον) οὔτε σώματος ἀχώριστον (καὶ γὰρ τὸ σώματος ἀχώριστον οὐ πέφυκε πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφειν· χωρίζοιτο γὰρ ἂν ταύτη σῶματος), ἢ ἄρα ψυχὴ οὔτε σωματικὴ ἐστίν οὐσία οὔτε σώματος ἀχώριστος. ἀλλὰ μὴν ὅτι γινώσκει ἑαυτήν, φανερόν· εἰ γὰρ καὶ τὰ ὑπὲρ αὐτὴν γινώσκει, καὶ ἑαυτὴν πέφυκε γινώσκειν πολλῶ μειζόνως, ἀπ' αἰτίων τῶν πρὸ αὐτῆς γινώσκουσα ἑαυτήν. 187 Πᾶσα ψυχὴ ἀνώλεθρος ἐστὶ καὶ ἄφθαρτος. πᾶν γὰρ τὸ ὄπωσοῦν διαλύεσθαι καὶ ἀπόλλυσθαι δυνάμενον ἢ σωματικόν ἐστὶ καὶ σύνθετον ἢ ἐν ὑποκειμένῳ τὴν ὑπόστασιν ἔλαχε· καὶ τὸ μὲν διαλυόμενον, ὡς ἐκ πολλῶν ὑπάρχον, φθεῖ ρεται· τὸ δὲ ἐν ἐτέρῳ εἶναι πεφυκὸς τοῦ ὑποκειμένου χωριστό μενον ἀφανίζεται εἰς τὸ μὴ ὄν. ἀλλὰ μὴν ἢ ψυχὴ καὶ ἀσώματος ἐστὶ καὶ ἔξω παντὸς ὑποκειμένου, ἐν ἑαυτῇ οὔσα καὶ πρὸς ἑαυτὴν ἐπιστρέφουσα. ἀνώλεθρος ἄρα ἐστὶ καὶ ἄφθαρτος. 188 Πᾶσα ψυχὴ καὶ ζωὴ ἐστὶ καὶ ζῶν. ὧ γὰρ ἂν παραγένηται ψυχὴ, τοῦτο ζῆ ἐξ ἀνάγκης· καὶ τὸ ψυχῆς ἐστερημένον ζωῆς εὐθὺς ἄμοιρον ἀπολείπεται. ἢ οὖν διὰ ψυχὴν ζῆ, ἢ δι' ἄλλο τι καὶ οὐ διὰ ψυχὴν. ἀλλὰ δι' ἄλλο τι μόνον, ἀδύνατον. πᾶν γὰρ τὸ μετεχόμενον ἢ ἑαυτὸ ἢ ἑαυτοῦ τι τῷ μετέχοντι δίδωσι, μηδέτερον δὲ παρέχον, οὐδ' ἂν μετέχοιτο· ψυχὴ δὲ μετέχεται ὑπ' ἐκείνου, ὧ ἂν παρῆ, καὶ ἔμψυχον ἐκεῖνο λέγεται τὸ ψυχῆς μετέχον. εἰ οὖν ζωὴν ἐπιφέρει τοῖς ἐμψύχοις, ἢ ζωὴ ἐστίν ἢ ζῶν μόνον ἢ τὸ συνάμφω, ζωὴ ἅμα καὶ ζῶν. ἀλλ' εἰ μὲν ζῶν μόνον, οὐκέτι δὲ ζωὴ, ἔσται ἐκ ζωῆς καὶ μὴ ζωῆς· οὐκ ἄρα γινώσκει ἑαυτὴν οὐδὲ ἐπιστρέφεται πρὸς ἑαυτήν· ζωὴ γὰρ ἢ γνῶσις, καὶ τὸ γνωστικόν, ἢ τοιοῦτον, ζῆ· εἰ οὖν τι ἐν αὐτῇ ἄζων ἐστὶ, τοῦτο οὐκ ἔχει καθ' αὐτὸ τὴν τοῦ γινώσκειν δύναμιν. εἰ δὲ ζωὴ μόνον ἐστίν, οὐκέτι μεθέξει τῆς νοεῶς ζωῆς. τὸ γὰρ ζωῆς μετέχον ζῶν ἐστὶ καὶ οὐ ζωὴ μόνον· ζωὴ γὰρ μόνον ἢ πρώτη καὶ ἀμέθεκτος, ἢ δὲ μετ' ἐκείνην ζῶν ἅμα καὶ ζωὴ· ψυχὴ δὲ οὐκ ἔστιν ἢ ἀμέθεκτος ζωὴ. ἅμα ἄρα ζωὴ ἐστὶ καὶ ζῶν ἢ ψυχὴ. 189 Πᾶσα ψυχὴ αὐτόζως ἐστίν. εἰ γὰρ ἐπιστρεπτικὴ πρὸς ἑαυτήν, τὸ δὲ πρὸς ἑαυτὸ ἐπι στρεπτικόν πᾶν αὐθυπόστατον, καὶ ἢ ψυχὴ ἄρα αὐθυπόστατος καὶ ἑαυτὴν ὑφίστησιν. ἀλλὰ μὴν καὶ ζωὴ ἐστὶ καὶ ζῶν, καὶ ἢ ὑπαρξὶς αὐτῆς κατὰ τὸ ζωτικόν· καὶ γὰρ οἷς ἂν παρῆ ζωῆς μεταδίδωσιν αὐτῷ

τῷ εἶναι, κὰν ἦ τὸ μετέχον ἐπιτήδειον, εὐθὺς ἔμψυχον γίνεται καὶ ζῶν, οὐ λογισαμένης τῆς ψυχῆς καὶ προελομένης, οὐδὲ λογισμῶ καὶ κρίσει ζωοποιούσης, ἀλλ' αὐτῷ τῷ εἶναι ὃ ἐστὶ τὴν ζωὴν τῷ μεθεκτικῷ χορηγούσης. τὸ ἄρα εἶναι αὐτῆς ταύτῳ τῷ ζῆν. εἰ οὖν τὸ εἶναι παρ' ἑαυτῆς ἔχει, τοῦτο δὲ τῷ ζῆν ταύτῳ καὶ ἔχει κατ' οὐσίαν τὸ ζῆν, καὶ τὴν ζωὴν ἂν ἑαυτῇ παρέχοι καὶ παρ' ἑαυτῆς ἔχοι. εἰ δὲ τοῦτο, αὐτόζως ἂν εἴη ἡ ψυχή. 190 Πᾶσα ψυχή μέση τῶν ἀμερίστων ἐστὶ καὶ τῶν περὶ τοῖς σώμασι μεριστῶν. εἰ γὰρ αὐτόζως ἐστὶ καὶ ἀθυπόστατος καὶ χωριστὴν ἔχει σωμάτων τὴν ὑπαρξιν, ἐξήρηται κρείττων οὐσα τῶν μεριστῶν πάντων περὶ τοῖς σώμασιν· ἐκεῖνα γὰρ ἀχώριστα πάντη τῶν ὑποκειμένων ἐστί, συμμερισθέντα τοῖς μεριστοῖς ὄγκοις, καὶ ἑαυτῶν μὲν ἐκστάντα καὶ τῆς ἑαυτῶν ἀμερείας συνδιαστάντα δὲ τοῖς σώμασι, κὰν ἐν ζωαῖς ὑφεστήκη, οὐχ ἑαυτῶν ζωαὶ ὄντα, ἀλλὰ τῶν μετασχόντων, κὰν ἐν οὐσίᾳ καὶ ἐν εἶδεσιν ὑπάρχη, οὐχ ἑαυτῶν ὄντα εἶδη, ἀλλὰ τῶν εἰδοπεποιημένων. εἰ δὲ μὴ ταῦτα μόνον ἐστὶν ἡ ψυχή, οὐσία ἀθυπόστατος καὶ ζωὴ αὐτόζως καὶ γνῶσις ἑαυτῆς γνωστική, καὶ χωριστὴ κατὰ πάντα ταῦτα σωμάτων, ἀλλὰ καὶ μετέχον ζωῆς, εἰ δὲ τοῦτο, καὶ οὐσίας μετέχον, μετέχει δὲ καὶ γνώσεως ἀπ' ἄλλων αἰτίων, δῆλον δὴ ὅτι καταδεεστέρα τῶν ἀμερίστων ἐστίν. ὅτι μὲν οὖν ζωῆς ἀλλαχόθεν πληροῦται (ἀλλὰ καὶ οὐσίας, εἴπερ καὶ ζωῆς), δῆλον· πρὸ γὰρ ψυχῆς καὶ ἡ ἀμέθεκτος ζωὴ καὶ ἡ ἀμέθεκτος οὐσία. ὅτι δὲ καὶ τὸ πρῶτως γνωστικὸν οὐκ ἔστι, φανερόν, εἴπερ καθὸ μὲν ψυχή, πᾶσα ζῆ, οὐ καθὸ δὲ ψυχή, πᾶσα γνῶσιν ἔχει· καὶ γὰρ ἀγνοεῖ τὰ ὄντα ψυχή τις μένουσα ψυχή. οὐκ ἄρα πρῶτως ἐστὶ γνωστικόν, οὐδὲ αὐτῷ τῷ εἶναι γνῶσις ἐστὶ. δευτέραν ἄρα τὴν οὐσίαν ἔχει τῶν πρῶτως καὶ αὐτῷ τῷ εἶναι γνωστικῶν. ἐπεὶ δὲ ταύτης τὸ εἶναι διήρηται τῆς γνώσεως, οὐκ ἄρα τῶν ἀμερίστων ἐστὶν ἡ ψυχή. δέδεικται δὲ ὅτι οὐδὲ τῶν περὶ τοῖς σώμασι μεριστῶν. μέση ἄρα ἀμφοτέρων ἐστίν. 191 Πᾶσα ψυχή μεθεκτὴ τὴν μὲν οὐσίαν αἰώνιον ἔχει, τὴν δὲ ἐνέργειαν κατὰ χρόνον. ἢ γὰρ ἄμφω αἰωνίως ἔξει, ἢ ἄμφω κατὰ χρόνον, ἢ τὸ μὲν αἰωνίως, τὸ δὲ κατὰ χρόνον. ἀλλ' οὔτε ἄμφω αἰωνίως (ἔσται γὰρ ἀμέριστος οὐσία, καὶ οὐδὲν διοίσει τῆς νοερᾶς ὑποστάσεως ἢ ψυχῆς φύσις, τῆς ἀκινήτου ἢ αὐτοκίνητος) οὔτε ἄμφω κατὰ χρόνον· εἴη γὰρ ἂν γενητὴ μόνον καὶ οὔτε αὐτόζως οὔτε ἀθυπόστατος· οὐδὲν γὰρ τῶν ὑπὸ χρόνου κατ' οὐσίαν μετρούμενων ἀθυπόστατον. ἢ δὲ ψυχή ἀθυπόστατος· τὸ γὰρ κατ' ἐνέργειαν πρὸς ἑαυτὸ ἐπιστρέφον καὶ κατ' οὐσίαν ἐπιστρεπτικόν ἐστὶ πρὸς ἑαυτὸ καὶ ἀπ' ἑαυτοῦ προϊόν. λείπεται ἄρα τῇ μὲν αἰώνιον εἶναι ψυχὴν πᾶσαν, τῇ δὲ χρόνου μετέχουσαν. ἢ οὖν κατ' οὐσίαν αἰωνίος ἐστὶ, κατ' ἐνέργειαν δὲ χρόνου μέτοχος· ἢ ἔμπαλιν. ἀλλὰ τοῦτο ἀδύνατον. πᾶσα ἄρα ψυχή μεθεκτὴ τὴν μὲν οὐσίαν αἰώνιον ἔλαχε, τὴν δὲ ἐνέργειαν κατὰ χρόνον. 192 Πᾶσα ψυχή μεθεκτὴ τῶν τε ἀεὶ ὄντων ἐστὶ καὶ πρώτη τῶν γενητῶν. εἰ γὰρ αἰωνίος ἐστὶ κατ' οὐσίαν, ὄντως ὄν ἐστὶ κατὰ τὴν ὑπαρξιν καὶ ἀεὶ ὄν· τὸ γὰρ αἰῶνος μετέχον τοῦ ἀεὶ εἶναι μετεῖληφεν. εἰ δὲ κατὰ τὴν ἐνέργειαν ἐστὶν ἐν χρόνῳ, γενητὴ ἐστὶ· πᾶν γὰρ τὸ χρόνου μετέχον, γινόμενον ἀεὶ κατὰ τὸ πρότερον καὶ ὕστερον τοῦ χρόνου καὶ οὐχὶ ἅμα ὃ ἐστὶν ὄν ὅλον, γενητόν ἐστὶν. εἰ δὲ πῆ γενητὴ ἐστὶ πᾶσα ψυχή, κατ' ἐνέργειαν, πρώτη ἂν εἴη τῶν γενητῶν· τὸ γὰρ πάντη γενητόν πορρωτέρω τῶν αἰωνίων. 193 Πᾶσα ψυχή προσεχῶς ἀπὸ νοῦ ὑφέστηκεν. εἰ γὰρ ἀμετάβλητον ἔχει τὴν οὐσίαν καὶ αἰώνιον, ἀπὸ ἀκινήτου πρόεισιν αἰτίας· τὸ γὰρ ἀπὸ κινουμένης προϊὸν αἰτίας πᾶν μεταβάλλει κατὰ τὴν οὐσίαν. ἀκίνητον ἄρα τὸ τῆς ψυχῆς πάσης αἴτιον. εἰ δὲ προσεχῶς ὑπὸ νοῦ τελειοῦται, καὶ ἐπιτρέφεται πρὸς νοῦν· καὶ εἰ μετέχει τῆς γνώσεως, ἢν ὁ νοῦς δίδωσι τοῖς μετέχειν δυναμένοις (πᾶσα γὰρ γνῶσις ἀπὸ νοῦ πᾶσιν ἐστὶν, οἷς ἐστὶν), εἰς ὃ δὲ πάντα ἐπιστρέφεται κατὰ φύσιν, ἀπὸ τούτου καὶ τὴν πρόοδον ἔχει κατ' οὐσίαν, πᾶσα ἄρα ψυχή ἀπὸ νοῦ πρόεισιν. 194 Πᾶσα ψυχή πάντα ἔχει τὰ εἶδη, ἃ ὁ νοῦς πρῶτως ἔχει. εἰ γὰρ ἀπὸ νοῦ πρόεισι καὶ νοῦς ὑποστάτης ψυχῆς, καὶ αὐτῷ τῷ εἶναι ἀκίνητος ὧν πάντα ὁ νοῦς παράγει, δώσει

καὶ τῆ ψυχῆ τῆ ὑφισταμένη τῶν ἐν αὐτῷ πάντων οὐσιώδεις λόγους· πᾶν γὰρ τὸ τῷ εἶναι ποιοῦν, ὃ ἐστὶ πρῶτως, τοῦτο τῷ γινομένῳ δευτέρως ἐνδίδωσι. τῶν νοερῶν ἄρα εἰδῶν ψυχὴ δευτέρως ἔχει τὰς ἐμφάσεις. 195 Πᾶσα ψυχὴ πάντα ἐστὶ τὰ πράγματα, παραδειγματικῶς μὲν τὰ αἰσθητὰ, εἰκονικῶς δὲ τὰ νοητὰ. μέση γὰρ οὕσα τῶν ἀμερίστων καὶ τῶν περὶ τὸ σῶμα μεριστῶν, τὰ μὲν παράγει καὶ ὑφίστησι, τὰ δὲ αἷτια προεσθίσατο ἑαυτῆς, ἀφ' ὧν προελήλυθεν. ὧν μὲν οὖν αἷτια προ ὑπάρχει, ταῦτα προεἴληφε παραδειγματικῶς· ἀφ' ὧν δὲ ὑπέστη, ταῦτα κατὰ μέθεξιν ἔχει καὶ ὡς γεννήματα τῶν πρώτων. τὰ μὲν ἄρα αἰσθητὰ πάντα κατ' αἷτιαν προεἴληφε, καὶ τοὺς λόγους τῶν ἐνύλων ἀύλως καὶ τῶν σωματικῶν ἀσωμάτως καὶ τῶν διαστατῶν ἀδιαστάτως ἔχει· τὰ δὲ νοητὰ εἰκονικῶς, καὶ τὰ εἶδη τὰ ἐκείνων μεριστῶς μὲν τῶν ἀμερίστων, πεπληθυσμένως δὲ τῶν ἐνιαίων, αὐτοκινήτως δὲ τῶν ἀκινήτων ὑπεδέξατο. πάντα ἄρα ἐστὶ τὰ ὄντα, τὰ μὲν κατὰ μέθεξιν, τὰ πρῶτα· τὰ δὲ παραδειγματικῶς, τὰ μετ' αὐτήν. 196 Πᾶσα ψυχὴ μεθεκτὴ σώματι χρῆται πρῶτω ἀίδιῳ καὶ ἀγένητον ἔχοντι τὴν ὑπόστασιν καὶ ἀφθαρτον. εἰ γὰρ πᾶσα ψυχὴ κατ' οὐσίαν ἐστὶν ἀίδιος καὶ αὐτῷ τῷ εἶναι πρῶτως ψυχοῖ τι τῶν σωμάτων, αἰεὶ αὐτὸ ψυχοῖ· τὸ γὰρ εἶναι πάσης ψυχῆς ἀμετάβλητον. εἰ δὲ τοῦτο, καὶ τὸ ψυχού μενον αἰεὶ ψυχοῦται καὶ αἰεὶ μετέχει ζωῆς· τὸ δὲ αἰεὶ ζῶν πολλῷ πρότερον αἰεὶ ἔστι· τὸ δὲ αἰεὶ ὄν ἀίδιον· τὸ ἄρα πρῶτως ἔμψυχον σῶμα καὶ πρῶτως ἐξημμένον [ἐκάστης] πάσης ψυχῆς ἀίδιον ἐστὶν. ἀλλὰ μὴν πᾶσα μεθεκτὴ ψυχὴ ὑπὸ σώματός τινος μετέχεται πρῶτως, εἴπερ καὶ μεθεκτὴ ἐστὶν, ἀλλ' οὐκ ἀμέθεκτος, καὶ αὐτῷ τῷ εἶναι ψυχοῖ τὸ μετέχον. πᾶσα ἄρα ψυχὴ μετεχομένη σώματι χρῆται πρῶτω ἀίδιῳ καὶ ἀγενήτῳ καὶ ἀφθάρτῳ κατὰ τὴν οὐσίαν. 197 Πᾶσα ψυχὴ οὐσία ἐστὶ ζωτικὴ καὶ γνωστικὴ, καὶ ζωὴ οὐσιώδης καὶ γνωστικὴ, καὶ γνῶσις ὡς οὐσία καὶ ζωὴ· καὶ ἅμα ἐν αὐτῇ πάντα, τὸ οὐσιώδες, τὸ ζωτικόν, τὸ γνωστικόν, καὶ πάντα ἐν πᾶσι καὶ χωρὶς ἕκαστον. εἰ γὰρ μέση τῶν ἀμερίστων ἐστὶ καὶ τῶν περὶ σῶμα μεριζομένων εἰδῶν, οὔτε οὕτως ἀμέριστός ἐστὶν ὡς τὰ νοερά πάντα οὔτε οὕτω μεριστὴ ὡς τὰ σωματοειδῆ. διηρημένων οὖν ἐν τοῖς σωματικοῖς τῶν οὐσιῶν καὶ ζῶν καὶ γνώσεων, ἀμερίστως ἐστὶν ἐν ψυχαῖς ταῦτα καὶ ἠνωμένως καὶ ἀσωμάτως, καὶ ὁμοῦ πάντα διὰ τὴν ἀύλιαν καὶ τὴν ἀμέρειαν· καὶ ἐν τοῖς νοεροῖς πάντων καθ' ἑνωσιν ὄντων, διακέκριται ἐν ψυχαῖς καὶ μεμέρισται. πάντα ἄρα καὶ ὁμοῦ καὶ χωρὶς. εἰ δὲ ὁμοῦ καὶ ἐν ἐνὶ πάντα ἀμερεῖ, δι' ἀλλήλων πεφοίτηκε· καὶ εἰ χωρὶς, διήρηται πάλιν ἀσυγχύτως· ὥστε καὶ ἐφ' ἑαυτοῦ ἕκαστον καὶ πάντα ἐν πᾶσι. καὶ γὰρ ἐν τῇ οὐσίᾳ ἡ ζωὴ καὶ ἡ γνῶσις· εἰ γὰρ μή, οὐ γινώσεται πᾶσα ἑαυτήν, εἴπερ ἡ οὐσία ἢ ἄζως καὶ γνώσεως ἐστέρηται καθ' αὐτήν. καὶ ἐν τῇ ζωῇ ἢ τε οὐσία καὶ ἡ γνῶσις· ἢ γὰρ ἀνούσιος ζωὴ καὶ ἡ ἄνευ γνώσεως ταῖς ἐνύλοις προσήκει ζωαῖς, αἷ μήτε γινώσκειν ἑαυτὰς δύνανται μήτε οὐσίαι εἰσὶν εἰλικρινεῖς. καὶ ἡ γνῶσις ἢ ἀνούσιος καὶ ἄζως ἀνυπόστατος· πᾶσα γὰρ γνῶσις καὶ ζῶντός ἐστὶ καὶ οὐσίαν καθ' αὐτὸ λαχόντος. 198 Πᾶν τὸ χρόνου μετέχον, αἰεὶ δὲ κινούμενον, περιόδους μετρεῖται. διότι μὲν γὰρ χρόνου μετέχει, μέτρου καὶ ὄρου μετείληφεν ἢ κινήσεις, καὶ κατ' ἀριθμὸν πορεύεται· διότι δὲ αἰεὶ κινεῖται, καὶ τὸ αἰεὶ τοῦτο οὐκ αἰώνιον ἐστὶν, ἀλλὰ χρονικόν, ἀνάγκη χρῆσθαι περιόδους. ἢ μὲν γὰρ κινήσεις μεταβολὴ τίς ἐστὶν ἀφ' ἐτέρων εἰς ἕτερα· τὰ δὲ ὄντα ὠρισταὶ καὶ τοῖς πλήθεσι καὶ τοῖς μεγέθεσι· τούτων δὲ ὠρισμένων, οὔτε κατ' εὐθείαν ἄπειρον ἢ μεταβάσις ἐστὶν οὔτε τὸ αἰεὶ κινούμενον πεπερασμένως μεταβαίνειν δυνατόν. ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἄρα ἐπὶ τὰ αὐτὰ πάλιν ἦξει τὸ αἰεὶ κινούμενον, ὥστε ποιῆσαι περίοδον. 199 Πᾶσα ψυχὴ ἐγκόσμιος περιόδους χρῆται τῆς οἰκείας ζωῆς καὶ ἀποκαταστάσεων. εἰ γὰρ ὑπὸ χρόνου μετρεῖται καὶ μεταβατικῶς ἐνεργεῖ, καὶ ἔστιν αὐτῆς ἰδία κινήσεις, πᾶν δὲ τὸ κινούμενον καὶ χρόνου μετέχον, ἀίδιον ὄν, χρῆται περιόδους καὶ περιοδικῶς ἀνακυκλεῖται καὶ ἀποκαθίσταται ἀπὸ τῶν αὐτῶν ἐπὶ τὰ αὐτὰ, δηλὸν ὅτι καὶ πᾶσα ψυχὴ ἐγκόσμιος, κινήσιν ἔχουσα καὶ ἐνεργοῦσα κατὰ χρόνον, περιόδους τε

τῶν κινήσεων ἔξει καὶ ἀποκαταστάσεις· πᾶσα γὰρ περίοδος τῶν αἰδίων ἀποκαταστατική ἐστίν. 200 Πᾶσα ψυχῆς περίοδος χρόνῳ μετρεῖται· ἀλλ' ἢ μὲν τῶν ἄλλων ψυχῶν περίοδος τινὶ χρόνῳ μετρεῖται, ἢ δὲ τῆς πρώτης ὑπὸ χρόνου μετρομένης τῷ σύμπαντι χρόνῳ. εἰ γὰρ καὶ πᾶσαι αἰ κινήσεις τὸ πρότερον ἔχουσι καὶ ὕστερον, καὶ αἰ περίοδοι ἄρα· καὶ διὰ τοῦτο χρόνου μετέχουσι, καὶ τὸ μετροῦν ἀπάσας τὰς περιόδους τῶν ψυχῶν χρόνος ἐστίν. ἀλλ' εἰ μὲν αἰ αὐταὶ πασῶν ἦσαν περίοδοι καὶ περὶ τὰ αὐτά, καὶ χρόνος ἂν ἦν πασῶν ὁ αὐτός· εἰ δὲ ἄλλαι ἄλλων ἀποκαταστάσεις, καὶ χρόνος περιοδικὸς ἄλλος ἄλλων καὶ ἀποκαταστατικός. ὅτι μὲν οὖν ἢ πρώτως ὑπὸ χρόνου μετρομένη ψυχὴ τῷ σύμπαντι χρόνῳ μετρεῖται, δῆλον. εἰ γὰρ μέτρον ὁ χρόνος κινήσεως ἀπάσης, τὸ πρώτως κινούμενον ἔσται παντὸς τοῦ χρόνου μετέχον καὶ ὑπὸ παντὸς μεμετρημένον· μὴ γὰρ τὸ πρώτως μετέχον μετρήσας ὁ σύμπας χρόνος οὐδὲ ἄλλο μετρήσει καθ' ὅλον ἑαυτὸν οὐδέν. ὅτι δὲ καὶ πᾶσαι αἰ ἄλλαι ψυχαὶ μερικωτέροις τοῦ σύμπαντος χρόνου μετροῦνται τισι μέτροις, φανερόν ἐκ τούτων. εἰ γὰρ μερικώτεροι τῆς ψυχῆς εἰσι τῆς πρώτως χρόνου μετεχούσης, οὐδὲ χρόνῳ τῷ σύμπαντι τὰς ἑαυτῶν ἐφαρμόσουσι περιόδους, ἀλλ' αἰ πολλὰ αὐτῶν ἀποκαταστάσεις μέρη ἔσονται μιᾶς περιόδου καὶ ἀποκαταστάσεως, ἢν ἢ χρόνου μετέχουσα πρώτως ἀποκαθίσταται· τῆς γὰρ ἐλάττονος δυνάμεως ἢ μερικωτέρα μέθεξις, τῆς δὲ μείζονος ἢ ὀλιγωτέρα. ὅλον οὖν τὸ χρόνον μέτρον κατὰ μίαν ζωὴν αἰ ἄλλαι ψυχαὶ δέχεσθαι οὐ πεφύκασιν, τῆς πρώτως <ὑπὸ> χρόνου μετρομένης ὑφειμένην λαχοῦσαι τάξιν. 201 Πᾶσαι αἰ θεῖαι ψυχαὶ τριπλᾶς ἔχουσιν ἐνεργείας, τὰς μὲν ὡς ψυχαί, τὰς δὲ ὡς νοῦν ὑποδεξάμεναι θεῖον, τὰς δὲ ὡς θεῶν ἐξηρημένα· καὶ προνοοῦσι μὲν τῶν ὄλων ὡς θεοί, γινώσκουσι δὲ τὰ πάντα κατὰ τὴν νοερὰν ζωὴν, κινοῦσι δὲ τὰ σώματα κατὰ τὴν αὐτοκίνητον ὑπαρξίν. διότι γὰρ συμφυῶς μετέχουσι τῶν ὑπερκειμένων καὶ εἰσὶν οὐ ψυχαὶ ἀπλῶς, ἀλλὰ θεῖαι ψυχαὶ, τὴν ἀνάλογον τοῖς θεοῖς ἐν τῷ ψυχικῷ πλάτει προστησάμεναι τάξιν, ἐνεργοῦσιν οὐ ψυχήν κῶς μόνον, ἀλλὰ καὶ θείως, τὴν ἀκρότητα τῆς ἑαυτῶν οὐσίας ἔνθεον λαχοῦσαι. καὶ διότι νοερὰν ὑπόστασιν ἔχουσι, δι' ἣν καὶ ὑπεστρωμένοι ταῖς νοεραῖς οὐσίαις τυγχάνουσιν, ἐνεργοῦσιν οὖν οὐ θείως μόνον, ἀλλὰ καὶ νοερῶς, τὴν μὲν κατὰ τὸ ἐν τὸ ἐν αὐταῖς, τὴν δὲ κατὰ τὸν νοῦν ἰδρύσασαι ἐνέργειαν. τρίτη δὲ αὐταῖς πάρεστιν ἢ κατὰ τὴν ἰδίαν ὑπαρξίν ἐνέργεια, κινήσις μὲν ὑπάρχουσα τῶν φύσει ἑτεροκινήτων, ζωοποιὸς δὲ τῶν ἐπίσασκτον ἐχόντων τὴν ζωὴν· πάσης γὰρ ψυχῆς τοῦτό ἐστι τὸ ἴδιον ἐνέργημα, τὰ δὲ ἄλλα κατὰ μέθεξιν, ὡς τὸ νοεῖν καὶ προνοεῖν. 202 Πᾶσαι ψυχαὶ θεῶν ὁπαδοὶ καὶ αἰ ἐπόμεναι θεοῖς καταδεέστεραι μὲν εἰσι τῶν θείων, ὑπερήπλωνται δὲ τῶν μερικῶν ψυχῶν. αἰ μὲν γὰρ θεῖαι καὶ νοῦ μετέχουσι καὶ θεότητος (διὸ νοεραὶ τέ εἰσιν ἅμα καὶ θεῖαι) καὶ τῶν ἄλλων ψυχῶν ἡγεμονοῦσι, καθόσον καὶ οἱ θεοὶ τῶν ὄντων ἀπάντων· αἰ δὲ μερικαὶ ψυχαὶ καὶ τῆς εἰς νοῦν ἀναρτήσεως παρήρηται, μὴ δυνάμεναι προσ εἰς τῆς νοεραῖς οὐσίας μετέχειν· οὐδὲ γὰρ ἂν τῆς νοεραῖς ἐνεργείας ἀπέπιπτον κατ' οὐσίαν μετέχουσαι τοῦ νοῦ, καθάπερ δέδεικται πρότερον. μέσαι ἄρα εἰσὶν αἰ αἰ θεοῖς ἐπόμεναι ψυχαί, νοῦν μὲν ὑποδεξάμεναι τέλειον καὶ ταύτη τῶν μερικῶν ὑπερφέρουσαι, οὐκέτι δὲ καὶ θείων ἐνάδων ἐξημμέναι· οὐ γὰρ θεῖος ἦν ὁ μετεχόμενος ὑπ' αὐτῶν νοῦς. 203 Παντὸς τοῦ ψυχικοῦ πλήθους αἰ μὲν θεῖαι ψυχαί, τῇ δυνάμει μείζους οὔσαι τῶν ἄλλων, συνήρηται κατὰ τὸν ἀριθμὸν· αἰ δὲ αἰ αὐταῖς ἐπόμεναι καὶ τῇ δυνάμει καὶ τῷ ποσῷ μέσην ἔχουσιν ἐν πάσαις τάξιν· αἰ δὲ μερικαὶ τῇ μὲν δυνάμει κατα δεέστεραι τῶν ἄλλων εἰσίν, εἰς ἀριθμὸν δὲ πλείονα προεληλύθασιν. αἰ μὲν γὰρ εἰσι τῷ ἐνὶ συγγενέστεραι διὰ τὴν ὑπαρξίν θεῖαν οὔσαν, αἰ δὲ μέσαι διὰ τὴν νοῦ μετουσίαν, αἰ δὲ ἔσχαται κατὰ τὴν τάξιν, ἀνομοιώδεις κατὰ τὴν οὐσίαν ταῖς τε μέσαις καὶ ταῖς πρώταις. τὰ δὲ ἐγγυτέρω τοῦ ἐνὸς ἐν τοῖς αἰδίοις τῶν πορρωτέρων ἀριθμῷ ἐνικώτερα ἐστὶ καὶ συνήρηται κατὰ τὸ πλῆθος, τὰ δὲ πορρωτέρω μᾶλλον πληθύνεται. αἰ τε οὖν δυνάμεις τῶν ἀνωτέρω μείζους, καὶ τοῦτον ἔχουσι

τὸν λόγον πρὸς τὰς δευτέρας, ὄν τὸ θεῖον πρὸς τὸ νοερὸν καὶ τοῦτο πρὸς τὸ ψυχικόν· καὶ αἱ ποσότητες τῶν κατωτέρω πλείους· τὸ γὰρ πορρώτερον τοῦ ἐνὸς πλήθος μᾶλλον ἔστι καὶ τὸ ἐγγύτερον ἦττον. 204 Πᾶσα θεία ψυχὴ πολλῶν μὲν ἡγεῖται ψυχῶν ἀεὶ θεοῖς ἐπομένων, πλειόνων δὲ ἔτι τῶν ποτὲ ταύτην τὴν τάξιν δεχομένων. θεῖαν μὲν γὰρ οὖσαν, πάντων ἡγεμονικὴν τάξιν εἰληχέναι δεῖ καὶ πρωτουργὸν ἐν ταῖς ψυχαῖς (καὶ γὰρ τὸ θεῖον ἐν πᾶσι τοῖς οὖσιν ἡγεῖται τῶν ὄλων)· οὔτε δὲ τῶν ἀεὶ ἐπομένων μόνον ἐκάστην ἄρχειν οὔτε τῶν ποτὲ μόνον. εἰ μὲν γὰρ τῶν ποτὲ ἐπομένων ἡγοῖτό τις μόνων, πῶς ἢ συναφῆ ταύταις ἔσται πρὸς τὴν θεῖαν ψυχὴν, πάντη διαφερούσαις καὶ μήτε νοῦ προσεχῶς μετεχούσαις μήτε πολλῶ πλέον θεῶν; εἰ δὲ τῶν ἀεὶ ἐπομένων, πῶς μέχρις ἐκείνων ἢ σειρὰ προῆλθεν; ἔσται γὰρ οὕτως ἔσχατα τὰ νοερά καὶ ἄγωνα, καὶ τελειοῦν ἄλλα καὶ ἀνάγειν οὐ πεφυκότα. ἀνάγκη ἄρα πάσης ψυχῆς θείας πρώτως μὲν ἐξηρητῆσθαι τὰς ἀεὶ ἐπομένας ψυχὰς καὶ κατὰ νοῦν ἐνεργούσας καὶ εἰς νόας ἀνηγμένας μερικωτέρους τῶν θεῶν νόων, δευτέρας δὲ τὰς μερικὰς καὶ διὰ τούτων μέσων νοῦ μετέχειν καὶ τῆς θείας ζωῆς δυναμένης· διὰ γὰρ τῶν ἀεὶ μετεχόντων τῆς κρείττονος μοίρας τὰ ποτὲ μετέχοντα τελειοῦται. καὶ αὐτὸ πάλιν πλείους εἶναι περὶ ἐκάστην ψυχὴν θεῖαν τὰς ποτὲ ἐπομένας ψυχὰς τῶν ἀεὶ ἐπομένων· ἢ γὰρ τῆς μονάδος δύναμις κατὰ τὴν ὑφ᾽ ἑσιν εἰς πλήθος ἀεὶ πρόεισι, τῇ μὲν δυνάμει λειπόμενον, τῷ δὲ ἀριθμῷ πλεονάζον. ἐπεὶ καὶ ἐκάστη ψυχὴ τῶν ἀεὶ θεοῖς ἐπομένων πλειόνων ἡγεῖται μερικῶν ψυχῶν, μιμουμένη τὴν θεῖαν ψυχὴν, καὶ πλείους ἀνέλκει ψυχὰς εἰς τὴν πρωτουργὸν μονάδα τῆς ὅλης σειρᾶς. πᾶσα ἄρα θεία ψυχὴ πολλῶν μὲν ἡγεῖται ψυχῶν τῶν ἀεὶ θεοῖς ἐπομένων, πλειόνων δὲ ἔτι τῶν ποτὲ τὴν τάξιν ταύτην δεχομένων. 205 Πᾶσα ψυχὴ μερικὴ τοῦτον ἔχει τὸν λόγον πρὸς τὴν θεῖαν ψυχὴν, ὑφ' ἣν τέτακται κατ' οὐσίαν, ὄν τὸ ὄχημα αὐτῆς πρὸς τὸ ἐκείνης ὄχημα. εἰ γὰρ κατὰ φύσιν ἢ διανομὴ τῶν ὀχημάτων ἐκάσταις, ἀνάγκη πάσης μερικῆς ψυχῆς ὀχήματι τοῦτον εἶναι τὸν λόγον πρὸς τὸ ὄχημα τῆς ὅλης, ὅς ἐστιν αὐτῆς πρὸς ἐκείνην. ἀλλὰ μὴν ἢ διανομὴ κατὰ φύσιν· τὰ γὰρ πρώτως μετέχοντα αὐτοφυῶς συνῆπται τοῖς μετεχομένοις. εἰ οὖν ὡς ἢ θεία πρὸς τὸ θεῖον σῶμα, οὕτως ἢ μερικὴ πρὸς τὸ μερικόν, αὐτῷ τῷ εἶναι μετ' ἐχομένης ἐκατέρας, καὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἀληθές, ὅτι καὶ τὰ ὀχήματα ταῖς ψυχαῖς τὸν αὐτὸν ἔχει πρὸς ἄλληλα λόγον. 206 Πᾶσα ψυχὴ μερικὴ κατιέναι τε εἰς γένεσιν ἐπ' ἄπειρον καὶ ἀνιέναι δύναται ἀπὸ γενέσεως εἰς τὸ ὄν. εἰ γὰρ ποτὲ μὲν ἔπεται θεοῖς, ποτὲ δὲ ἀποπίπτει τῆς πρὸς τὸ θεῖον ἀνατάσεως, νοῦ τε καὶ ἀνοίας μετέχει, δῆλον δὲ ὅτι παρὰ μέρος ἐν τε τῇ γενέσει γίνεται καὶ ἐν τοῖς θεοῖς ἔστιν. οὐδὲ γὰρ <τὸν ἄπειρον οὖσα χρόνον ἐν σώμασιν ἐνύλοις ἔπειτα ἕτερον τοιοῦτον χρόνον ἔσται ἐν τοῖς θεοῖς, οὐδὲ> τὸν ἄπειρον οὖσα χρόνον ἐν τοῖς θεοῖς αὐθις ὄλον τὸν ἐφεξῆς χρόνον ἔσται ἐν τοῖς σώμασι· τὸ γὰρ ἀρχὴν χρονικὴν μὴ ἔχον οὐδὲ τελευτὴν ποτε ἔξει, καὶ τὸ μηδεμίαν ἔχον τελευτὴν ἀνάγκη μηδὲ ἀρχὴν ἔχειν. λείπεται ἄρα περιόδους ἐκάστην ποιῆσθαι ἀνόδων τε ἐκ τῆς γενέσεως καὶ τῶν εἰς γένεσιν καθόδων, καὶ τοῦτο ἄπαυστον εἶναι διὰ τὸν ἄπειρον χρόνον. ἐκάστη ἄρα ψυχὴ μερικὴ κατιέναι τε ἐπ' ἄπειρον δύναται καὶ ἀνιέναι, καὶ τοῦτο οὐ μὴ παύσεται περὶ ἀπάσας τὸ πάθημα γινόμενον. 207 Πάσης μερικῆς ψυχῆς τὸ ὄχημα ἀπὸ αἰτίας ἀκινήτου δεδημιούργηται. εἰ γὰρ αἰδίως ἐξήρηται τῆς χρωμένης αὐτῷ ψυχῆς καὶ συμφυῶς, ἀμετάβλητον ὄν κατ' οὐσίαν, ἀπ' αἰτίας ἀκινήτου τὴν ὑπόστασιν ἔλαχε· τὸ γὰρ ἐκ κινουμένων αἰτίων γεγονός μεταβάλλει πᾶν κατὰ τὴν οὐσίαν. ἀλλὰ μὴν πᾶσα ψυχὴ αἰδίον ἔχει σῶμα, τὸ πρώτως αὐτῆς μετέχον· ὥστε καὶ ἢ μερικὴ ψυχὴ. καὶ τὸ αἴτιον ἄρα τοῦ ὀχήματος αὐτῆς ἀκινήτον ἔστι, καὶ διὰ τοῦτο ὑπερκόσμιον. 208 Πάσης μερικῆς ψυχῆς τὸ ὄχημα αὐτόν ἔστι καὶ ἀδιαίρετον κατ' οὐσίαν καὶ ἀπαθές. εἰ γὰρ ἐξ ἀκινήτου προῆλθε δημιουργίας καὶ ἔστιν αἰδίον, αὐτόν ὑπόστασιν ἔχει καὶ ἀπαθῆ. τὰ γὰρ πάσχειν κατὰ τὴν οὐσίαν πεφυκότα καὶ μεταβάλλει καὶ ἔνυλα πάντα ἔστί, καὶ ἄλλοτε ἄλλως ἔχοντα τῶν κινουμένων αἰτίων ἐξήρηται· διὸ καὶ

μεταβολὴν ἐπιδέχεται παντοίαν, συγκινούμενα ταῖς ἑαυτῶν ἀρχικαῖς αἰτίαις. ἀλλὰ μὴν ὅτι καὶ ἀδιαίρετον, δῆλον. τὸ γὰρ διαιρούμενον πᾶν ταύτῃ φθείρεται, ἢ διαιρεῖται, τοῦ τε ὅλου καὶ τῆς συνεχείας ἀφιστάμενον· εἰ οὖν ἀμετάβλητον κατὰ τὴν οὐσίαν καὶ ἀπαθές, ἀδιαίρετον ἂν εἶη. 209 Πάσης μερικῆς ψυχῆς τὸ ὄχημα κάτεισι μὲν προσθέσει χιτώνων ἐνυλοτέρων, συνανάγεται δὲ τῇ ψυχῇ δι' ἀφαιρέσεως παντὸς τοῦ ἐνύλου καὶ τῆς εἰς τὸ οἰκεῖον εἶδος ἀναδρομῆς, ἀνάλογον τῇ χρωμένῃ ψυχῇ· καὶ γὰρ ἐκείνη κάτεισι μὲν ἀλόγους προσλαβοῦσα ζωάς, ἄνεισι δὲ ἀποσκευασαμένη πάσας τὰς γενεσιουργοὺς δυνάμεις, ἅς ἐν τῇ καθόδῳ περιβάλλετο, καὶ γενομένη καθαρὰ καὶ γυμνὴ τῶν τοιούτων πασῶν δυνάμεων ὅσαι πρὸς τὴν τῆς γενέσεως χρεῖαν ὑπηρετοῦσι. τὰ γὰρ συμφυῆ ὀχήματα μιμεῖται τὰς ζωάς τῶν χρωμένων ψυχῶν, καὶ συγκινεῖται κινουμέναις αὐταῖς πανταχοῦ· καὶ τῶν μὲν τὰς νοήσεις ἀπεικονίζεται ταῖς ἑαυτῶν περιφοραῖς, τῶν δὲ τὰς ἀποπτώσεις ταῖς εἰς τὴν γένεσιν ῥοπαῖς, τῶν δὲ τὰς καθάρσεις ταῖς εἰς τὸ ἄϋλον περιαγωγαῖς. διότι γὰρ αὐτῷ τῷ εἶναι τὰς ψυχὰς ζωοποιεῖται παρ' αὐτῶν καὶ ἔστι συμφυῆ ἐκείναις, παντοίως συμμεταβάλλει ταῖς ἐκείνων ἐνεργείαις καὶ συνέπεται πάντῃ, παθαινομέναις τε συμπάσχει καὶ κεκαθαρμέναις συναποκαθίσταται καὶ ἀναγομέναις συνεπαίρεται, τῆς ἑαυτῶν ἐφιέμενα τελειότητος· πᾶν γὰρ τελειοῦται τῆς οἰκειᾶς ὁλότητος τυχόν. 210 Πᾶν ψυχῆς ὄχημα συμφυές καὶ σχῆμα τὸ αὐτὸ αἰεὶ καὶ μέγεθος ἔχει, μείζον δὲ καὶ ἔλαττον ὀρᾶται καὶ ἀνομοιόσημον δι' ἄλλων σωμάτων προσθέσεις καὶ ἀφαιρέσεις. εἰ γὰρ ἐξ αἰτίας ἀκινήτου τὴν οὐσίαν ἔχει, δῆλον δὴ ὅτι καὶ τὸ σχῆμα καὶ τὸ μέγεθος αὐτῷ παρὰ τῆς αἰτίας ἀφώρισται, καὶ ἔστιν ἀμετάβλητον καὶ ἀνεξάλλακτον ἐκάτερον. ἀλλὰ μὴν ἄλλοτε ἄλλοιον φαντάζεται καὶ μείζον καὶ ἔλαττον. δι' ἄλλα ἄρα σώματα ἀπὸ τῶν ὑλικῶν στοιχείων προστιθέμενα καὶ αὐθις ἀφαιρούμενα τοιόνδε ἢ τοιόνδε καὶ τοσόνδε ἢ τοσόνδε φαίνεται. 211 Πᾶσα μερικὴ ψυχὴ κατιοῦσα εἰς γένεσιν ὅλη κάτεισι, καὶ οὐ τὸ μὲν αὐτῆς ἄνω μένει, τὸ δὲ κάτεισιν. εἰ γὰρ τι μένοι τῆς ψυχῆς ἐν τῷ νοητῷ, ἢ ἀμεταβάτως νοήσει αἰεὶ ἢ μεταβατικῶς. ἀλλ' εἰ μὲν ἀμεταβάτως, νοῦς ἔσται καὶ οὐ μέρος ψυχῆς, καὶ ἔσται ἢ ψυχὴ προσεχῶς νοῦ μετέχουσα· τοῦτο δὲ ἀδύνατον. εἰ δὲ μεταβατικῶς, ἐκ τοῦ αἰεὶ νοοῦντος καὶ <τοῦ> ποτὲ νοοῦντος μία οὐσία ἔσται. ἀλλ' ἀδύνατον· ταῦτα γὰρ εἶδει διαφέρει, ὡς δέδεικται, πρὸς τῷ καὶ ἄτοπον εἶναι τὸ τῆς ψυχῆς ἀκρότατον, αἰεὶ τέλειον ὄν, μὴ κρατεῖν τῶν ἄλλων δυνάμεων κάκεινας τελείας ποιεῖν. πᾶσα ἄρα ψυχὴ <μερικὴ ὅλη> κάτεισιν.